

30279

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9. } చెన్నపట్టణము 1922వ సం॥ జూలై నెల 19-వ తేది బుధవారము } No. 93
సంపుటము ౯ } చంద్రుని నామ సంవత్సరము, ఆషాఢ మాస బహుళ దశమి ౧౦. } సంచిక ౯౩

టాటా మోహిని 2883

మీరు బయటపోయి వచ్చినవారితో చాలా బడలికయందు నవ్వును, వెండిండ్లు, విందులు- జరుగు నవ్వును దీని నుపయోగించిన మంచి గునాసన నిచ్చి ఆనందమును, నుఖమును కలుగజేయును.

రోజినియా లైలము

కేసరికాలములో ఉపయోగించుతూ వచ్చిన శ్రేణులకు చలనచిత్ర సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక శ్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రోజును ప్రతివంటుంబహుళోప ఆనందము. ఎల్లవోట్లను విక్రయించబడును. టాటా మోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూ 2, 1, 0-12-0, 0-8-0. రోజినియా లైలము ధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bunder st, Madras. పి.యం. కంపెనీ, రిబంధరు వీధి, మదరాసు.

బంగారా దేశమునను విక్రీలి ముఖ్యమైనదియు, నమ్మకమైనదియు, నయమైనదియు నై న

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలవలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

దైత్యులు:— జడ్జి, సబ్ జడ్జి, వకీలు, బహిందారు మొదలగువారు గలరు.

హెడ్ ఆఫీసు:— 8, 8/1 ఆస్టోనియన్ వీధి, డక్కా.

బ్రాంచీలు:— కలకత్తా 212 వా బజారు వీధి, 155-1 అప్పురు చిట్టూ రోడ్డు (హాబుబాదు) హరిజన్ రోడ్డు (హరాబాదు), భవానిపూరు 69 రున్నా రోడ్డు, రంగపూరు, బోనార, మైసెన్ సింగు, జాల్ పాయిగురి, డార్జిలింగు, కాళి, ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, మద్రాసు.

కవిరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇలాముగా పంపబడును.

(1) గృహ వైద్యము (బెంగాలీ) (2) కామకాస్త్రము (3) పరీక్షల తేరువిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు (నాగరి) (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు బెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము వార్జించు విధము. (హిందూయోగము యనాం) చక్రవర్తి కుటుంబము 1-కి ధర రూ 4; (8) భృగురత్నాలంక (జ్యోతిషము) బుడ్డి 1-కి రూ 0-8-0; కరబాద్ద్యుల బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చక్రవర్తి సాసన సేతు 1-కి రూ 4.

ఈ పుస్తకములను అతి సుందరమైన 115 పటము లున్నవి. } **శ్రీ వాల్మీకి రామాయణము** ఆంధ్ర వచనము.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి రూ ౧౧ ౦ ౦

సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యా కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

యుద్ధ కాండము- మూడు భాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

శ్రీరామకాలనిర్ణయము ౦ ౪ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

సిద్ధమకరధ్వజ (వైశ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేద వైద్యములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కర్పూరము, పచ్చకర్పూరము మొదలగు విలువగల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వై గ్రంథములలోని యోగము ప్రకారము నిర్మింపబడిన మహా తయారుచేయబడియున్నది.

కో॥ స్వేచ్ఛాచారవిహారోః నకదాచిద్విపద్యతే । మేధాయః కాంతిజనః కామోద్ధిపనకృన్యహాకా॥

బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును, శరీరమునకు కాంచినవిచ్చును. హేమగ ధాతువునైతేసి కామోద్ధిపనము గలిగించును. అతిమూలము, క్షయ, నుఖరోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో హేమగ నుపయోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందులో బంపబడును. మె 25 మాత్రలు రూ 5-0-0

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

19 హరిజన్ రోడ్డు హంటురోడ్డు, మదరాసు.

నిర్మింపబడిన తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయ వైద్యములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మొదటిరకం సవరం బంగారుచే తయారు కాబడిన

నవనాగరికపు కలరకముల చేతి గొలుసులు, రాజాతి, పార్సీ, మైల్, దమయంతి, పట్టెల వస్త్రీరు, కమితల కొల్లెమోహనా, చదరబాంబు, ఇంకా యితరమాదిరి గాజులు, కానుకలందఱు. ఉంగరములు, వంటిలు, నాగవస్త్రులు, గడియారగొలుసులు తయారయి విక్రయమున సిద్ధముగా నున్నవి. తయారన లేవాలిని ఆర్డర్లమీద సకాలమున పొందవచ్చును. కలరకపుష్టికరముగా రేసంతట నాపకు తీసుకొని వేరే తయారుచేసి యివ్వగలము.

ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి గురుస్వామి కెట్టి (1842) అండు కంపెనీ, నగల వర్తకులు, 649 చైవాబజారురోడ్డు, మదరాసు

“తెలుగు సంక్షిప్త తేజనము”

మీరు ఇల్లుకదలకనే తెలుగు మాటలందు సేర్పకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. “పోస్టు క్లబ్బు నిమిత్త మనాబిల్ల పంపించండి”

(13) ఇక ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ

శ్రీమద వర్ణ. **కావి బిల్లులు** కొన్ని

పాలు చక్కెర కాఫీపాడినో అవరము లేదు. ఒక ౩౪ వేడి నీళ్లలో ౨ క బిల్ల కరిగించి శుభ్రమైన కాఫీ త్రాగుటకు సిద్ధముగా నుండును అగ్నిసర్పకు, ట్రావిలింగు, తిరుగువారికి చాలా అనుకూలముగా నుండును ఒక సారి పరీక్షించిన త తెలుసును. విజిల్లు కావలెను 24 బిల్లులు క్రిక రూ 1-4-0. పోస్టేజీ వరు. (207) సత్యాగ్రహ స్టోరు, నెల్లూరు.

మెటల్ పాలిషు నిప్పు

తగిలినను రగులదు **C. Y. Iyer.**

Sole Distributor for Madras Presidency

Post Box 128, Madras

Stocked by Messrs. Sarasvathi & Co., Broadway. MADRAS.

పట్టు ఖద్దరు

దూది పట్టుకలపిన శ్రేష్ఠమైన కోటింగు గుడ్డ మావట్ల నున్నది 27 అంగుళములు నిడివి గలదు. గజము 1-కి ధర రూ 1-2-0. 14 గజములు కొనువారికి తపాలఖర్చు మేమే భరించెదము. (219) ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. B. Ali Mohamed & Sons, Ikbalganj, Ludhiana.

బరంపురం కాపురస్థులగు నాళం భీమరాజుగారి ఆస్తుల విక్రయము. (220)

క్రింద తెలియజేసిన ఆస్తులు ఖరీదు చేయుటకు ఇచ్చు కలిగినవారు నాకు ఆఫర్లు(offer)పంపండి. అట్టి ఆఫర్లు తే 15-8-22 దిని గాని అంతకు పూర్వముగాని చేరేటట్లు పంపవలెను. ఆఫరు మంజూరుచేసిన వారంలోజులలోగా అంత సొమ్ము నాదగ్గరగాని బరంపురం ఇంపీరియల్ బ్యాంకివారి వద్దగాని డిపోజిట్టు చేయవలెను. ఖరీదు చేసినవారే క్రయదస్తావేజుకు అయ్యే యావత్తు ఖర్చులు భరించవలెను. ఇంకేమయిన తెలియగోరువారు నాకు వ్రాయవచ్చును.

- (1) బరంపురం మెయిన్ రోడ్డులో నున్న నాళం భీమరాజుగారి నివాస గృహము.
 - (2) బరంపురంలోనున్న పక్కా గోడౌనులు (Godown)
 - (3) శేరుగడ తాలూకాలో నున్న కమలా దేవిపురం అగ్రహారం యినాం భూములు షుమారు య 173 లు.
 - (4) మిశ్రిపల్లి అగ్రహారం యినాం భూములు షుమారు య 68 శే 15 లు.
 - (5) పోజ్జిరియా గవర్నమెంటు జిరాయితి భూములు షుమారు య 6 శే 80 లు.
 - (6) బురుకుద్ది డిటో య 6 శే 16 లు.
- మరా 1,2,3 లాట్లు బరంపురం యింపీరియల్ బ్యాంకివారికి తనఖావున్నప్పటికి కొన్ని వారికి తనఖా బాధ్యత లేదు.

మాటూరు నుబ్బారావు,
రిసీవర్, కటకు

చరక సంహిత

సూత్రస్థానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు - రూ 10 తే.

కొద్ది కాపీలు మాత్ర మున్నవి.

గలయువారు:

డాక్టరు ఆచంట ష్రీనివాస బి.ఎ.ఎం. బి.సి.

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హాబిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు - మద్రాసు
అని వ్రాయవలెను.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఖాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, స్నిహితము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు విషజ్వరములు, నీటిపోషములు, పండ్లనోషులు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వ్యాయోధమువలె పనిచేయును. వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (3851)-8

200 మాత్రలసీసా 1-కి రు 0.4-0; డబ్బె సీసాలు రు. 2-8-0
వి.సి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0.6-0.
వి.సి.ఎ.అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా

ప్రస్తుత పరిస్థితులు-మహాత్ముడు

(యంగు ఇండియా)

ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులపై మహాత్ముని గల అభిప్రాయములను వివరించుచు అచ్చటచ్చట యంగు ఇండియాలో మహాత్ముడు ప్రకటించిన అభిప్రాయములను ఉదహరించుచు యీ వ్యాసము వ్రాయబడినది. పరిస్థితులు వికరింపబడినవి. ప్రశ్నలు వేయబడినవి. కాననోల్లంఘన విచారణసంఘ సభ్యుడనగుటచే నేను నా అభిప్రాయములను ప్రకటించుటకు వీలులేకపోయినది. — సి. రా]

నూత్రములకును విధానములకును, వాటిని అమలునందుంచుటకు అవలంబించుటకు కార్యక్రమములకును భేదమున్నది. విధానములను మార్పుట అసంభవము. పోరాటము జరుగు కొలది పరిస్థితుల ననుసరించి కార్యక్రమమును మార్పుకొనవలసి యుండును. ఫిబ్రవరి మాసమున మహాత్ము డొక కార్యక్రమమును నిర్ణయించెను. అవసరమైనచో యీ కార్యక్రమము నందు మార్పు కలుగజేయుటాదనముట కేవలము పొరపాటు. నూతన కార్యక్రమ మవలంబించుట మహాత్మునివల్ల విశ్వాస హీనులమై ప్రకటించుటకాదు. నూతన పరిస్థితు లేర్పడినను, కార్యక్రమమునందు మార్పు కలుగజేయుట అవసరమైనను, ప్రాత కార్యక్రమమునే నమ్ముకొనియున్నంతవరకు నూత్రమున మహాత్మునిమొదల గౌరవము చూపుటకాదు.

మన బాధ్యత

ఇట్టి పరిస్థితులలో మహాత్ముడు స్వాతంత్ర్య మనభిం చుచుండిన, వారే మార్పులను కలుగజేసి యుండెడివారు మహాత్ముడు కారాగృహమునందున్నాడని మార్పులను కలుగజేయుబాధ్యత వహించుటకు మనము వెనుదీయుట యుక్తము కాదు. వీరు లేనందున మనము అన్నివిషయములు చక్కగ అలోచించి జాగ్రూకతతో పని చేయవలెను. సమయము వచ్చి నప్పుడు బాధ్యత వహించక వెనుదీసిన గొప్పపాపములు కలుగవచ్చును. ఎల్లకాలము ఈ కార్యక్రమమునే నమ్ముకొని యుండవలయునని గాని ముందుకు పోనూడదని గాని మహాత్ముడు సయితము చెప్పి యుండలేదు.

కార్యక్రమమునందు మార్పు కలుగజేయు విషయము, మన అంతర శక్తిసామర్థ్యములపై ఆధారపడి యుండును. ఈ అభిప్రాయముతో మహాత్ము డీ నిత్యాణకార్యక్రమమును అమలునందుంచెను. ఈ శ్రే క ర హి తు ల మై కాం త ము గ ప ని చే యు చుం డ వ ల యు న ని బో ధిం చె ను. కావున క్రొత్త కార్యక్రమము అమలునందుంచవలసినపుడు మన ము దీర్ఘాలోచన చేయవలెను.

కాననసభలబహిష్కారము

కాననసభలు వ్యాధిస్థానములను బహిష్కరించు విషయమై మహాత్ముడు తన అభిప్రాయములు స్పష్టపరచెను. ఈ విషయమై అధికముగ ప్రచారము సలుప బ్రయత్నించుట మన శక్తులను దుర్వినియోగ మొనర్చుట, ప్రస్తుతము సభలను వ్యాధిస్థానములను బహిష్కరించి యున్నవారు ఇతరులకు ఆదర్శ ప్రాయమై యుండవలెను. ఈ విషయమై మాన్సివెల 12 వ తేదిన మహాత్ము డిట్లు వ్రాసెను:—బిరుదాంకితులు తమ బిరుదములను విశిష్టించవలయుననియు, వ్యాధివాదులు వ్యాధిస్థానములను, విద్యార్థులు పాఠశాలలను, కాననసభలను కాననసభలను, సైనికులు ఉద్యోగులు తన ఉద్యోగములను బహిష్కరించవలయునని నేను ఆతురతతో కోరుచున్నాను.

అయినను ఇందులకై అధికముగ ప్రచారము సలుపవలయునని నేను కోరుటలేదు. ప్రస్తుతము ఈ ప్రయత్నములందు మనకు లిగిన విజయము ఇతరులకు ఆదర్శప్రాయమై మన మంత మొందింపవలసిన ప్రభుత్వావిధానమునకు ఇతరులు తోడ్పాటునొసంగరని నమ్మకముగలవారై యుండవలెను.

ఈవిషయమై ప్రచారముసలుపుట అవసర మనుటకు గట్టికారణము గలవు. వీటిప్రతిష్ఠ భగ్నుమైనది. ప్రచారకుల సంఖ్య స్వల్పముగ నున్నది. ఇట్టిప్రచారము తిరుగ ప్రారంభింపబడిన పరపక్షులయొడ అసహిష్ణుతాభావము అధికమగును. మహాత్ము డిట్లు వ్రాసెను:—

ప్రచారకుల సంఖ్య స్వల్పముగ నున్నది. విప్లవకార్యక్రమముకొరకు వీరిశక్తులను ధారపోయుట ఎంతమాత్రము యుక్తముకాదు. నిత్యాణకార్యక్రమము విజయవంతముగ కొనసాగు వలసి యున్నది. ఇట్టి విప్లవ కార్యక్రమమును నిలిపివేయుటకు మరయొక ప్రబలకారణమున్నది.

అసహిష్ణుత కూడ ఒకవిధమున దౌర్జన్యము. ఈ అసహిష్ణుతాభావము మనలో వ్యాపించుచున్నది. సహాయవాదులు మనలను చూచి భయపడుచున్నారు. మనకును వారికిని మైత్రిలేదు. ఈ ప్రభుత్వముకన్న అభయముగ విధమున నిరంకుశవాదికావలె కాంగ్రెసుసభ్యులు ప్రకటించుచున్నారని వీరు మనలను నిందించుచున్నారు. వారికెట్టిభయము ఇబ్బంది లేకుండ చేయవలెను. వారిని మనపక్షమునందు చేర్చుకొనుటకై మనము సంపూర్ణప్రయత్నములు గావించవలెను. మనపక్షమువారు ఆంగ్లేయుల కట్టి ఇబ్బంది కలుగజేయుని విధమున మనము అన్ని యేర్పాటులు చేయవలెను."

కారాగృహముల నింపుట

కారాగృహములకు పోవుట మరయొక ముఖ్యవిషయము. కారాగృహమునకు పోవలయునని ఆతురతతో ప్రయత్నించుట జేయు, సమయమువచ్చినప్పుడు భయపడి వెనుదీయుటజేయు, ఈయొకమగు నని చేయుప్రచారకులు కారాగృహమునకు పోవు విషయమై మహాత్ముడు జాగ్రూకతతో ఇట్లు వ్రాసెను:—

"భారతదేశ మోక్షమునకు కారాగృహముల నింపుట ముఖ్యసాధన మని పలువురు అంగీకరించుటలేదు. నిర్బంధములను నాయకుల సంఖ్య తగ్గి ఉద్యమములులేయే వీరినించునని వీరు నమ్ముచున్నారు. సంగ్రామ నాయకత్వమువహించుటకు సమర్థులు ఉండరనుభయముతో భైరవసాసనంతులగు నైనికులను రణరంగమున కంపకండుట ఎట్లుండునో యీవాదము కూడ ఆటేయుండును. కారాగృహబాధ ననుభవించుటవల్ల నే లోకమాన్యవ కట్టి నిరుపమానమగు కీర్తి పలుకుబడి కలిగినను మాట వీరు మరచుచున్నారు. క్రీస్తు శిలువపై ప్రాణములను విడనాడుట వారికండేశవిజయమునకు ముఖ్యకారణము. కర్నూలు లరణరంగమున ఈమాం మాంసానగాన ప్రకటించిన మతావేళ ముచే మహాత్ముడియ మతము ప్రపంచమునందు శుభాపేక్ష మయ్యెను, సాటిలేని బాధానభవమునల హరిశ్చంద్రుని కీర్తి నేటివరకు నిలిచియున్నది. అతలకొలది భారతీయులు కపట ప్రవర్తనలు కాక నిష్ఠయులై నిశ్చంధవాస మనుభవింప సంసిద్ధులైయున్న గాని భారతదేశమునకు మోక్షము కలుగదు. స్వాతంత్ర్యము పొందుటకు మునుపు వేలకొలదిపాపము కారాగృహవాస మనుభవించి తీరవలెను."

బ్రాహ్మోలీ ఘట్టము

చారిత్రాచారదురంతములు జరుగగనే బ్రాహ్మోలీలో నూతన కార్యక్రమము ఏర్పరుపబడినది. ఈవిషయమై ఫిబ్రవరి మాసములో మహాత్ముడు యంగుఇండియా లో ఇట్లు వ్రాసెను:

"వ్యక్తిపక్షపాతకాననోల్లంఘన ప్రయత్నములు తాత్కాలికముగ ఆపివేయవలయునని కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు యాతీర్థానముల మూలమున అసహాయవాదమును కోరుచున్నారు. ఈసంవత్సరాంతము వరకు సమష్టి కాననోల్లంఘనప్రయత్నముల నాపుడలచేయుట యుక్త మని నేను అభిప్రాయపడుచున్నాను. ప్రజలపై మనకు సంపూర్ణాధికారము కలుగలేదు. వ్యక్తికాననోల్లంఘనము కూడ కొంతకాలము జరుగనూడదు. కాంగ్రెసువారు సామాన్యముగ జరుపు ప్రయత్నముల విషయమై కార్యసంఘమువారు ఎట్టి నిబంధనల నేర్పరుపలేదు. ప్రభుత్వమువాద నిషేధపు టుత్తరవులు ప్రకటించినను పని జరుగుచుండవలెను. ప్రభుత్వపు టుత్తరవుల తృణీకరింపవలయునను ఉద్దేశముతో కాక, కాంగ్రెసు కార్యక్రమము కొనసాగింపవలయునను ఉద్దేశముతో కాంగ్రెసునికభిటులను చేత్తుకొని చుండవలెను. ఇదేవిధమున ఖిజరుప్రచారముకూడ జరుగుచుండవలెను."

కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును అమలునందుంచునపుడు అవసరమైనచో వ్యక్తికాననోల్లంఘనమునకు గడంగవచ్చుననియు మాజిస్ట్రేటులు నిషేధపు టుత్తరవులను సరకుచేయనూడదని, చారిత్రాచారబాంబాయి అల్లరులు జరిగినవిషయముగూడ మహాత్ముడు అభిప్రాయపడినని ఇందుగల స్పష్టమగుచున్నది.

ధిల్లీ తీర్థానములు

పిమ్మట యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘము ధిల్లీలో సమావేశమయ్యెను. వీరు బోర్డోత్తీర్థానమును స్వల్పముగ నుండిరి. కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము జరిగిన పిమ్మట మహాత్ముని అభిప్రాయములందు మార్పు కలిగెను. ఎవరో కొందరు ఆవేశమును అణచుకొన జాలక అహింసామార్గమునండి తొలగిపోయిన మహాత్ముడు బ్రాహ్మోలీలో అభిప్రాయపడినది. ధిల్లీసభలో కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు కొందరు దౌర్జన్యమును కొంతవరకు సమర్థించిరి. నాయకులలో కొందరు కూడ అహింసామార్గములను అపేక్షించిరి. ఇందుచే మహాత్ముడు వెనుకంబై చెను హృదయ దడవతో మహాత్ముడు తన అభిప్రాయ

ములను స్వప్నపరచుచు యంగుఁగిడియాలో మార్చి నెల 2 వ తేదీని ఇట్లు వ్రాసెను.

సంతాపకర మగు విషయములు

డిల్లీలో జరిగిన యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము చేయబడునానభవకము ముఖ్యమైనది. తెలిసియో తెలియకయో సభ్యులు దౌర్జన్యముపట్టినానుభూతి గలవారై యున్నట్లు నేను గ్రహించితిని. నిజముగ నేను సంపూర్ణ ఆపజయము కాంచవలయు నని కోరుచుంటిని. ఆహింసావ్రతజ్ఞులైనవారైనను మనమింకను చక్కగ గ్రహించలేదు. కోపావేశములమెయ్యవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు విశేషసీనులై ప్రవర్తించుచు యాకోపాగ్ని మురిత ప్రజ్వలింపజేయుచున్నారు. ప్రతి హింసనలపుటకు శక్తిలేనందున అనేకులు దౌర్జన్యరహితులై యున్నారని చెప్పవలసియున్నది. సమయము వచ్చిన కనీశీర్షు కొనవలయు నని అనేకులు హతాహులైయున్నట్లు తోచుచున్నది.

ఇట్టి దుర్బలుల దౌర్జన్యరహిత్యమునకును, నిజమగు విచిత్ర దౌర్జన్యరహిత్యమునకును ఎంతయోభేదము గలదు. నేను చేయుచున్న యీ ప్రయత్నములన్ని వ్యర్థములేనా? కోపాగ్ని ప్రబలినపాటు ఆ శేషభూమిలై దౌర్జన్యపులై పురుషులయొక్క యుక్తిలయొక్కయు శిశువులయొక్కయు ప్రాణములను తృణప్రాయములుగ చూచుచుండిన ఏమగును."

సందిగావస్థ

ప్రభుత్వమువారితో తోడ్పడుట యా ఉద్యమమున కొనసాగించుట యా ప్రభుత్వమువారితో తోడ్పడుట అసంభవము, అసాధ్యము. ఇంక అసహాయవాదులలో దౌర్జన్యరహిత్యము వైఖాతకల నుండెగాని చక్కగ ప్రజలయందు వాటు కొనియుండలేదు. ప్రజలకు మార్గదర్శకులై యుండవలసినవారి ప్రవర్తనముకూడ తృప్తికరముగ లేకపోయెను. కావున వ్యక్తి కాసనోల్లంఘనముకూడ సంపూర్ణముగ ఆపివేయవలయు ననియు, ఆత్మశుద్ధి దేశమంతయు నిస్సార మగు నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుచుండవలయు ననియు మహాత్ముడు తీర్మానించెను.

సంపూర్ణముగ ఆపివేయుట

మహాత్ము డిట్లు వ్రాసెను:—అన్ని నిష్పంథములు స్వరాజ్యమును చేరువకు లేవాలవు. అన్ని కాసనోల్లంఘన ప్రయత్నములు ప్రజలకు ఔషాధములు కావు. మనసునందు దౌర్జన్య భావములు, ద్వేషబుద్ధి గలిగి, వైకూతము అహింసాపరులమని చెప్పకొనవారు పేలకొలది కారాగృహమునకు పోయినను మనము స్వరాజ్యము పొందజాలము. మనసునందు దౌర్జన్యమును నమ్మువారు కారాగృహమునకు పోవుటచే స్వరాజ్యము మనకు దూర మగుచుండును. కావున కాసనోల్లంఘనమునకై త్వరపడ కూడదు. ఉదాత్తరహితులై నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగించు చుండవలెను. ప్రస్తుత కర్తవ్యము కారాగృహములకు పోవుట కాదు. వాక్యావతంత్ర్యము కొరకును, సంఘముల సేర్పరచుకొను స్వాతంత్ర్యమునకును మనోభావములను స్వప్నముగ నెల్లడిచేయు అధికారమునకు పాటు పడుటకాదు. ఆత్మపారిశుధ్యము, ఆత్మపరిశోధన, అనగరము ప్రస్తుతము నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటయే మనముఖ్య కర్తవ్యము. కావున ఇతరులు హేళనచేసినను, ఎత్తిపాడిచినను, అగౌరవపరచినను సరే రాష్ట్రీయనాయకులు పట్టుదలతో నిర్మాణ కార్యక్రమమును అమలునందుంచవలెను. అనుచరులసంఖ్య తగిన నుసరే యీ పట్టుదల విడనాడకూడదు. మనము భయపడి వెనకంజ వేయుచున్నామని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడి తీవ్రనిష్పంథ విధాన మవలంబింపవచ్చును. మనము అన్ని కష్టములను భరింపవలెను."

మార్చి నెల 9వ తేదీన మహాత్ముడు తిరుగ ఇట్లు వ్రాసెను:—

పరిశీలుమారి ప్రజలు సాత్వికులయి, సంపూర్ణముగ ఆహింసావ్రతజ్ఞులై పరులై యుండి, ప్రభుత్వమువారి కను ప్రజల అభిప్రాయములకు న్యాయతముగ ప్రవర్తించుచుండిన వ్యక్తి సమిష్టి కాసనోల్లంఘనవిధానము అమలునందుంచవలయునని నేనే మొదట ఉపపాదించెదను. ప్రజలు తమజన్మహక్కులను విడనాడకూడదని తలచినంత కాలము యీ ప్రయత్నములు తప్పవు.

నిష్పంథానంతరము

మహాత్ముడు నిష్పంథింపబడినపిమ్మట దేశీయ మహాజన సభ అధ్యక్షులును కార్యసంఘాధ్యక్షులును అగు నాకింకొక్కరిని ఖాక గారి కోర్కె జూబువ్రాసెను. అందు దేశీయులు ముందు అవలంబింపవలసిన కార్యక్రమముగనుంచి స్వప్నముగ వివరించెను:

"ప్రభుత్వవిధానమును నిర్జీవముగ చేయు మనము సంకల్పించుకొంటిమి. దౌర్జన్యము మనసాధనముకాదు. బలవత్తరమగు మన నిష్కాపట్యముచే మనము విజయముగాంచవలెను. ప్రస్తుతము కారాగృహముల నిండుట ఒకవిధమగు దౌర్జన్యము."

నిజమగుత్యాగము

నిష్కల్మషులైనవారు స్వల్పసంఖ్యకులైనను, కడకు ఒకరైనను సరే నిష్పంథింపబడిన ఇందులకు కలుగు నైతికవిజయముచే మనప్రతిపక్షులబలము క్షీణించు ననుట సత్యాగ్రహ వ్రతనూత్రము సంపూర్ణమగు త్యాగభావములేనివారు పేలకొలది కారాగృహమునకు పోవుట అడంబరమేగాని నిజమగులాభముగాదు. ఇటీవల మాళవ్యాగారిక నిషేధపు టుత్తరువును సరకు చేయక మాట్లాడిరి. దేశమునం దంతటను సంచలనము కలిగెను. ఒక్కనిజమగు త్యాగప్రకటనమునందు ఎట్టి గొప్పనైతికశక్తి యున్నదో మనము గ్రహింపగలిగితిమి.

పరమపవిత్రుడును, నిష్కల్మషుడును ! ఆమెరికాదేశము నుండి జపానువరకు ప్రపంచమునం దంతయు దివ్యశక్తిగలవాడును, యోగపురుషుడును, సర్వభూతముల కాంతిజ్ఞుడును కోరు మహానీయుడును అగు గాంధీమహాత్ముడు నిష్పంథింపబడెను. సత్యాగ్రహవ్రతనూత్రముల ననుసరించి యీ నిష్పంథపు నైతిక శక్తి అమోఘమైయుండును. ప్రస్తుతము ప్రజలదృష్టి నాకర్షించువిధమున గొప్పసంచలనము సంభవించుట కలగకపోవచ్చును. భారతదేశమునందలి ఈ నిష్పంథపు ప్రాముఖ్యతను ప్రపంచము క్రమక్రమముగ గ్రహించుచున్నది.

ప్రశ్న

పరశుభ, మరుగుజ్జీదియు, కీర్తివంత మైనజ్జీదియు నగు మహాత్ముని గొప్పత్యాగము స్వప్నముగ ప్రపంచదృష్టిని ఆకర్షించు విధమున మన మందరము వెనుక నిలిచియుండుమా? లేక మంచి వారు చెడ్డవారు నందర కలసి కారాగృహమునకు పోయి యీ సంగ్రామ ఆశ్రయమును మరుగుపరప ప్రయత్నించెదమా? ఈ ప్రశ్నకు మహాత్ముడే ప్రత్యుత్తర మొసగెను. మహాత్ముడు హాకింజీగారి కిట్లు వ్రాసెను:

"నా నిష్పంథము క్రొంతకాలమువరకు ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించు నని నమ్ముచున్నాను. నేనే వ్యతిరేకి దృష్టించుట లేదని సవి నయముగ చెప్పచున్నాను. నిష్కల్మషులగువారు నిష్పంథవాస మనుభవించుట అవసరమని మనము తలచుచుంటిమి. నేను నిష్పంథింపబడిన పిమ్మట ఇతరులు కారాగృహమునకుపో ననగరములేదు. సంపూర్ణముగ నిరపరాధుడనని పలువురచే పరిగణింపబడుచున్న వాయొక్క నిష్పంథముకల్ల నేలాభములేకపోయిన, ఇతరనిరపరాధులను కారాగృహమునకుంపుట వృధా! అయినను కారాగృహమునకు పోవలసినదొప్పుడు వెనుదీయవలయునని నేను ఎంత మాత్రము వాదించుటలేదు. ఆహింసాపరులగు అసహాయవాదుల నందరను ప్రభుత్వమువారు నిష్పంథించిన నేనుసంతోషించెదను."

గమనింపవలసిన విషయములు

ఇప్పటికే యీ వ్యాసము దీర్ఘమైనది. అయినను మహాత్మునిభారములను సంపూర్ణముగ తెలిసికొనుట అవసరముకదా. మనమింక అవలంబింపవలసిన కార్యక్రమమును నిర్ణయించు ప్రయత్నములం దుపయోగముగ నుండగలందులకై మహాత్ముని అభిప్రాయములను సేకరించితిని. తన నిష్పంథము చాలు ననియు, అందుకల్ల కలుగు నైతికవిజయము మిగుల లాభకరముగ నుండు ననియు మహాత్ముడు అభిప్రాయపడెను. అయినను ఇట్టి సంపూర్ణత్యాగమును ప్రకటించుటకు వీలులేకున్నను, నిరపరాధులు నిష్కల్మషులగువారు మహాత్ముని అనుసరింప ప్రయత్నింప కూడదాని ప్రశ్నించుకొనవలెను. దేశమాతకొరకు మహాత్ముడొసరించిన మహాత్మవత్యాగముతో జాతీయ వికాసమునకు అవిచ్ఛిన్న సంబంధమేర్పడునట్లు ఆ మహాత్ముడు నిర్దేశించిన రీతిని, సరిగ మహాత్ముని త్యాగమే అనుకరించుచు, అంత సమగ్రములు కావచ్చును పశుధర్మయందు కొరతవదని త్యాగములను మన మేలచేయరాదు? చేయవచ్చునందుమే ఆ త్యాగమే రీతిగ నుండవలెను?

సి. రాజగోలాపాచారి.

వనావధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుకొనుట శరణిక్ గాంచినది. ఖర 1.10.0 ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు తీయిముగా వంతుబడును. (3978)

విలాసము పి. డి. సావంత్ నెం 144 ఘనపవాడి, బొంబాయి

ఆంధ్రవైద్యులకు విజ్ఞప్తి.

సోదరులారా,

నిఖిల భారతాయుర్వేద వైద్యసమ్మేలనము ఈ సంవత్సరము ఆగష్టు 5-6-7 తేదీలలో రాజమహేంద్రవరమున జరుగుచున్నది.

కలకత్తా, బొంబాయి, జయపూర్, అజమీరు, ఇందూర్, పూనా, మొదలగు ప్రదేశములనుండి, గొప్పగొప్పప్రసిద్ధ వైద్యులు రాగలరు. మన కిది మంచి తరుణము.

అనేక నూతన విషయములను తెలిసికొనవచ్చును.

మూలిక లనేకములు ప్రదర్శింపబడును.

సుప్రసిద్ధవైద్యులగు శ్రీయుత, ఆయుర్వేద పంచానన కృష్ణశాస్త్రి కవడేగారు శ్రమ యనక. పూనానుండి వచ్చి మన సభ కధ్యక్షత వహింపజూపుచున్నారు.

ఆహ్వాన పత్రము వచ్చినను, రాకున్నను తమ స్వంతపనిగా నెంచి ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతి పల్లెటూరినుండియు వైద్యులందరును, అసంఖ్యాకముగ వచ్చి ఆంధ్రుల యుత్సాహమును జూపి ఈసమ్మేలనము జయప్రదము గావించెదరనినమ్ముచున్నాను.

తా. క. ఆహ్వానసంఘసభ్యులకు, ఇట్లు విధేయుడు చందా 10-0-0 ప్రతినిధులకు 5-0-0. ఆంధ్రుల లక్ష్యపతి.

13 వ నిఖిలభారత ఆయుర్వేద వైద్య సమ్మేలనము. కోశాధిపతిగారికి రాజమహేంద్రవరము. అను చిరునామాను చందాలు పంపవలయును.

ప్రకటన
కురుక్షేత్రసంగ్రామము.

1922-23 సం॥ ఇంటర్మీడియేటునకు పఠనీయ గ్రంథము. ఇందు బాండవులకు రాజ్యాధికారము లేమి నిర్ణయింపబడినది. తెల 1-0-0.

శంబుకవధ (నాటకము)
(ఉత్తరరామచరిత్ర)

రామాయణముపై నత్యర్థమగు విమర్శనము. ముప్పది పుటలు పీఠిక.

రామాయణ యుద్ధకాలము నిర్ణయింపబడినది. పెక్కు నూతనాంశములు సవిమర్శకముగా వెలువడినవి. రామా యణకథ నెఱిగినవా రెల్లఁ జదువదగినది. తెల 0-12-0. కలయువారు: రైతు ప్రెస్, మారిస్ పేట, తెనాలి. (గుంటూరుజిల్లా)

వైశ్యభర్తృప్రకాశిక

మూడవతూరి ముద్రితము. తెల రూ 3-0-0.

ఈ గ్రంథము హిందువులెల్లరకు ముఖ్యముగ ద్వైజులకు అందు వైశ్యులకు ఆత్యంతోపకరమైనది. ఇందు అనేకధర్మములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్కృష్ణకాచరిత్రము లక్ష్య స్థానినా సోమయాజులవారి జీవితచరిత్ర క్లుప్తముగను ప్రచురింపబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే ప్రకటింపబడిన అన్ని గ్రంథములను గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్యముగ ఈ వైశ్యభర్తృప్రకాశిక ప్రతివైశ్యునియింట నుండదగినది. గ్రంథముల బాబితా (కాటలాగు) కోరువారు అధికారిచేసి బంపిన బడయగలరు.

చీమకుర్తి బసవయ్య గుంటూరు

బహుమనము
వైద్యవిద్య
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.
రాజవైద్య నారాయణజీ శేషవజ్ఞి,
(8198) 27, చీవాటబాకాడ్డు, మదరాసు.

మహాత్ముని శిక్షావర్షదినోత్సవము

చెన్నపురి

చెన్నపురి నేషనలు క్లబ్బు

భజన - అన్నదానము

నిన్నును ఉడయము 8 గంటలకు చెన్నపురి దేశీయ సమాజ మందిరము (నేషనలు క్లబ్బు) స్వరాజ్యభజన జరిగినది. శ్రీమాన్ ధర్మావందస్వామి, కార్యదర్శి భావ్యంతయ్యగారు, శ్రీరాములు నాయుడు, వావిళ్ల వేంకటేశ్వర్లుగారును కొందరు గుజరాతీ ప్రముఖులును మరి వెంక్టాచారియ్య వచ్చిరి. హిందీ ప్రచారకులగు శివరామ్ విశాల్ గారును, వెంకటాచారి శేషగిరి రావుగారును, వేంకటాచార్యుగారును, ఆంధ్ర ద్రవిడ హిందీ భాషలకు స్వరాజ్యకీర్తనలు పాడిరి. శేషగిరిరావుగారు భద్రాద్రి రామదాసుకీర్తనలుగూడ పాడిరి. పిమ్మట ధర్మావందస్వామి ఖద్దరునుగూర్చి తెలుగులో సంగ్రహముగ నుపన్యసించిరి. సాయంకాలము 7 గంటలకు దేశీయసమాజమందిరమున నుమాడు 200 వండ్లి అన్నదానము జేయబడెను. శ్రీయంత గాడిచర్ల హరిశ్చంద్రరావు పంతులుగారు యీ అన్నదాన విషయమున న్యాయముగ తమ యిట్లోనే వంటచేయించి దగ్గిర నుండి బీదలకు భోజనములు పెట్టించిరి. ఇందులకుగ న్యాయమును శ్రీమాన్ ఎస్ శ్రీనివాసయ్యగారు భరించిరిని యిదివరకే ప్రకటించబడెను.

నేషనలు క్లబ్బులో ఖద్దరు విక్రయము

చెన్నపురి జార్జిటవును లింగచెట్టిబిది 817 గృహమున ననగా దేశీయసమాజ మందిరమున (ద్రవిడరాష్ట్ర) కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఖద్దరు విక్రయమును ప్రారంభించిరి. ఇప్పుడంత తిరువూరు ఖద్దరు అసలుధర కమ్ముబడునని తెలియుచున్నది.

బీచి సమావేశము

నిన్నటిదినము మహాత్ముని నిర్వంధ దినమగుటచే తిరుకళిక్కేణి సముద్రతీరమున సాయంకాలము 5-45 గంటలకు ఒక బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, టి. వి. వెంకటాచార్యులు కె. యం. పానికరు, ఎ. రంగస్వామియ్యగారు, నుబ్రహ్మణ్యశివ, వి. చక్రెగౌడ్, టి. పి. కుమారస్వామియ్యగారు మున్నగు ప్రముఖుల నేతృత్వమున వచ్చియుండిరి.

కె. యం. పానికరుగారు అగ్రాసనాధిపతులుగ నుండవలయునని చక్రెగౌడ్ గారు రుపపాదించుచు, పానికరుగారు విద్యావంతులును అభివృద్ధికి రాదగిన వారైనను, స్వాధ్యాయ పులయ స్వరాజ్యపత్రిక సంపాదకులుగ నుండ నంగీకరించి చని చెప్పిరి.

ఈ ఉపపాదనమును బలపరచుచు ఎ. రంగస్వామి అయ్యగారు ఇట్లుచెప్పిరి. పానికరుగారు నాకు చిరపరిచితులు. జాయింటు పార్లమెంటు కమిటీవారి ఎంటు సాక్ష్యమిచ్చుటకై నేను ఇంగ్లాండుకు వెళ్లిపప్పుడు వారపుడచట విశ్వసనీయమిచ్చుచుండిరి. గొప్పపరిశ్రమచే దుత్తీర్ణులై భారతదేశమునకు వచ్చి ఆలిఖరు నిర్వేదిద్యాలయమునందు ఉపాధ్యాయులుగ పనిచేయుచుండిరి. బాతీయోద్యమమునందు పాలుగై కొనవలయునని ఉత్సాహముగలవారగుటచే ప్రస్తుతము స్వరాజ్యపత్రికాసంపాదకులుగ పనిచేయుచున్నారు. వీరు యువకులు. చెన్నపురి యందు మికందరకు పరిచితులు కావలసినవారగుటచే నేటి దినము యీ సభకు వీరు అగ్రాసనాధిపతిగ నుండుట యుక్తమని మేము తలచితిమి.

శ్రీయంత పానికరుగారు

పిమ్మట పానికరుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి అంగభాషయందు ఇట్లుపన్యసించిరి:—

అనుభవశాలలు పెద్దవారు అనేకులున్నను యీసభకు నన్ను అగ్రాసనాధిపతిగ నియమించి నన్ను గౌరవించి నందులకు వందనము లర్పించుచున్నాను. నాకు మీదేశభాషయందు పన్నునందుకు శక్తిలేనందున ఇంగ్లీషుభాషలో మాట్లాడుచున్నాను. కావున మీమీద వేడుచున్నాను. మార్చి నెలలో యీదినమున గాంధీమహాత్ముడు నిర్వంధింపబడెను. ఎన్నియొకవ్యముల కొద్దీ అఖండమగు త్యాగము ప్రకటించి యీ మహానీయుడు దేశము నుద్ధరింప ప్రయత్నించెను. అందరు అనుసరించుటకు వీలగువిధమున కొన్ని నియమముల నేర్పరచెను. ఈపనులు చేసినగాని మనము స్వరాజ్యము పొందజాలమని తెప్పెను. కారాగృహమునకు పోతినపుడుకూడ వారొక్కమారు

యేచెప్పిరి. భారతదేశమోక్షము ఖద్దరుగనం దిమిడియున్నది. ఆర్థిక దాస్యబంధములనుండి విమోచనము కలుగవలయునని అందులకు ఖద్దరే సాధనము. దేశమునందలి అన్ని సంఘములకు వికమత్యము ఉపదేశవలయునని అందులకు ఖద్దరే సాధనము. మనకు ఆత్మవిశ్వాస ముండవలయునని అందుకు గూడ ఖద్దరే సాధనము. ఇన్ని సూక్ష్మములను గుర్తించి మహాత్ముడి మహామర్తమునుపదేశించెను. వారి అనుచరుల మన చెప్పకొనటకు మనమెంత వరకు అర్హులమో వారు ఏర్పరచిన నిర్మాణకార్యక్రమము శాంతవరకు కొనసాగించితిమో మనలో మనము పరిశీలించుకొని గుర్తు చూచుకొని, మహాత్ముని అఖండత్యాగమును స్మరించి వారి ననుసరింప ప్రయత్నించుటకు ప్రతినిది 18 వ తేదీని ప్రత్యేకింపవలయునని నాయకులు తీర్మానించిరి. ముఖ్యముగా చెన్నపురియందు ఉత్సాహము తగ్గుచున్నట్లు కనపడుచున్నది (వేతులపంపు అందు ఖద్దరుధరించినవారి సంఖ్య స్వల్పముగ నున్నట్లు తోచుచున్నది. కావున తిరుగ రాబోవునెల 18 వ తేదీన మనము సమావేశ మగునపుడు పరిశీలు ఇట్లు అసంతృప్తికరముగ నుండవలయును, ఉత్సాహవంతులై నిర్మాణ కార్యక్రమమును మీరు కొంతవరకైనను కొనసాగించి యుండవలసియు నమ్ముచున్నాను.

శ్రీమతి బాలమ్మగారు

పిమ్మట శ్రీమతి వి. బాలమ్మగారిట్లు అరవమునందు ఉపన్యసించిరి.

18 వ తేదీ మహాత్ముని నిర్వంధదినము. ఈదినమున మనకు సంతోషము దుఃఖము కలుగుచుండును. నవయుగధారకుడగు గాంధీమహాత్ముడు దేశభక్తయమునకై సంతోషముతో కారాగృహమున కేగి ప్రపంచ సంతయుల ఆచ్యుత వొందు విధమున అఖండమగు త్యాగము ప్రకటించిన దినము యీదినము. ప్రజలయందు నూతనవిశ్వాసమునూతనోత్సాహమునికొనించినదినము యీదినము. ప్రపంచమున కంతటకును భారతీయులదౌత్యవృత్తియు ప్రకటింపబడిన దినము యీదినము. అందుచే యీదినము సంతోషకర మగుదినము. ఇంక మహానీయుడును కొండవలె నునకు సహాయముగ నిలుచువాడును ఆగు మహాత్ముని కోల్పోయిన దినము యీదినము. ఎవరి ఆదరణను పెరుగు చుంటిమో ఎవరి ఉపదేశములను వేదవాక్యములుగ నమ్ముకొని యుంటిమో అట్టి మహాత్ముని కోల్పోయినదినము యీదినము. ప్రత్యక్షమున ఉపన్యసించుచు ప్రతివారము తన ప్రత్యేకతలో భావపూరితములగు వ్యాఖ్యములను ప్రకటించుచు ఉత్సాహము వెదజల్లుచుండిన మహాత్ముని కోల్పోయినదినము యీదినము. కావున యీదినము సంతాపకరమైన దినము. నిజముగ్రహించినచో మన మీదినమున దుఃఖపడుచుండకుండదు. మహాత్ముని ఆజ్ఞలను శివసాహసించి వారు ఏర్పరచిన నిర్మాణకార్యక్రమము విజయంతో మగునట్లు మనము కృషిగలిగితిమేని అచిరకాలములో మనకష్టములు అంతమొందగలవు. సంతాపమునకు ఎడముండదు. గాంధీమహాత్ముడు మనలో నున్నంతకాలము మనము కొంచము ఉదాసీనులమైయుంటిమి. వారు నిర్వంధింపబడగానే కొంచము మేల్కొంచితిమి. జరుగుచున్న కృషిచాలదు. ఎల్లరు ఆచరించుటకు వీలగునూతనము మహాత్ముడు బోధించెను. శాసనసభలను, న్యాయస్థానములను, పాఠశాలలను బహిష్కరించవలయునని కొందరికి కష్టముకలుగవచ్చును. అట్టి త్యాగమును ప్రకటించుటకు తగిన మహాదాగ్ధ్య మింక ను మనకు కుదరలేదు. అయినను అందరు ఖద్దరువస్త్రములను ధరింపవచ్చునుగదా. రాటములపై నూలుతీయవచ్చును. కావున మహాత్ముని అనుచరులమని గౌరవభావముగలవారమై ప్రవర్తించుట శ్రేయస్కరము.

శ్రీమాన్ పి. నుబ్రహ్మణ్య శివగారు

పిమ్మట శ్రీమాన్ పి. నుబ్రహ్మణ్యశివగారు ఇట్లుపన్యసించిరి:—ఇటీవల భారతదేశోద్ధానమునకై ఇరువురు మహానీయులు అవతార మెత్తిరి. లోకమాన్యులగు తిలకుమహారాజు గారికగు. గాంధీమహాత్ముడు మరొకరు. మనదురదృష్టవశమున లోకమాన్యుడు మరణించెను. దౌర్భాగ్యుల మగుటచే మహాత్ముడు కారాగృహమునందుంచబడెను. స్వరాజ్యము ఖద్దరులో ఇమిడి యున్నదని మహాత్ముడుపదేశించెను. ఇందలి సూక్ష్మమును ఎల్లరు గ్రహించి స్వదేశీవ్రతము అవలంబించవలెను. ఇట్టి గొప్పనాయకులు పుట్టటం అరుదు. మనము నిర్లక్ష్య

భారముతోనుండి మహాత్మునికోరికలను కొనసాగించినవా మారుసంవత్సరము లైనను యీబానిసత్వము తొలగదు. మనము ఆధోగతి పాలయ్యెదము”

స్వామి ధర్మావందగారు

ఇట్లుపన్యసించిరి:—(ప్రజలలో ఉత్సాహము తీసిం చుచున్నందులకు చింతిల్లుచున్నను, నానాటికి యీసభలకు వచ్చువారిసంఖ్య తగ్గి వ్రుచున్నది. ఈకు స్వరాజ్యముపై అభిరుచి లేనట్లుతోచుచున్నది. అందుచే విదేశీయుల ములననీయులు గ జూడుచున్నాడు. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యము తీసికొని వచ్చి మనచేతిలో పెట్టునని కొందరు అలచిరి. స్వరాజ్యము రాగాయం అజేయించివేగాని తామెట్టి ప్రయత్నములు చేయని విషయము గుర్తొగ రైరి. మనము అన్నివిషయములందు పరాధీనులమై యున్నాము. కట్టుకొనునట్ల మనదికాదు. దీపము మనదికాదు, వత్తి మనదికాదు, నూనె మనదికాదు. నిప్పుపల్ల మనదికాదు, కాకితము మనదికాదు పెన్నిలు మనదికాదు వంటచేయుట కష్టముకావున విదేశీయుల నుండి ఆహారము గూడవచ్చిన బాగుండునని కొందరు తలచుచున్నారు. మొన్న విశోపా సంగ్రామము జరిగినపుడు గుడ్డలదిగుమతి కొంతతగ్గెను విదేశీయుల గుడ్డపై ఆధారపడియుండువార మగుటచే గుడ్డల వెలలు ఆత్మధికముగ పెరిగిపోయెను. ఇట్లే ఏదైనను సంగ్రామము మరలజరిగి దిగుమతులు నిలచిపోయిన మనకు కట్టుకొనుటకు గుడ్డయుండదు. దీపములు పెట్టుకొనుటకు పరికరము అందవు కదా ‘కుద్రాధావతాము’ చీకటిల్లు సామెతవలె నుండును.

ఇట్టి హేతువుగు పరాధీనదశనుండి తొలగింప మహాత్ముడు మహాప్రయత్నము లానన్చి కడకు కారాగృహమున కేగెను. వారు నిర్వంధింపబడగానే మనము వారినిచూచి విశ్వాస హీనులమై ప్రవర్తించినసర్వాంతర్యామియగు భగవంతుడు మనము తీసుంచడు. ఇట్టితరుణములు కలుగుట అరుదు. ఇట్టి నాయకులండుట అరుదు. మనధర్మములు నశించుచున్నవి. గౌరవము చెడుచున్నది. విజ్ఞానము తీసిచుచున్నది. కావున మనము మేలుకొని ధర్మమొగి ప్రవర్తించుట అవసరము.

శ్రీమతియామినీపూర్ణతిలకమ్మగారు

భారతదేశము పుణ్యదేశమనియు అభివృద్ధి కాంచుటకు ఎన్నియో అవకాశము లున్నవనియు, స్వయంకీర్తిపై ఆధారపడి ఆత్మవిశ్వాసముగల వారు మైపనిచేయవలయుననియు, మహాత్ముడు నిర్వంధింపబడిన పిమ్మట కూడ విదేశ వస్త్రములపై కాంతి మానకుండుట హేతుముగ ను అగౌరవకరముగను నున్నదని శ్రీమతి యామినీ పూర్ణతిలకమ్మగారుచెప్పి భారతీయులందరు దీక్షవహించి రాటముపై నూలువడకి ఖద్దరు వస్త్రములను ధరించి మహాత్మునకు స్వాతంత్ర్య మొసగి దేశవిముక్తికై పాటుపడవలయునని ప్రోత్సహించిరి. పిమ్మట యస్. కరదాచారిగారు, పోలీసు ఉత్తాహాసితలైయుండుటచే నాయకులు విసుగుచెంది యీసభ యందు మాట్లాడుటకు కూడ ఇష్టము లేకున్నారనియు 5000 మంది పౌరులుఖద్దరు ధరించినవచ్చినగాని సభలో నుపన్యసించువరి నాయకులు చెప్పిరినీచి, చెన్నపురి ఉత్సాహ హితమైన ప్రదేశమనియు, అచ్చట మూడు జులండులవృథ యని సి. రాజగోపాలాచారిగారు శాసనోల్లంఘన సంఘమునాకి చెప్పిరినియు, ఇట్టివిధానపు మాటలకు చెన్నపురి వాకుల అవకాశమిచ్చుట అగౌరవకరమనిచెప్పి ఖద్దరువిజయమునెల్లరు ఉత్సాహముతో పనిచేయవలయునని వరదాచారిగారుపన్యసించిరి.

పిమ్మట పానికరుగారు కొంతకాల ముపన్యసించి ఖద్దరు విరివిగ నుపయోగించ వలయునని సభితులను ప్రోత్సహించిరి రాత్రి 8 గంటలకు సభజయ జయధ్వనులతో అంతమొడెను.

నెల్లూరులో సభ నాపుడేయుట

గాంధీ మహాత్మునిశిక్షాదినమును జరుపుటకు నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ మిటీవారు సభ నేర్పాటుజేసిరి. కాని సభన జరుపగూడదని నెల్లూరు సభ మేజిస్ట్రేటు 144 వ సెక్షనుక్రింద ఖద్దరు కార్యదర్శులకును మరియొకొక రి గురికిని శ్రీమతిభులన జారీజేసిరి. సాయంకాలము కాంగ్రెస్ మిటీ కార్యదర్శి మేజిస్ట్రేటు యుత్తరువును చదివినిపించి సభకు అపివేసిరి. తత్ఫల ప్రకటనబుద్ధ్యుగారు తక్షణము గండిచవుటలో ఇంకొక సభను జ-వెదమని ప్రకటించిరి. అల్లరులు లేకనే కాంతము ఉపన్యాసములు జరిగినవి. శ్రీలసభయు భజనయు పాణకాళనకమ్మగారిచే జరుపబడెను. ఈరెంటికి ఎట్టి యభ్యంతరము కలుగలేదు. (తంరి)

దేశీయ వార్తలు

గాంధీజీ టౌన్ పర్వదినోత్సవము

చెన్నపురి - బొంబాయి కలకత్తా - అహమదాబాదు - నల్లూరు
 విల్లండు రిపబ్లికు అధ్యక్షుడు డివా లేరాగారు భారతదేశభక్తులకు వ్రాసిన లేఖ
 ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము - బొంబాయిలో విచారణ
 బాగా గురుదత్తుసింగుగారి కేసు
 కలకత్తాలో ఆర్థులని అరెస్టు చేయుట
 అలీనాదరులను కారాగృహమున బంధువులు సందర్శింపబోవుట-వివరములు
 జాతీయపరిశ్రామిక విద్యాభివృద్ధికి సాలుకు లక్షరూపాయలు వచ్చు యావదా స్థితి
 సేటు బెహారీలాలగు రిచ్చివేయుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

నల్లూరులో గాంధీజీ టౌన్ పర్వదినము - సభను నిలుపు జేయుట-మరియొకచో సభ చేయుట
 ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము-ఆంధ్రరాష్ట్రమున విచారణ-ప్రకాశంగారి లేఖ
 జయంతి వేంకటకృష్ణారావుగారిని చెన్నపురి చెజుసాలనుండి వదలుట

విల్లండు రిపబ్లికునాయకుడు

డివలేరాగారు

భారతదేశభక్తులకు పంపిన సందేశము

మా(విల్లండు)దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరాడుటకు మాకు ప్రేరణ యొసంగిన సత్యకృష్ణుడే విదేశీయుల పరిపాలనమునుండి మీ (ఇండియా) దేశమును గూడ తొలగించుటకు మిమ్ముగూడ ప్రేరేపించెనయే నేను తలచెదను. ఆమెరికా విల్లండుదేశముల వారివలె మీరుగూడ ధైర్యముతో ముందుకు రావలెను.

స్వరాజ్య సమరము ప్రారంభమైనదిమొదలు అంత్యరకు వరకును ఎట్టి చిక్కులు వచ్చినను కొంచెమైన చలించగూడదు. ధైర్యముగ ముందుకుచూచి దూరమునందు ప్రకాశమానములై గోచరించుచున్న విజయస్ఫూర్తిదృక్పథముల కాంతిలతలను తిలకింపవలెను. బ్రిటిషువారు విల్లండు దేశమును జయించినయొక గ్రంథకర్త వ్రాసెను. విల్లండును బ్రిటిషువారి రాజ్యమును జయింపవలెను. ఎన్నడును బ్రిటిషువారికి విజయము కలుగలేదని నేను చెప్పెదను. ఆమెరికా దేశీయులవలె కార్యసిద్ధి ప్రాణముల నర్పింప దీక్ష బూనినవాణి నీ, ధైర్యవైర్యములను వదలకుండుటకు దృఢసంకల్పము చేసిన వారికిని, భక్తివిజయమునకు ప్రాణముల నర్పింప వెనుదీయని వారికిని ఎన్నటికిని అపజయము కలుగదు.

అట్టి దృఢసంకల్పము లేక ధైర్యము జెందువారు మాత్రము తప్పుక పరాజితులయ్యెదరు. విల్లండువారెన్నడు నట్టి ధైర్యసిద్ధికి లోనుకావెను. ఇకముందుగూడ లోను గారని ప్రస్తావననుకుట వలన తెల్లచుకున్నది.

ఓభారతీయులారా! విల్లండు ప్రజలకును మాసంఖ్య చాలతక్కువ. మాదేశము బ్రిటనుకు ప్రక్కలోనున్నది. అట్లున్ననుగూడ మేమెన్నడును అధైర్యమును చెందలేదు. భారతదేశము బ్రిటనుకు కడుదూరముండున్నది. మాదేశమున పెక్కు కోట్లమంది ప్రజలున్నారు. అట్టిస్థితిలో మీరుధైర్యమును జెందుటకష్టకారణమున కవలెదు.

భారతీయులు కేవలము శత్రువుల వాని కిష్టములను బట్టిదేశము నందలి శాసనమున తిరుగు మనము లాగి నేయవలెనని ఆదేశమును పిల్చి పిప్పిచేయవలెనని కొన్నివిండ్లభూభార్యులు బ్రిటిషుదేశమునందు పొద్దుమెంటు సభ్యులలో నొకరు తెలివెను. ఈసిద్ధాంతమునే తన గ్రంథమున విలియం డిగ్లీగారు విపులముగా వివరించిరి. ఆడిగ్లీగారి గ్రంథమిపుడు ముద్రింపబడినది. మీరందరును జానిని చదివియే యందుని నమ్మెదను. ఇండియా దేశమునందు బ్రిటిషువారు సలిపిన క్రూరకృత్యముల నన్నిటిని డిగ్లీగారు రాగ్రంథమున వివరించిరి. ఇండియా దేశమున వారి మేలు కొరకే బ్రిటిషువారు యిండియాదేశమును పరిపాలించుచున్నారని డిగ్లీగారు వ్రాసిరి. దానిని నే నెంతమాత్రమును విశ్వసించను. ఇండియా దేశమున వారు తమ వారుకొరకే ప్రకారమే బ్రిటిషువారు యిండియాదేశమును పరిపాలించుచున్నారని నమ్మునట్టి స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని యీ ప్రపంచము దొకరైన కలరా?

హిందూదేశవాసులకు మేలు చేయవలెనను మహాదేవ భావముతోనే బ్రిటిషువారు హిందూదేశమునకు వచ్చి మాదేశమును పరిపాలించుచున్నారనట్టి దుర్భ్రును నిజముగా మీకు (భారతీయులకు) కలదా?

ఇండియాదేశపు రాజకీయ ఆర్థికస్థితుల నభివృద్ధి నొందించుటకు తాము యిండియాదేశమును పరిపాలించుచున్నామని బ్రిటిషువారు చెప్పు తియ్యని మాటలను నమ్మడగిన ఆయాదేశస్థితిలోనే యింకను మీరున్నారా?

ఇపుడు హిందూదేశమునకు తలపించిన హిందూస్థితి బ్రిటిషువారు నిజముగా సంతాపము నొందుచున్నారనియు ఇండియాదేశము నుద్ధరించుటకు బ్రిటిషువారు మనఃపూర్వకముగ పనిచేసెదరనియును మీరు నమ్మెదరా?

బ్రిటిషువారు నకత్తిప్రాణముతోనే ఇండియాదేశమును పరిపాలించుచున్నారని నిక్కముగా నమ్మువారు మీలో కొందరుండవచ్చును. వారిని నే నొక్క ప్రశ్ననుమాత్రమే అడుగగోరెదను.

తమదేశమును విదేశీయులకు వశపరచి ఆ విదేశీయులే తమదేశము నుద్ధరింపవలెనని కోరునట్టివారు ప్రపంచమునందెందైన నేజాతివారైన కలరా?

బ్రిటిషువారిని నేనొక ప్రశ్న అడుగగోరెదను. ప్రపంచమునందెంతవరకు మీరు (బ్రిటిషువారు) ఎచట నట్టి ఉపకారవికారభావముతో నేదేశమునారి నుద్ధరించితిరి? అని కాంగ్రెసు శక్తికయందు ప్రవేశింపబడిన స్వరాజ్యపత్రిక ప్రకటించినది.

ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము

బొంబాయి విచారణ

17వ తేదీని బహిరంగసభ జరుగుట

(స్వీయవిలేఖరి బొంబాయి)

17 వ తేదీని సంఘమువారియందుట కే. నటరాజుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. 18 వ తేదీని ఉదయమున ఆరుగంటలసేపు విచారణ జరిగినది. హాజరీ, పండిటు, డాక్టరు అన్నారీ, ప్రకాశం, సెనుగుప్త, రాజగోపాలాచారి, పటేలు, సేటు బజాజ్, రాజేంద్రబాబు, దేశపాండి, (కస్తూరి రంగయ్యంగారు)గారు వచ్చియుండిరి.

నాయకుల నూరేగించుట

చెరసాలలకు వెల్లవచ్చిన పండిత జాతీయలు సెహ్రా, రాజగోపాలాచారి, సెనుగుప్తగార్లు నితరులను గౌరవించుటకు 18 వ తేదీని ఆతిథ్యముతో బొంబాయిపారు లూరేగింపు జరిపిరి.

17 వ తేదీ సభ

ఈ సభ హాజరీ అబ్దుల్లాఖానుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. అధికారాన్ని నామ ప్రబలినది. పండిటు కీ, ప్రకాశం, పిక్టాలుగా ధైర్యపరిచిరి.

ప్రకాశంగారు

19 వ తేదీ మెయిలులో ప్రకాశంగారు బొంబాయి నుండి జయలుతే చెన్నపురికి వెళ్లెదరు.

జయంతి వేంకటకృష్ణారావు గారు

బ రం పు ర ము

చెన్నపురి చెరసాలనుండి వదలుట

17 వ తేదీ సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు కృష్ణారావుగారి చెన్నపురి చెరసాలనుండి వదలిరి. పిరికి గెలులు కలిసెడి విధింపబడిన. ఆరునెలలను పూర్తియైనది. ఇకను గంజాంజిల్లా దిగువనాడిలో జార్జి మిడిలున్కూలులో ప్రభావోపాధ్యాయుడుగా నుండెను.

చతుర్థ గాంధీజీ టౌన్ పర్వదినము

బొంబాయి

బహిరంగ సభ

నాయకుల ప్రసంగములు

బొంబాయిలో గాంధీజీ టౌన్ పర్వదినము కాలముగా జరిగినది. సాయంకాలము హాజరీగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. 'గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయములను సాంఘికములను గూడ సంస్కరించుటను, హిందూ మతాన్యుదీయమైత్రిని స్థిరపరుచుటను, దౌర్జన్యము కూడదను సిద్ధాంతమును ప్రబల జేయుటను, దేశీయపరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహము కలిగించుటను గట్టిప్రయత్నముల నొనరించెను. మహాత్ముడు నిష్కవముగ రాజకీయోద్ధారకుడు. ప్రపంచవాసు లందరును తరతరము లాతని పరిశ్రామమును స్మరించుచునే యుండుట. బాల్గోతీ తీర్థాకముల వలన పెక్కుమందికి నిరుత్సాహము కలిగినదిగాని భరతఖండభావికా భావమునందు గాధవిశ్వాసముతో మన మహావాసుడు నిర్ణయించిన మార్గమున జీవించుట (కర్తవ్యపనిచేయవలెననిచినచో నిట్టినిరుత్సాహములొలగిపోవును. స్వరాజ్య సంగ్రామమును జయప్రథముగ నెరవేర్చుటకు వలయు బలమును గడించుటకే యీ నిర్మాణవిధాన మేర్పరుపబడెను. దేశీయులందరును స్వస్వగంపరిత్యాగ మొనరించి సహ్యాసము పుచ్చుకొనవలెనని మహాత్ముడు కోరలేదు. దేశీయులలో హెచ్చుమంది కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరవలెను. సాలకు చెరసాలగణాలు యయ్యకలెను. (ఎంతటి నిరుపేదయైనను సాలకు నాలుగణాలయ్యకలెను. ఇట్లు దేశీయులు కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరుటవలన సోదరభావమును ప్రేమయును వృద్ధిజెందును.) ఖద్దరుబట్టలకే కట్టుకొనవలెను. (స్వరాజ్యమును బడయుటకు ఖద్దరే ముఖ్యసాధనము) అని మహాత్ముడు నిశ్చయించెనని పండిటు కీ నుడివెను.

ఆసియాఖండమునందు గొప్ప ఉద్యోగము కలిగినది పాశ్చాత్యులు చూపుచున్న జాతిద్వేషము, క్రాత్యము, పరభాషాపారణము మున్నగువానిని నిరసించుచు ఆసియావారు నిరంతర ముక్రోశించుచున్నారని హాజరీ కీ నుడివెను. నేడును ప్రఖిల్పింపగల్గుగూడ ఖద్దరు దౌర్జన్యరాహిత్యములనుగూర్చి యుపన్యసించిరి.

* * *

అహమదాబాదు

నవజీవను నిమ్నజాతిసంచిక

బహిరంగ సభ

18 వ తేదీ అహమదాబాదులో పర్వదినోత్సవము జరుగబడినది. నవజీవనుపత్రిక ఆనాడు ప్రత్యేకముగ నిమ్నజాతి సంచికను ప్రకటించెను. సాయంకాలము గొప్పబహిరంగసభ జరిగినది. ఆ సభలో ఎవ్వరు నుపన్యసించలేదు. జాతీయగీతములను మాత్రము పాడిరి.

* * *

కలకత్తా దేవాలయములలో

ప్రార్థనలు

ఉపవాసము ఒక్కప్రార్థన

18 వ తేదీ

విరువోట్ల సభలు

కలకత్తాలో 18 వ తేదీని గాంధీ జీ టౌన్ పర్వదినము బాగుగా జరుపబడినది. ఉదయమున దేవాలయములలోను మసీదులలోను ప్రార్థనలు జరిగెను. ఆనాడు ప్రకటింపబడిన ఖాసీ సాయంకాలము భుజించిరి. పిమ్మట జాతీయగీతములను పాడుచు విభులవెంట నూరేగి తిలకునిధికి భజనము వనూలుచేసిరి. పిమ్మట రిచార్డులలో బహిరంగసభలు జరిగెను. హరిదేవపార్కులో జరిగిన సభకు వంగకాన్యకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు బాబూ నారదయా నాగుగారి అధ్యక్షత వహించిరి. గాంధీమహాత్ముని స్వాగత్యాగమును కష్టసహిష్ణుతను నాగుగారు వివరించి ఖద్దరు బట్టలకే కట్టుకొనవలెననియు ప్రతిబింబున రాట్టమువై నూలు వడకవలెననియు హెచ్చరించిరి.

* * *

స్వదేశీసంతలు సభలు

పండిత మాలవ్యాగారి నూచన

పండిత మనవహాచార మాలవ్యాగారి నూచనప్రకారము ఆగ్రాలో ప్రతిజాతివారము స్వదేశీసంతను, ప్రతిసోమవారము బహిరంగసభను జరుపుటకు పాఠము నిశ్చయించిరి.

బొంబాయిరాష్ట్రీయ శాసనసభ

పూనాలో జరుగుట

చెలసాలలో గాంధీమహాత్ముని ఆదరణ

ముఖ్యమంత్రి తీర్మానములు

పూనాలో జరుగుచున్న బొంబాయి శాసనసభలో కొన్ని ముఖ్యములగు తీర్మానము లుపాదించబడును. నిబంధనలను చేయుటకు గవర్నరుగల అధికారమును బట్టి ఆతడవుడవుడు చేసిన నిబంధనలను శాసనసభ వారామోదించుటకు ముందు వానిని సాకల్యముగ పరిశీలించుటకు ఉద్దేశ్యమును ప్రజాప్రతినిధుల నొకసంఘముగా నియమింపవలె నను తీర్మానమును రావు బహదరు కేటగ రుపపాదించెదరు.

గాంధీగారి ఆదరణ

ఆంగ్ల దేశమున మొదటిసారిగా రాజకీయ ఖైదీ నెట్లు చూతురో గాంధీగారి నెట్లు చూడవలె నను తీర్మానమును జి. బి. త్రివేదిగారు రుపపాదించురు.

ఒక్క గాంధీగారి నే గాక రాజకీయ ఖైదీల నందరిని ఆట్లే చూచుటకు తగిన సవరణలను నిబంధనలలో చేయవలెనని సర్దారు మంత్రాధికారులు రుపపాదించురు. ఇదివరకు బొంబాయి నగరమున సముద్రమున మెరక చేయుటకు ప్రారంభింపబడిన పని పూర్తియై ఆ భూమిని అమ్మివేయువరకును ఆట్టిప్రయత్నము లను మరల ప్రారంభింపరాదని దాదాభాంజీగారు రుపపాదించెదరు. అహమదాబాదు మ్యునిసిపల సంఘమున రద్దీక్షేయము టనుచితము. దానిని మరల నెలకొల్పవలెనని త్రివేదిగారు రుపపాదించెదరు.

హార్మి మనుగారి ప్రవాసశిక్ష

ప్రజు లాజ్ఞాపత్రమును గోరుట
ప్రభుత్వమువారు మిన్నకుందుట

28-4-19 వ తేదీని 1915 దేశరక్షణ శాసనముక్రింద హార్మి మనుగారి కిచ్చబడిన శిక్షతప్ప నకలునుకొనుచు బొంబాయి ప్రభుత్వ-రాజకీయ శాఖాకార్యదర్శికి 26-4-22 వ తేదీని బొంబాయి పౌరుల పక్షమున హోల్దేస్ కిలు ఖుర్ష దు, ఎఫ్ వైర్మన్ గారు రాక లేఖవ్రాసిరి. ఆలేఖచేరినది 21-5-22 వ తేదీని కార్యదర్శి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. మరల నేమియును వ్రాయకుండెను. అనకలు వచ్చినగాని మేము కేసుచేయ వీలు లేదు. కాన దాని నికడెన వెంటనే పంపవలెనని నైర్మన్ గారు మరల కార్యదర్శికి 8-7-22 వ తేదీని లేఖ వ్రాసిరి (బాంబే కానికలు)

జాతీయవిద్యకు భూరివిరాళము

నేటు బెహరీ లాలుగారు

సాలుకు అక్షరూపాయలు ఆదాయము వచ్చు
యావదాస్తి నిచ్చివేయుట

పండితమాలవ్యా, హాకింజీఅస్సారీగార్లుధర్మకర్తలు. ముఖ్యధర్మగర్ (సంయుక్తరాష్ట్రములు) వాస్తవ్యుడగు నేటు బెహరీలాలుగారు తన యావదాస్తిని జాతీయ పాఠశాల మిక విద్యార్థివర్గికి విరాళముగా నిచ్చివేసెను. అందువలన సాలుకు లక్షరూపాయ లాదాయము వచ్చుచున్నది. దానిని పరిపాలించుటకు పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, హాకిం అబ్దుల్లాఖాను, డాక్టరు అస్సారీ గార్లు మున్నగువారిని ధర్మకర్తలు (ట్రస్టీలు)గా నియమించెను.

బాబా గురుదత్తుసింగుగారి కేసు

అమృతసరులో 17 వ తేదీ విచారణ

సింగుగారి వ్రాతమూలము

కొమగటూరు విఖ్యాతు లగు బాబా గురుదత్తుసింగు గారికేసు విచారణ 17 వ తేదీని మరల అమృతసరులో జరిగినది. తన సాక్షులను వదులుకొనుట కంతమాత్రము సంకోచించినచె ప్పుచు మేజిస్ట్రేటులవంతమునైన సింగుగారు ఇతరు సాక్షు లను వదలు కొనిరి. ఒక చేత భాషాపత్ర కి ను 17 ఉత్తరములను తన స్నేహితులకు దాఖలాలుగా దాఖలుచేసిరి. ప్రభుత్వమువారి భావమును తెల్పించుచు మరియొక వ్రాతమూలము నిచ్చిరి. కొమగటూరు బట్టి బట్టి విషయములనర్థమును తెలిపియుటకు శాసనసభ్యులను మిత్రవాదులును ప్రత్యేకవిచారణసంఘము నేర్పరుపవలెనని హాగ్గరించిరి. ఈనెల 24 వ తేదీ ని తీర్పు చెప్పబడును.

దేశీయవాణిజ్య ప్రదర్శనశాల

నేషనలు కమర్సు మ్యూజియం

317 లింగి సెట్టివీధి

ఇండియా దేశమునందంతటను తయారగుచున్న దేశీయ వస్తువులను ప్రదర్శించుటకు దేశీయ సమాజ మందిరమునందీర్మాణమును నెలకొల్పుటకు నిశ్చయింపబడినది. సంవత్సరముపాడుగునను మ్యూజియమునందు వస్తువుల నెల్లవారును వచ్చి చూడవచ్చును గాన హిందూదేశీయులగు వస్తునిర్మాతలు నమోనాలను (మచ్చులు) టాకు చిల్లగ ధరలను పరిశ్రమ సంక్షమావృత్తాంశమును ముందుగల అవకాశములును మ్యూజియం కార్యదర్శికి తెలుప (ప్రార్థితులు. ఆ వస్తువులు హిందూదేశీయ నందలి సామగ్రిలతోనే తయారయ్యుండవలెను. ప్రదర్శనమునకు పంపబడిన వస్తువుల హక్కు మ్యూజియం వారిదగును. ఇంకవలన నిపుడు మనదేశమున మంచి ఆందమైనట్టియు ఉపయోగకరమైనట్టియు వస్తువులు తయారగుచున్న సంగతి దేశీయుల కందరికిని బాగుగా తెలియను. వాని ధరలు అవి ఎవల దొరుకుదగుడో తెలియును గాన వారు విదేశీవస్తువులను తెప్పించుట మానివేసి స్వదేశీవస్తువులనే తెప్పించెదరు.

(1) వడుకునూలు (2) ఖద్దరుట్టులు (నూలు-పూలు-పట్టు). (3) లోహ సామగ్రిలు (4) కర్రసామానాలు (5) నగలు (6) బుటాదారీపని (7) తివానూలు (8) ఎనెనూలు సామానాలు (9) యంత్ర సామానాలు (10) మగంభ ద్రవ్యములు నబ్బులు (11) బొవడములు (12) చిత్రలేఖన వస్తువులు, చిత్రపుపు (13) కాగితములు, వ్రాత సామగ్రిలు (14) గాజు సామానాలు (15) మృణ్మయపాత్రలు (16) రబ్బరు జనకవార, పంచదార యితర కేళికవస్తువులును మ్యూజియంలో ఆచూకాఖిలుగా నుంచబడును. ఉత్తరములను వ్రాయగోరువారు "ఆబ్బులు హమీదుఖానుగారు కార్యదర్శి, కమర్సు మ్యూజియం, ది నేషనల్ కలబ్బు 317 లింగి సెట్టివీధి లొంగుటలను మదరాసు" అని వ్రాయవలెను.

లోకమాన్యుని జనదినోత్సవము

పాలగంగాధర తిలకు మహాశయిడు

చెన్నపురిలో సుబ్రహ్మణ్య శివగారు జరుపుట

లోకమాన్య పాలగంగాధర తిలకు మహాశయిని జన్మ దినోత్సవమును క్రియత నుబ్రహ్మణ్య శివగారు గత మూడేండ్ల నుండియు తప్పకుండ జరుపుచున్నారు. ఈ ఏడు గూడ ఈ (జూలై) నెల 28 వ తేదీ ఆదివారమునా దాయోత్సవమును వారు జరుప నిశ్చయించిరి అనాడు ముఖ్యముగా బీదల కన్న దానము జరుగను. 1000 మందికి అన్నదానము చేయుట కేర్పాటు జరుగుచున్నది. తిరుకళిక్కేణి చరకాక్షైద్యశాలాధికారినిగూడ డాక్టరు ఎన్ రామానుజంగారి పరిశీలనక్రింద నొక యుదిత వైద్యశాల నేర్పరుచుటకుగూడ నూహించుచున్నారు. భారత వాయుసేనలో లోకమాన్యదగ్గర నున్న నిత్యప్రాతఃస్మరణీయుడు. ప్రాస్తుమున్నును దేశములందెసవో లోకమాన్యడు ప్రభుత్వాధ్యక్షుడుగా నియోజింపబడియుండును. హిందూదేశము నందు 100 ఏండ్ల క్రితము లోకమాన్యడు జన్మించియున్నచో పీఠావధిని నధిష్ఠించియుండును. స్వకాజ్యము లభించువరకు నాతడు జీవించి యుండినచో ఇండియా సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమున కాతనినే మొదటి అధ్యక్షునిగా దేశీయులు నియోజించియుండుట గాన నెల్లరును యీ మహాశయ్యమున జయ ప్రదముగ నెలకేట్టుటకు ధనసహాయ మొనర్పవలెనని నుబ్రహ్మణ్య శివగారు వ్రాసిరి.

మైసూరులో ఖద్దరుపైవన్ను

పారపాటుఅభిప్రాయము

మైసూరుప్రభుత్వకార్యదర్శితో సంభాషణము
సంతయనివారణము

ఖద్దరుపై పానుకు ఒక రూపాయవొప్పన మైసూరుదొర తనమువారు పన్ను వేసినది యిటీవల ప్రకటించబడినది పారపాటు అభిప్రాయమువదుటములతో చేపగ్గులులపై నేయబడిన బట్టలపై దొరతనమువారు పన్ను వేయ లేదు. కాంగ్రెసు వారి ఖద్దరు ప్రచారమును దొరతనము వారు నిరోధించుటలేదు. మిల్లులో నేయబడిన పాతరకములలో ఖాదీ అను నొకరకము బట్టగలదు. ఆబట్టల కిప్పును చారులువేసి మిల్లు వారు పన్నును తెప్పించుకొనుచున్నారగాన చారులు వేసినను గూడ ఆ ఖాదీబట్టకు పానుకు ఒకరూపాయపన్ను వేయబడెనని మైసూరు దొరతనము రివిన్యూ కార్యదర్శి, ప్రధానకార్యదర్శి డిప్టీకమిషనరుగార్లను కలిసికొనగా తెలిపినదని మైసూరు కాంగ్రెసు కార్యదర్శి రజాబీగారు తెలిపిరి. (స్వరాజ్య)

ఆంధ్రరాష్ట్రమున విచారణ

రాష్ట్రీయకార్యసంఘసభ

అధ్యక్షుడు ప్రకాశంగారు పంపిన రిపోర్టు

ఈనెల 22 వ తేదీ శనివారమునాడు తిరుపతిలో ఆంధ్ర

రాష్ట్రీయకార్యసంఘసభజరుగును. ఆసభలో చర్చింపబడువిషయములలో ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘమువారియెడలసాక్షుల యొద్దగింపవారిని నిర్ణయించుట యొకటి. 22 వతేదీ తరువాత చేరు దరఖాస్తులు 31 వ తేదీని గుంటూరులో పరిష్కరింపబడును. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటు ప్రకారము ఆగస్టునెల మొదలు తేదికి ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘమువారు రచింప వచ్చెదరు. సాక్షులు పంపు వ్రాతప్రతులు రాష్ట్రీయసంఘ కార్యదర్శికి 28 వ తేదీ నాటికి చేరవలెను. నిష్పంఘము, అదనము పోలిసు, పన్నుల నిరాకరణ ములను గూర్చి తెలుపగోరువారు వివరములను గూడ తెలుపవలెను. ఖద్దరు, జాతీయ విద్య, కాంతిసేన, తిలకు నిధులను గూర్చి తెలుప గోరువారు లెక్కలతో తెలుపవలెను. చేరనాలలకు పంపబడిన దేశభక్తుల పట్టిక పూర్తికావలెను. ప్రతిమండలసంఘమును వెంటనే పూర్తి వివరములను తెలుపవలెను. ఇప్పుడు చెరసాలలలో నున్నవారు రాగానే చెరసాలలకు పోవుటకు సంసిద్ధులగువారి (సివిలు రిజిస్ట్రు) పట్టికనుగూడ సిద్ధపరుపవలెను. దానిని ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘమువారికి సమర్పింపవలెను. ప్రస్తుతము పన్నులనిరాకరణము వంటి ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు వీలు లేదని స్పష్టపరుపవలెను. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము వారును ఖిలాఫతు-ఆ. సంఘమువారును ఏకకాలమునందే విచారణ సలిపెదరు. ఖిలాఫతు సంఘమువారు మహమ్మదీయులవద్ద సాక్షులను పుచ్చుకొందురు గాన మహమ్మదీయులుగూడ సీవిల రముల నన్నిటిని సిద్ధపరుపవలె నని 18 వ తేదీని ప్రకాశంగారు బొంబాయినుండి రిపోర్టు పంపిరి.

ఈరోజు మ్యునిసిపల సంఘము

ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘమునకు స్వాగతము

తీర్మానము నుపపాదించుట

ఆజ్ఞోల్లంఘన ఈ సంఘమువారు రోడుకు వచ్చిపుడు వారికి ఈరోజు మ్యునిసిపల సంఘమువారు సన్మానపత్రమును సమర్పింపవలె నను తీర్మానమును 19 వ తేదీని జరుగుసభలో చర్చింపవలెనని కోరుచు 7 గురు కాన్సిలరులును కే. ఎం. తంగ మెరుమాబిల్ల (బి. ఏ. (మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు) గారును సంతకములు చేసి పంపిరి.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలలో చిత్రముగా నిమజ్జబడ్డ కత్తులు. లై సెన్సు లేదు. ప్రతిదినము వందలు ఖర్చు. ఒకటి తెప్పించి చూచిన దానివిలువ మిక్కిలి తెలియగలదు. నెల 5-8-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు. ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువ ధరలవి గాని కావలసివెయడల తయారుచేయించి పంపగలము. పోస్టేజి వగైరా వేరు. (8765)

భారతవస్తుభవనము - బెజవాడ.

బాబ్ నన్ జర్నలుపాకెట్టుడై రెక్కరి

జర్మనీలో చేతిపనులు చేయవారి విలాసములు సిగ్గిట్ల గ్రంథులలో గడియారములు తయారుచేయవారి విలాసములు 100 పేజీలగల పుస్తకముగా ప్రచురించి యున్నాము. నెల 1-4-0 లు. అర్డరుచ్చనప్పుడు 0-4-0 స్టాంపుతో అర్డరు పంపిన మిగతా రు 1-0-0 కు వి. పి. చేయబడును.

టి. ఆర్. ఎన్. అండు సన్యు. (132)

సోల్ నెల్లింగు ఏకెంట్లు అండు స్టీలుట్రంకులు చేయవారు (వి. పి.) ఈగవల్లి అచ్యుతుకోవిల్, జి. టి. మదరాసు.

అన్నియు ముద్రలేనా?

ఆశ్చర్యశీలపదనివారిని

కాలు పట్టవలెనెరిగి, పిక్కలు తొడలు, లావయయం దిన బూరకాలు అనబడును. పిక్కలయందుగాని తొడలయందుగాని లావుగలిగి నెల్లనై యుండిన వర్మికవనబడును. కాళ్ళు నెల్లనై దుగడతోకూడి చర్మముపొట్టువలె రాలించుండిన శ్లి పద మనబడును. వైవిధ్యములలోనుండు యేజాతిబోడకాలు నయినను తొలికి, పయికి మందులు నేవించుటనెల్ల రిదిములలోనే నీరు యిగిల్చి, కాలు చులకనై వారముదినములలోనే పూర్తిగా నివారణయగును.

లోనికి పయికి ఉపకరించు చుండల 1 నెట్టు 4-0-0.

రెడ్డి అండు కంపెనీ.

గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ జూలై నెల 19-వ తేది

బుధవారము

తామనివారణము కర్నూలుజిల్లా

“రాటము కాటకమునకు రక్షకము”

గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిపాదించిన రాటపు ప్రయోజనములను స్వదేశీతామనివారణ సంఘ వ్యవహారములు విశదముచేయుచున్నది. పాశ్చాత్య సభ్యత్వసంభవులకు రాటములు కృతయుగపరికరములుగ గనుపించును. కలియుగామునందు పరిశ్రమ యుగమునందు 5024 సంవత్సరమునందు రాటముల ప్రశంస పరిహాసాస్పదముగ దోచును. కేవలము సిద్ధాంతములతో సంతసిం చెడి నననాగరకులకు దేశపరిస్థితులతో బ్రమేయ ముండదు. సిద్ధాంతాల దృష్టియందు దింగ్లాడునకును జపానునకును నుపయోగపడిన సాధనములు భరతఖండమునకును నుపయోగపడవలయును. వారిబుద్ధికి ముప్పుకొట్ట ప్రజలు విశాలఖండము శీతోష్ణవర్షాస్థితులు ప్రజల ప్రధానవృత్తి దేశదారిద్ర్యము నిమిత్తములుగ గనుపింపును. సకలకార్యములకును సాధికారవిధానమె యుత్తమముగ గనుపించును. ప్రభుత్వము నిర్వహించుచున్న తామనివారణకార్యములందు దొక యువతికి దినమంతయును పనిజేసిన 0-1-9 కూలి గిట్టుచున్నది. ఈకూలిజబ్బులు గడించుటకు ప్రొద్దున ఇంటినివిడిచిన రాత్రి యిల్లు చేరుదురు. ఈ పనివలన నిల్లుసంసారవ్యవహారములుమూలపడును. పనిజేయునపుడు పట్టింపులు కలహములు మేస్త్రీల బాధలు గలుగుచుండును. సకాలమునకు హాజరు కానపుడు కూలి దొరకదు. ఇంతశ్రమపడినను రెండణాలు ముట్టును. రాళ్లనుమోయుటయందును ముక్కలను గొట్టుటయందును కళాకాశల్యముగాని వృత్తివికాసముగాని లేదు. ఇది బండ్లపని. బండ్ల పనిని జేయించి కూలినిచ్చుటయే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమని యధికారులు చెప్పుచున్నారు. జీవనోపాధిని బడయుటకు గత్యంతరము లేనపుడు ప్రజ లీబండ్లపనిని జేసి జీవయాత్రను గడవవలయును. ప్రజలు రాళ్లను పగులగొట్టుచు కాటకమునకు తాత్కాలికమునను బొంది నను భావిసంరక్షణమునకు గాని వృత్తివికాసము నకుగాని సంపదలవృద్ధికిగాని సంసారసౌఖ్యమునకు గాని ఈబండ్లవృత్తి నిరుపయోగ మని నీచేటను వచ్చుచున్న కాటకము విశదము చేయుచున్నను ప్రభుత్వము మామూలైత యాటనె యాడుచున్నది. ఆమాట మారవలసివిధమును స్వదేశీతామనివారణసంఘము నాగలాపురమునందు దవలంబించిన విధానము విశదము చేయుచున్నది.

రాళ్లు రాటుములు.

తామనివారణ శిబిరములను నిర్వహించుచున్న యధికారులు రాళ్ల ప్రయోజనమును రాటముల ప్రయోజనమును ప్రశ్నించినపుడు ప్రజలు రాటముల ప్రయోజనములను గొనియాడుచు న్నారు. నాగలాపురమునందు స్త్రీలు సామాన్యముగ దినమునకు శేరు (20 తులములు) నూలును పడుకుదురు. పడుకునూలునకు ముతక సన్నము గుబ్బి కూలి ఇయ్యబడును. నూలుకుసంబరు 8 కి 1-2-0, సం 12 నకు 0-2-6, సం 15 నకు 0-3-0

కూలి నాగలాపురమునందు ముట్టుచున్నది. ఏకులను దీసికొని నూలును వడికి దెచ్చుట కనుదినము నందలమంది స్త్రీలు స్వదేశీ తామనివారణ సంఘ కార్యాలయమునకు వచ్చుచున్నారు. ఏకులు ఏకులు అని వేడికొనుచు వారివారి వంతునకు నిరీక్షించుచుండురు. ఏరోజుచేసిన యేకులారోజునకే చాలకున్నవి. ఏకులకై వచ్చినవారి కందరకును నేకులనిచ్చుటకు దూదియును సాధనములును లేకున్నవి. ప్రతిదిన మనేకులు నిరాశనుజెంది రిక్తహస్తములతో విచారాకాంతహృదయములతో దీన వదనముతో స్వగృహములను జేరుట సంభవించుచున్నది. రాళ్ల వలనను రాటములవలనను గలుగుచున్న ప్రయోజనములను నాగలాపురమువ్యవహారములు విశదము చేయుచున్నది. ఇతరులనిచ్చుధములు లేకను స్వేచ్ఛగ వీలైనపుడు రాటములను ద్రిప్పుచు నూలును వడికి జీవయాత్రను గడపుట సుఖకరమని స్త్రీ పురుషులు చెప్పుచున్నను సాధికారుల కీ మార్గము సవలంబించుట కవకాశములు లేవు. మంత్రులకే రాటములు పూర్వయుగపరికరములుగ దోచునపుడు వారి యనుచరులవిషయము తలపెట్టుట యనవసరము. గాంధీమహాత్ముని రాటపుసంక్షేప మారంభమునందు పరమనిందలకు బాత్ర మైనను కాలక్రమమున దాని యుపయోగమును ప్రాజ్ఞులు గ్రహించుచున్నారు. వ్యవసాయపరిశ్రమ కుపపరిశ్రమగ రాటము ప్రయోజనకరముగ నుండునని సామాన్యముగ నంగీకరించుచున్నారు. ప్రకృతి శాస్త్ర పండితులు ప్రభుల చంద్రరే గారు రాటముల పాఠమును వంగ రాష్ట్రమునకు బోధించుటకు దీక్షను బూని పని జేయుచున్నారు. తామనివారణమునకు రాటములుదివ్యసాధనములని రే వండితుడు బోధించుచు తన బోధను కార్యరూపమున బెట్టుట కహర్షిశమును పాటుపడుచున్నాడు. వంగదేశమునందు మండలాధికారులు రాటములు గృహపరిశ్రమాభివృద్ధికి ప్రయోజనకరములని యంగీకరించుచున్నారు. రాటములను సమయాసమయములు లేకను నిరసించిన న్యూఇండియాపత్రిక రాటములు గృహపరిశ్రమాభివృద్ధి కనుకూలముగ నున్నవని యొప్పుకొనుచున్నది. అధికారాంగీకార మున్నను జోకపోయినను నొక సంవత్సరమునందు భరతఖండమునందు రాటమునకు గలిగిన వ్యాపకము సంశయాత్మకము కన్నులను తెరచినది. ప్రజలు రాటముల లాభమును గ్రహించి సహజముగ రాటముల వాడుకను పునరుద్ధారణము చేయుచున్నారు. శ్రీమంతులు నాగరకులు రాజీయ ప్రచారకులు రాటములపూజను పటాటోపమునకు జేసినను జేదలుసామాన్యులు రాటములపూజను భక్తిశ్రద్ధలతో జేయుచు లక్ష్మీకూటమునుబొందుచున్నారు. బీదజనులు గాంధీమహాత్ముడు రాటములను బెట్టించి అన్నవస్త్రములను నిచ్చిపాడని కొనియాడుచున్నారు. దూదిద్రవ్యము లేకను కాంక్షనుసంఘములు రాటములకు పనిని గల్గించుజాలనపుడు నిరుడన్నము పెట్టిన కాంక్షనుసంఘము లీయేజేలచేతులు సాచినవని యడుగుచున్నారు. గతసంవత్సరమునందు రాటములను వాడినస్త్రీలు చాలమంది నూలు నమ్మి సొమ్ముచు గడించుటయే కాకను, తాము వడికిననూలుతో స్వయముగ బట్టలను నేయించుకొనియున్నారు. రాటమువలనను ప్రజలకు ప్రత్యక్షముగను పరోక్షముగను లాభము గలుగుచున్నను అసహాయోద్యమ యోగము వలనను నిరాదరణము గలుగుచున్నది. ప్రజలకు వ్యవసాయ మన్నమును రాటములు బట్టలను నియ్యగల దేశమునందు ప్రజాధికారులదృష్టియంతయును

నన్నసామగ్రి సంపాదనమునకు వినియోగ పడుటయును వస్త్రసంపాదనమునకు వినియోగపడక పోవుటయును సంప్రాప్త మైనపుడు దేశమునందు కాటకపరంపరలు సంప్రాప్తమగుచున్నవి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వపు దృష్టి వారి వాణిజ్యరాజ్యపోషణముల కవసర మైన వ్యవసాయముమీదను మనదేశము నందును, నూలుబట్టలమీదను ఇంగ్లాండునందును లగ్నమైనది. ఈనిరీక్షణమే రాటముల పరిశ్రమను పాడుచేసినది. దేశమునకు పరాధీనస్థితిని గలిగించినది. దేశదారిద్ర్యము పోయి తామనివారణ సాధనములు శ్రీమముగ నేర్పడుటకు రాటములు లక్ష్మీప్రసాదములుగ నున్నవి.

రాటములు - తామనివారణము

తామనివారణ ప్రాంతములందు ప్రజలు రాటములనువలె రాళ్లను నివారణసాధనములుగ ననుగ్రహించుట లేదని నాగలాపురమువ్యవహారములు తెలుపుచున్నవి. రాటములు రోత రట్టు లేకను తామనివారణమునకు సాధనమును గలుగజేయుచున్నవి. ఇంటియందు గూర్చుండి సంసారకృత్యములను నిర్వహించుచు వీలైనపుడు రాటమును నాడించుచు తామనివారణశిబిరములందు దొరకెడి కూలిని సులభముగ గడింపవచ్చును. రాటపుటభ్యాసము రాళ్లయభ్యాసమువలె పిమ్మట నిరుపయోగము గాక నాజన్యాంతము నిలిచియుండును. దరిద్రదశయందె కాకను మంచిస్థితియందును రాటపుటభ్యాసము ధనార్జనమునకు వినియోగపడుచుండును. పనిలేని సమయములందు స్త్రీలు నూలునువడికి వారి కనుకూలమైన బట్టలను నేయించుకొనుట కవకాశము గలుగును. రాటములవాడుక వ్యాపించిన కొలదియును ఖద్దరు బట్టలు సరసముగ లభించుటయును జీవన భారము తగ్గుటయును నేర్పడును. రాటములు వాడుకయందున్నపుడు ప్రజలు పండెడి ప్రత్తిని పనిపాటుల కిచ్చెడి ప్రత్తిని జీడెలకు మిఠాయికి వినియోగింపకను దాచియుంచి నూలుపడుకుటకు వినియోగించి లాభమును బొందగలరు. రయితులు ప్రత్తిని నిలువచేసి ఏకులను జేసి నూలును వడుకునపుడు 10 వ సంబరు నూలునకును శేరు 1 కి 0-4-0 కూలిగిట్టునని లెక్కలు తెలుపుచున్నవి. కర్షకకుటుంబములకు సకలవిధములను లక్ష్మీపదమైన రాటము మూల పడి కాటకదేవతను ప్రత్యక్షము చేసినది. ప్రజలయందు దాత్తాత్రులంబన ధర్మము పోయి పరానలంబనధర్మము ప్రబలినది. ప్రజాపోషణమున కవసరమైన వస్త్రధారణము పరాధీన మైనపుడు కాటకములు గలుగుటయందు పింత యుండదు. ఈ పరిస్థితులు మారుటకును తామనివారణమునకైనను రాటముల ప్రచారమును జేయుటకును వర్తమానవిషమస్థితియందు విశ్వప్రయత్నములు గావలసియున్నవి. నాగలాపురప్రాంతములందు తామనివారణసాధనముగ రాటములను వాడుటకు ప్రజలు సిద్ధముగ నున్నను రాటములను వ్యాపింపజేయుట కధికారుల కిష్టము లేదు. ప్రజలకు శక్తి లేదు. ధనములేదు. దూదిలేదు. రాటములులేవు. ఆత్మవిశ్వాసము గల ప్రవర్తకులు లేరు. ఈపరిస్థితులందు తామనివారణ సాధనములను ప్రజాభీష్టములకును దేశపరిస్థితులకును గృహపరిశ్రమాభ్యుదయమునకును మానవ ధర్మాభ్యుదయమునకును ననుకూలముగ నిర్వహింపవలసిన భారమును ప్రభుత్వమువారును శ్రీమంతులును విద్యావంతులును నిర్వహించి తామనివారణమునకు సహజమైన సాధనములను గల్పించుటకు స్వయముగ గాని స్వదేశీ తామనివారణసంఘముద్వారా గాని సహాయమును జేయుటకు వేడుచున్నాము. దూదిదరలు విపరీత

ముగ పెరిగిన యీ సమయమునందు మాదికిని రాట ములకును ధనము గావలసియున్నది. ధర్మాత్ముల యథాశక్తిని సహాయము చేసి యేమబాధితుల కష్టములను బాపి సౌఖ్యము నొడగూర్చుచు గాంధీ మహాత్ముని రాటపునందేశమును సఫలము చేయుదురుగాత!

మైసూరు ప్రభుత్వము - ఖద్దరు సుంకము

మైసూరు ప్రభుత్వమునకు ఖద్దరు బట్టలదిగుమతుల మీదను సుంకమును వేయుటకు గవర్నరుజనరలు అధికారమిచ్చినట్లు ప్రకటించబడినది. ఈయొచన స్వయముగ మైసూరు ప్రభుత్వమునకు గలిగినది యును బ్రటిష్ అధికారుల యొత్తిడివలనను గలిగినదియును తెలియకున్నది. స్వయముగ గలిగిన ఖద్దరు సుంకమును నిరంకుశత్వము వెల్లడి యగుచున్నది. వి. పి. మాధవరావుగారి కాలమునందు బ్రటిష్ ప్రభుత్వ శాసనమును ధిక్కరించెడి పత్రికా శాసనమును నిర్మించిన కిర్తి మైసూరు ప్రభుత్వమునకు గలిగినది. ఖద్దరు మీదను నిర్ణయించిన సుంకమును నీ వ్యవహారమును సంస్కరింప జేయుచున్నది. ఘూర్జర దేశము నందు సంస్థానాధీశులను హైదరాబాదు నవాబును ఖద్దరు వ్యాపకమునకు దోడ్పడుచున్నట్లు బ్రటిష్ అధికారులు ఖద్దరు ప్రచారమును ప్రశంసించుచున్నట్లు మైసూరు ప్రభుత్వ మవలంబించిన మార్గము దుర్భాగముగ నున్నది. ఈ సుంకమును మైసూరు ఖద్దరును సంరక్షించుట కేర్పడిన యర్థము గలదు. కాని బ్రటిష్ ఇండియానుండి దిగుమతియగు మిల్లునూలు బట్టలమీదను సుంకము వేయజాలని మైసూరు ప్రభుత్వము ఖద్దరు మీదను సుంకము వేయుటకు సాహసించుట యన్యాయముగ నున్నది. లింగమును మ్రింగినవానికంటెను లింగమును గుడిని మ్రింగినవాడు ఘనుడుగదా. స్వదేశ సుంకములు నిరంకుశత్వమునందు బ్రటిష్ ప్రభుత్వమును మిరగలవు.

బ్రటిష్ మంత్రివర్గమునకు ప్రతిఘటనము

మంత్రివర్గమున కింతవరకును రెండుమూడు సార్లు పరాజయము గలిగినను వారధికారి పీఠములను విడువజాలకున్నారు. సంయుక్త పక్షము చేయుచున్న ప్రయోజనము లేకపోయినను నధికారాశక్తి మూలము పెరుగుచున్నది. పార్లమెంటు నందు తురుష్కనీతి విషయమునను పలస్తీను మొస పోలేమియ విషయమునను వ్యయభారవిషయములను ససంతృప్తి గలిగినను లాంఛను జార్జిగారి సమగ్రాహారము విడువలేదు. చర్చి భాగారి సామ్రాజ్యనీతియును లాంఛను జార్జిగారి విచిత్ర సంభాషణములును సంయుక్త పక్షమును బంధించి యుంచినవి. కాని సిసిలు ప్రభువు సాలిఫ్యరి ప్రభువు ప్రతిఘటనమును జూపుచున్నారు. విరుద్ధ ప్రభావముల విషయమునందు బుట్టిన కలవరము సంయోగమును శిథిలము చేయునట్లు సూచనలు గలవు. పార్లమెంటు సభ్యులు 300 మంది సంతకమును జేసి బిరుదములపొందు జర్జింపవలయునని తీర్మానమును ప్రతిపాదించ దలచినది. మంత్రివర్గమున కి తీర్మానము భయోత్పాతిముగ నున్నది. ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగ తీర్మానము జరిగిన మంత్రివర్గమునకు పరాజయము గలుగగలదు. చిరకాల మధికారపదవులను పట్టుకొని ప్రవేలాచుచున్న సంయుక్త పక్షము నిర్గమింపవలసి యున్నది. సంయుక్త మంత్రివర్గము పోయి నూతనపరిస్థితు లేర్పడినగాని బ్రటిష్ సామ్రాజ్య సమస్యలకు నిమోచనము గలుగజాలదు.

గౌరీశంకరశిఖరము

భారతీయుల యపస్కారస్థితి యన్నిదిక్కుల యందును ప్రత్యక్షమగుచున్నది. పాశ్చాత్య శాస్త్రజ్ఞులు చేసిన హిమాలయాలయందు ఎవరెస్టు శిఖర నామము వాడుకకు వచ్చినది గాని నుపసిద్ధమైన గౌరీశంకరశిఖర నామము వాడుకకు రాలేదు. గౌరీశంకరశిఖరమే ఎవరెస్టు శిఖర మను పరిజ్ఞానముగూడ పాశ్చాత్య ప్రభావమువలనను బోయినది. ఈమహామాయాసాగరమునదేలుచున్న భారతజాతి ఆత్మోద్ధరణమునకు విశ్వప్రయత్నములను జేయవలసియున్నది. గౌరీశంకరశిఖరమును నెక్కబోయిన యాత్రికులు విశ్వప్రయత్నములను జేసియును 1700 అడుగుల దూరమునందు నిలువవలసివచ్చిరి. మహర్షులకాలము నం దీశిఖర సందర్శనమును వారెటులు చేయగలిగిరొ దురవగాహముగ నున్నది.

సత్పాత్ర దానము

ముజఫరపూర్ వాస్తవ్యులు బేహారిలాలు సేటు గారు వారి యావదాస్తిని జాతీయపాఠశాలమిక విద్యాభివృద్ధికి వినియోగపడుటకు ధర్మము చేసినను శుభవార్త సంతసమును గలుగజేయుచున్నది. ఆస్తి ఆదాయము లక్షరూప్యములు. మాలవ్య ఆజ్ఞలు ఖాను అన్సారిగార్లు ధర్మకర్తలుగ నియమింపబడిరి. ఇట్టి సత్పాత్రదాన మాండ్రదాతలకు మార్గదర్శకముగ నుండుగాత!

సానిక వార్తలు

మదరాసు కార్పొరేషను:- ఆగష్టులో జరుగనున్న కార్పొరేషను ఎన్నికలకై ఎనిమిదవ వార్డు-కౌన్సిలు బహు-తలు వేయర్ల పక్షమున 'షిప్టింగు దుబాస్' అగు కే శ్రీరాముల నాయుడుగారు అభ్యర్థిలుగ నుండురు

నిమ్నజాత్యుద్ధరణసంఘము:- మలయ పువీధి కార్పొరేషను పాఠశాలయందు రాగల 21 వ తేదీకు ప్రవరము సాయంకాలము 7 గంటలకు స్వామిబ్రహ్మనందలవారు "సాంకేతిక విద్యను" గూర్చి యుపన్యసింతురు.

మదరాసు కార్పొరేషను:- నిమ్న సాయంకాలము రిఫ్ఫసు భవనమునందు కార్పొరేషను సభ జరిగెను గర్. పి. త్యాగ రావు కెట్టి గార గాన సాధనశ్రవణము వహించిరి. సదా కవితాభిరుచి, సత్తా, డాక్టర్ మద్దులక్ష్మీఅమ్మ, కవితా సత్తి, గారులు ప్రేక్షకులలో నుండిరి. కార్పొరేషను తీర్మానమును గూర్చియు, విద్యనమ్మను గూర్చియు చర్చించుటకు ప్రారంభమున అవసరపక్షముగాను ప్రభుత్వమువారి యొద్దనుండి ఆ వీక్షనను గూర్చి ప్రత్యుత్తరము రావలయు వెనుకటివరకే ఆ వీక్షనను వసూలు చేయవచ్చుననియు ఉచిత ప్రారంభవిద్యకు గూర్చి కొంతకాలము జరిగినవిమర్శ చర్చింపవచ్చు ననియు ఆభ్యర్థులు నూచించిరి. కొంత చర్చించిన విమర్శ అధ్యక్షుల నూచనయే ఆంగీకరింపబడెను.

అంతట సాధారణముగానేయు జరిగెను. చి. బి. బి. జి. జానాబాబామ్మ కెట్టిగారు పాదించినగా, వామదేవపెట్టి గారు రామోదినగా, గర్. ఎం. మత్తయ్య కెట్టిగారు, హెచ్. రావిన్నుగారు, టి. లక్ష్మీమొహదం పిట్టిగారు, లింగ కన్నాశిన్య కేర్పుకొనెడిరి. ఎం. రత్న స్వామిగారు విద్యాకాఖోపసంఘ నమునకును ఎస్. వి. రామస్వామి మొరల్యూరుగారు పనుల యుపసంఘమునకును సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. కొండితోపు జంతుమరణకాల నిర్మాణమునుగూర్చిన కాగితములను సభ్యులకు మొదట పంపి వారి యభిప్రాయము కనుగొనవలె నని తె. వ్యాసారావుగారు రుపపాదించగా సంగీకరింపబడెను. మైలాపూరు వెంటటగుణ వైద్యులయమునకు రూ. 500 ల గ్రాంటు నీయవలె నని టి. రామస్వామి ఆయ్యురగా రుపపాదించిరి. జి. ఎ. నరేశనుగా రామోదించిరి. ఈ విషయమును బట్టెటును చర్చించునపుడు ప్రవేశపెట్టుట యొక్క మని మదనగోపాల నాయుడు గారు క సవరణ తెచ్చిరి. సవరణ యంగీకరింపబడెను.

కార్పొరేషను సభ మరల రాగల శనివారము సాయంకాలము 4-30 గంటలకు సమావేశమగును.

ఆలీనోదరులు

బంధువులు మాట్లాడుటకు వీలు లేకపోవుట

సాధారణముగ కైదిలబంధువులు నాలుగుమాసముల కొక సారి మాట్లాడుట కు తీరువుగలదు. కాని మవులానా హేతుకల్లిగారి విషయములో ఈ ఆచారమును మానివేయుటకు కారణమేమో తెలియదు. హేతు కల్లి గారు పని చేయుటకు నిరాకరించుటచే బంధువులతో మాట్లాడునామ్మను తొలగించితిమని రాజగోట చెఱసాల యధికారి తెలియజేసెను. యధాప్రకారము కృత్రిని న్యూనతరములకు పూర్వము జరుగుచుండే సోదాలను మరల చేయవారంభించిరి. ఈన్యూనతర హేతుకల్లి గారి కంగీకరించలేదు. ప్రభుత్వమువారి టిల్లు ఎంతకాలము హేతుకల్లి గారిని బాధించెదరో తెలియదు.

మహమ్మదాలీతల్లియూ భార్యయూ బొంబయినుండి మహమ్మదాలీతో మాట్లాడి బీజపూరుకుపోవ నుద్ద్యుక్తులై వచ్చిరి. వారి తో మాట్లాడుటకు ఏర్పాటులుజరిగినవి. తీరా మాట్లాడునమయమునకు ఆంగ్లములో నేగాని సంభాషించనీయరని తంకవచ్చెను. ముసల్మానుస్త్రీలు తమబంధువులతో ఆంగ్లముననే మాట్లాడవలయుననుటలో కర్తవ్యమే! అసలు మాట్లాడరాదనియే వీరియభిప్రాయము. మహమ్మదాలీతల్లిగారి భార్యకు గాని ఆంగ్ల భాషలో మాట్లాడుకలేదు. ఇక మహమ్మదాలీతో జెయిలు అధికారులుచేసిన యుత్తరువు ప్రకారము ఆంగ్లమున మాట్లాడగలవారు ఒక్క మాత్రీ ముజాం ఆలీగారు. కాని ఈయన బొంబయి ప్రభుత్వమువారి అనుజ్ఞ లేనిదే మహ్మదాలీ గారిని జూడ నీయలేదు ఇట్టికేసు నే బీజపూరువులానా నిసారు అమ్మను గారికి జరిగినది. మవులానా నిసారు అమ్మగారితో ఈమె మాట్లాడుటకు జెయిలునూపరింటెంజెంటు ఉత్తరువుచ్చెను. ఆమె బొంబయి వచ్చేసరికి మాట్లాడుటకు వీలులేదని నిరాకరించిరి. జెయిలునిబంధనలకు ఉల్లంఘించినను నెపమును జూపిరి. ఇదేమోస్తూగ మరీ కొన్ని మాసములైనపిదప మాట్లాడవచ్చినపుడు ఉత్తరువు నిచ్చి యు జెయిలు అధికారులు నిరాకరించిరి. బొంబయి క్రానికల్.

మొసలి గొట్టెను గొల్లపిల్ల వానిని తినివేయుట.

కరాచీజిల్లాలో మీర్పూరుసాక్రోలో పశువులు మనుష్యులు మొసలిచే మ్రింగబడుచున్నవని తెలియుచున్నది. మాలు కుగ్రామములో 10 ఏండ్లగొల్లపిల్లవాడు బాగుకాకుండు దగ్గర గొట్టెలను కాయుచుండెను. అపు డొక గొట్టె తప్పి బారి ఆకాలవలో నీరు దావుటకు బోయెను. ఆకాలవలో మొసళ్లుండుట జ్ఞాపకముచుకొని ఆ ఆపాయమునుండి తప్పించుటకై గొట్టెనుపారద్రోల ప్రయత్నించెను. కాని ఆకస్మికముగ ఒక మొసలి ఆచుట్టుద్రక్కులదాగియుండి గొట్టెను, పిల్లవానిని కాళ్లను బట్టుకొని నీటి లోనికి ఈడ్చుకొని బోయెను. దీని దూరమునుండి పడవవాడొకడు చూచి ఆపాయమును వారించుటకు కట్టెట్టుకొని పరుగెత్తి వచ్చెను. అప్పుడి కప్పుడే అలగ్నమైనందున మొసలి పిల్లవానిని గొట్టెను మ్రింగివేసెను. ఇట్టి యదంతమే గలం అల్లాగ్రామములో జరిగినట్లు తెలియచున్నది. ఇటువంటి ఒకపిల్లవాడు మొసలి వాతబడెను.

సర్. ఫజల్బాయి కరీంభాయి గారు

బొంబయినుండి సికంద్రాబాదునకు వచ్చిరి. నైజాముగారి యింట ఆతిథ్యమును బొందుచున్నాడు. హైదరాబాదు సంస్థానములో కరీంభాయిగారు 4 ప్రతినిధులు—బట్టల నెతయంత్రకాలలు—నెలకొల్పెదరు. నైజాం ప్రభుత్వమువారు సులూషుములను వేసెదరు. '3 ఉస్మానియా మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్' ఒకవంటి టూల్స్యూలతో రిఫైనరు చేయుచున్నది. ఈ కంపెనీలో సులూషు బాటలు హైదరాబాదు ప్రజలకు ఇయ్యవలయును. కంపెనీ హైదరాబాదులోనే రిఫైనరుకావలెను. ప్రత్తిని పండించి సాధారణపత్రిక సంస్థానలోనూ సంపత్తిని అభివృద్ధిచేయుటకు గర్. ఫజల్బాయిగారు చర్చించుచున్నారు.

మార్కెసి కంపెనీ ప్రతినిధి సికంద్రాబాదుకు వచ్చిరి. కనివారమువాడు అత్యధ్యుత్తముగ తీగలేక సేదూరకేవలయంత్రములో మాట్లాడు సాధనమును వేసి జూపిరి. ఆయా జిల్లా ఈయంత్రమునకు సంబంధించిన కాలలు నెర్పకచి అసలు ముఖ్య పట్టుముతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరిపి చూచుటకు పెన్నింగుగారు ఏర్పాటుజేయుచున్నారు.

12 వ ఆఖిల భారత ఆయుర్వేద సభాకార్యము నిమిత్తము డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు విజయనగరము వచ్చిరి. ఆయుర్వేదమును గూర్చి సహారాజాగారి కళాశాలయందు దుపన్యసిం చిరి. నేటి రాత్రి లక్ష్మీపతిగారు బొబ్బలికి బోయెదరు. 20 లే దీని పరాకమిడి చేరెదరు. (తం.లి).

విదేశ వార్తలు

పేగు సమావేశము

లిట్టిశాపుగారి లేఖ

ప్రత్యేక వ్యక్తుల సాత్తు విషయమున
మిత్రమండలి పట్టు వీడవలెను

లండను, జూలై 17:— అధ్యక్షులకాపు పేగు ప్రతి వ్యక్తుల సాత్తు విషయమున తమ పట్టును వీడి, కేవల కార్మికులుగా సహాయ మొనర్చగల జేతనులను మాత్రము దెబ్బతీయి నూర కుండనయెడల ఒడంబడిక కింకను వీలుగలదని దెబ్బతీయ నున్నామని పేగు సమావేశ కార్యకర్తల కొక జాతి ను వెనుక నున్నామని ప్రకటించినది.

లండను, జూలై 17:— రవ్య నేతర ప్రతినిధులు, ప్రత్యేక వ్యక్తుల సాత్తు విషయమున తమ పట్టును వీడి, కేవల కార్మికులుగా సహాయ మొనర్చగల జేతనులను మాత్రము దెబ్బతీయి నూర కుండనయెడల ఒడంబడిక కింకను వీలుగలదని దెబ్బతీయ నున్నామని పేగు సమావేశ కార్యకర్తల కొక జాతి ను వెనుక నున్నామని ప్రకటించినది.

ఉపసంఘముల చర్య

లిట్టిశాపుగారి లేఖలను గలిగిన పరిస్థితులను గురించి చర్చించుటగానూ, పేగు సమావేశముయొక్క మూడు ఉప సంఘములను సమావేశ మాయెను.

లేఖ రవ్యను ప్రతినిధులను గలసికొని ఒడంబడిక ప్రయత్నములు సాగించుట గానూ ప్రత్యేక వ్యక్తుల సాత్తుల యావ సంఘమువారు దిప్ప మిగిలిన ఉపసంఘముల వారు తమ కార్యక్రమమును ఈ దినము నెక్కివేయవలెనని తీర్మానింప బడినట్లు దెలియజేయుచున్నది.

లిట్టిశాపుగారి కర్మమువారి యభిప్రాయ మిటువలెయు మారలేదు.

విరిపు పరిస్థితులు

ప్రభుత్వమువారు తీవ్రచర్య గొన నుండుట

దెల్లిన, జూలై 17:— దక్షిణ పశ్చిమ ర్లండునందు గొప్ప విషయములు సంభవించునని యెంచుచుండిరి. లిమ్మిక్కు-వారు యధావధి తీవ్రచర్యను వీక్షించుటకు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచుండిరి. ఇచ్చట తీవ్రచర్యలు జరుగును. ఈ ప్రాంతములందు విప్లవము నొక్క మారుతాత్ర మణిచివేసినయెడల ప్రజాప్రభుత్వ నూత్రము లచ్చట తొంగు వాటుకొనును. ఇది ప్రతీతియందు విశేష ప్రాముఖ్యము లేకయే 2000 ప్రజాస్వామ్య సైన్యము పట్టుకొనబడినది. ప్రజాస్వామ్యవాదుల సంకల్పము తొలి దుర్బలములై పోయెనో ఇందువలన దెలియును.

శాస్త్రిగారి పర్యటనము

కెల్లింగ్సు, జూలై 17:— వై. ఎం. సి. ఎ. యందు శాస్త్రిగారు “లిట్టిశాపుగారి సామర్థ్యము గలదు గాన బలవంతముచే భారతదేశమును సామంత స్థానముతో తృప్తిపడియుండు నట్లు జేయుట అవ్యయము” అని జెబుచు ఉద్దేశముగ నుపన్యసించెను. సామ్రాజ్య ఆధిక, రాజకీయ హక్కులందు భాగస్వాముల కందరకును సమానహక్కు లుండవలెనని భారతీయులు గా భ్రముగ నానించుచుండిన శాస్త్రిగారు తెలిపిరి. (ఉత్సాహము)

పాలస్తానపు మాంటేటు

పార్లమెంటు అసెంబ్లీ

లండను, జూలై 17:— నానా రాష్ట్ర సమితివారు పాలస్తానము మాంటేటు సమస్యను గురించి విచారించుటకు కొంత కాలము ఆవిరుంచవలెనని కోరుచు, రెండు లిట్టిశాపుగారి పార్లమెంటు సభల నుండియు చాలమంది సభ్యులు సంతకము లొనర్చి యొక మహాజనన నానా రాష్ట్ర సమితివారి కంపిరి.

స్థానబద్ధులందఱి పాలిసునకు తమను భగ్నమైన విమానమునందు ముగ్గురు లిట్టిశాపు ప్రయోజకులు చతురైరి.

లండను కౌంటీ కౌన్సిలు భవనము

సార్వభౌముడు దెలుచుట

లండను, జూలై 17:— కౌన్సిలు నిర్మాణ కమిటీ భవనమును లండను కౌంటీ కౌన్సిలు నూతన భవనమును, సార్వభౌముడు, ఈ దినమున దొరచెను. పేరీరాణిగారు నూడ నానమయమున పాల్గొనెను. గత సంగ్రామమువలన ఈ భవన నిర్మాణ ములు ఆపుచేయబడినది. ఈ భవన నిర్మాణమునకు 40 లక్షల సవరను లగును. అప్పటికి నూడ నొక ప్రైవేటు సంస్థార్థము గాదు. ఇది పూర్తియైన తరువాత 750 అడుగుల పొడగుండును. తొమ్మిది అంతస్తులలోను గలది 900 గదులుండును భవనము ఆరువైపుల యొక్కరములవైకాల్యము నాక్రమించియుండును. నిర్మాణమునకు నూతన పథమును (కోక్లి) పార్లమెంటు భవనమునకుంటే చాల భేదముగ నుండును.

సార్వభౌముడు విశిష్టత్రయమునకు ప్రత్యుత్తరములను భేదమునకు తీరమునందు బ్రాతువైరువరకును, భవన నిర్మాణము త్వరలో ముగియునని నమ్ముచుండిన అని వెలచిల్పిరి.

ప్రపంచ నా శానిటరీయము

బ్రిటను అగ్రస్థానము వహించుట

లండను, జూలై 18:— లాయితుగారి ప్రపంచమునందలి వివిధ జేతనుల నానా నిర్మాణమునకై ఇట్లు దెబ్బతీయబడుచున్నది. సంగ్రామపుర్యము ప్రపంచమునకు శాకలకంటే ఇప్పుడు 14288:00 టన్నుల బరువుగల నాక లభికముగ గలవు. గతవర్షముకంటే సేవర్సము 2,800,00 టన్నులనాక లభికముగలవు. ఈ వర్షమునకు దన్ను జేతనుల కంటే జర్మనీయం వధిక నిర్మాణము గలదు. ఈ వర్షమున జర్మనీ 1181000 టన్నులు, హాలండు 409000 లిట్టిశాపు అధికములు 258000 టన్నులు ప్రాంతు 258000 అ పాను 222000, ఇటలీ 221000 టన్ను లభికముగ నిర్మి చెను బ్రిటను 231000 టన్నుల తగ్గించెను. కాని బ్రిటనునకింకను 19058000 టన్నులనాక అంతకుంటే ప్రజాస్థానమున వహించుచున్నది. సంగ్రామపుర్యలముకంటే లిట్టిశాపుకా బలమునందు 176000 టన్నులమాత్రమే పోయెను. సంయుక్త రాష్ట్రములు 1066900 టన్నులతో రెండవస్థానము నాక్రమించుచున్నది. సంగ్రామపుర్యముకంటే సంయుక్త రాష్ట్రము బలముకంటే 1256000 టన్నులు పోయెను. సంగ్రామపుర్యము అరవస్థానము నాక్రమించియున్న జపాను మాండలికమునకు వచ్చెను. 1914 సం॥ తరువాతి సంయుక్త రాష్ట్రముల మాత్రమే వర్తకశాకల సధికముగ సభివృద్ధి గావించెను.

ఎవరెప్పు శిఖరాగ్రస్థానము

అనుకొనినదానికంటే చాలదుస్సాధ్యము

లండను, జూలై 17:— ఎవరెప్పు శిఖరాగ్రస్థానక వర్తమునకు దొరికిన స్థితి, లాంగుస్టాపు, పింధిగార్లతో సంప్రతించి ఎవరెప్పు శిఖరాగ్రస్థానక సంఘమువారి టెట్టు ప్రకటించిరి:— ఇది చరకు ఈ సంఘమువారు శిఖరాగ్రస్థానమును గురించి ప్రకటించిన విషయములందు విషయన ప్రకటనవీడి అధికముగ దలంబులు దెలుపబడినది. ఎవరెప్పు శిఖరాగ్రస్థానము అనుకొనిన దాని కంటే చాల కష్టసాధ్యము. మాండలనెంబరు క్యాంపువద్దనుండు గురియునప్పుడు 0.6 డిగ్రీలదగ్గర శాతీ అధికముగ వేడిగనున్నప్పుడు 1.0 డిగ్రీలదగ్గర భార్యమిటకు నిలచియుండెను (ఫారెహిటు) దేశీయ పోర్ట్ లుగ ను రచిన సాహసమును, విశేషమును, ఓర్పును, చాక చక్రమును అన్వేషకవర్తమువారు చాల ప్రశంసించిరి. శిరతముచేరను గాడ్పులచేతను అన్వేషక వర్తము వారు చాల బాధపడిరి. మేజరుమార్లెగారి చేరియుండు ప్రేక్షకులను మాండర ప్రేరిని గోల్పోవును.

వైముగ్గును ఇట్లు దెలిపిరి. “ఎక్కువజేతనుల నెక్కుటకు మంచి భార్యవంతులను, మంచునం దనుభవము గలవారును గావలెను. భోజనాదివసతులు బాగుగ నున్నయెడల ఎవరెప్పు శిఖరము నెక్కివచ్చును. కాని నాల్గొదివములు వారావరణపరిస్థితులను బాగుగ నుండవలెను. ఇటీవల జరిగిన వర్తమునకు రెండుదినములు ప్రతీతి పరిస్థితులను బాగుగ నుండెను. ఈ వర్తమునందు జనువారికి 80 యేండ్లకంటే సధికయ న్నుండవారు.

కుది 1700 అడుగులయెత్తును ఫిన్సిగారు బాగుగ దర్శించిరి. తుదిగరకు నెక్కుట సాధ్యము. వై పర్వతములను యెక్కుటకు నిటూరగానుండు అంచులనుండి యొక్కవలెను. 28000 అడుగులపైను మెట్లు చెక్కవలసి యుండునని వారెంచిరి.

ఆంగ్ల మంత్రవర్గ విషమస్థితి

బిరుదముల నొసగు సమస్య

లండను, జూలై 15:— బిరుదముల నొసగు సమస్యను గురించి విచారించుటకు, ప్రభుల సభనుండి ఏ ద్వయ సభ్యులును కామన్సు సభ్యులును గల ఒక విచారణ సంఘమును నెలకొల్పవలయు ననియు దేశమునకు నేవయొనర్చినవారికే గౌరవ బిరుదముల నొసంగవలెను జేయుట కెట్టి మార్పు లవసరమో ఆసంఘమువారు నూచించెద రనియు నొక తీర్మానము సోమవారమునాడు పార్లమెంటు సభల రెండియందును చర్చింపబడుచున్నది.

ఈ తీర్మానమునై నిరంతరం బాదాపు 300 మంది కామన్సు సభ్యులు సంతకము లొనర్చిరి. ఈ విషయముల నన్నటిని ఆశ్రయ త్రుతితో గని వెట్టుచున్న మంత్రవర్గమున కిది చాల భయమును గొల్పుచున్నది. మంత్రవర్గము నందు కామన్సువారికి విశ్వాస మున్నదియు లేనిదియు నీరీర్మానమున దేలునని మంత్రవర్గమువారు దెలుపుచున్నారు. ఆసగా నీరీర్మాన మంగీకరింపబడిన యెడల మంత్రవర్గమువారియందు నమ్మకము లేనట్లుగా నెంచి తమపదవులకు రాజీనామా నిచ్చెదమని మంత్రవర్గమువారు దెలుపుచుండిరి. కొయలివనిష్టల మద్దతును సంపాదించుటకై మంత్రవర్గము వారు ఈయెత్తునెక్కిరి. వారిలో చాలమంది ఈ తీర్మానమునై సంతక మొనర్చిరి. ప్రభుత్వమువారిందు జనుచుండిన యెడల వారికి విచారణ సంఘమును, పరాజయమును గూడదగ్గను.

నామినేటర్ ప్రభుత్వ దైవార్థలకు నామకత్వము వహించెను. కొయలివనిష్టమును ధిక్కరించుటకై దైవార్థులు ప్రయత్నముల నొనర్చుచుండిరి. (ఇంగ్లీషు మనో తంతివార్త)

జాతీయ సమితి సంఘము

లండను, జూలై 17:— నానా రాష్ట్ర సమితి యొక్క ప్రభావ సంఘమువారు లండనునందు సమావేశమైరి. ఈ సంఘము వారు తొండువర్షములకు పూర్వము సమావేశమైరి. పాలస్తీను మాండలియ, తూర్పుపశ్చిమ అఫ్ఘి కాలులో లిట్టిశాపుకాను మాండలియ, బెర్లియను మాండలియ, సిరియా యందు పరాను మాండలియను గురించి చర్చించుటకు ఈ అసామ్యసమావేశము గావించబడినది.

శ్రీ వ్యాపారము

లండను, జూలై 17:— జాతీయ సమితి సంఘమువారి దినమున శ్రీలను పిల్లలను ఆముక్తినుట మొదలగు వ్యాపారమును గురించిన నివేదిక నంగీకరించిరి. అట్టి శ్రీల రక్షణకొరకు చాల పూచీలు పుచ్చుకొనవలయునని ఈ నివేదిక నూచించుచున్నది. ఆసియా మైదనునందు శ్రీలును పిల్లలను దేశమునందు వెడల గొట్టుబడి ఇతరదేశముల కంపిజేయుటకు గురించి నివేదికయందు దెలుపబడినది. ఈ బాధితులను గురించి కాన్స్టాంటి నోపిలునందలి మిత్రమండలి ప్రాకమినరల్తో సంప్రతించుటకొక సంఘమును నియమింపవలెనని తీర్మానింపబడినది.

అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానము

అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమున కనువ్యయమును జాతీయ సమితివారు భరింపవలెనని వైరా ప్రతినిధి తీర్మానము నుప పాదించగా సమావేశమువారు దాని నంగీకరించిరి. ఈ విషయము ఆయా ప్రభుత్వమువారికి దెలుపబడును.

జర్మనీ, సంయుక్త రాష్ట్రముల నాహ్వనించుట

లండను, జూలై 17:— శ్రీ వ్యాపారమును అణచి వేయుటకు నిశుమింపబడిన సలహా సంఘమునకు ప్రతినిధుల సంపత్తి నని జర్మను, ఆమెకాసంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వముల కాహ్వానము లంపబడినది.

ఈ వ్యాపారమునందు పోటీ జేయు సంఘములకులన, ఈ వ్యాపారము సంయుక్త రాష్ట్రములు, జర్మనీలయందు దపరిమితము గను భయంకరముగ నున్నదని, తనకు దెలియవచ్చెనని హరిష గాద దెలిపిరి.

అమెరికా కార్మిక వివాదములు

వాషింగ్టను, జూలై 18:— గనుల పనివార్యముక్కయై త్వపనివారి మొక్కయను సమస్యకు సంబంధించి ప్రయత్నములను గురించి వైటుమాపును వద్ద హార్డింగ్ అధ్యక్షుడును “నెన్సిల్వేనియా రాష్ట్ర” కవర్నుతను ఇతర అధికారులును సమావేశమై సంప్రతించిరి. పెడరూ వైస్యముల రక్షణకొరకు నలుగురి ఎనిమిదిగుంటలలో గలనులదెరచుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నట్లు దెలియజేయుచున్నది.

ERASMIC (3498)

శ్రీ సత్యం శాంతి

ఎరాస్మసు సువాసన సబ్బు

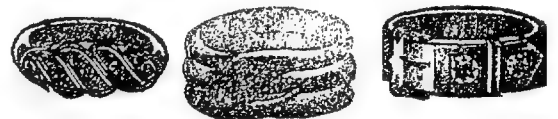

సువాసున అసమానమైనది. (డి)

ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి

అన్ని సలహాలలో వికయించబడును.

ఉంగరములు

వివాహసమయములందు, హాటకములందు, ఇతర కుటుంబ
కార్యములందు బహుమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు
తగిన మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములుచేతి
కట్టబడిన ఉంగరములు, వ్రాటరు, ఆర్డన్, నీలు, పాము, ముగ్గు
గురకములలో గలవు. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెం
నగలు తయారుచేయబడి అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నవి.
తృప్తికరముగా లేకున్న వాషను తీసికొని వైకామిచ్చెదము.

(189) లక్ష్మీ జ్యోతిషములలో కంపెనీ,
18/288, చైన్ నాబాద, మద్రాసు.

బెంగాలు సర్ వ్యూమరివారి

హీ మా ని

లేక అందముగా మారుమంచును

విడువక ఉపయోగించుటచే

సౌందర్యము, ముఖవర్చస్సు

మిక్కలి అభివృద్ధియగును

ఇది చర్యమును శుభ్రపరచి, రోజుజుండు గాను, వృద్ధులు
గాను, కాలిగానూమో అమితమైన చల్లదనమును గలిగించును.
ఇందులో జిడ్డులేదు. ఇది హిందూదేశమునందు ఉత్పత్తియగు
మూలికలచే, హిందూదేశ 'పెట్టుబడితో', హిందూదేశీయులచే
తయారు చేయబడినది. విదేశమునుండి వచ్చు జనానంతరజమైన
మంచును సమానము గానుండును. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 0-12-0
డబ్బను బురు ధర రూ 2-0-0

Sharma Banerji & Co.,
43, Strand Road,
Calcutta.

వంగోలు డి॥ మునసబుకోర్టులో

ಸ್ಥಳೀಯ ನಂ 400/1921

వాది:—మాదాల నరసయ్య.

ಯೂರಿ,

ప్రతివాది:—చామకూర లింగమ్మ.

1917 సంవత్సరం లగాయితు 10-10-19 నవరు వాదితో

ప్రతివాది జరిగించిన తమలపాతల లావాణిని బాపతు అసలు
 ఫాయదాలు రు 95-0-0 లకు ప్రతివాదిమీద వాది దావా
 తెచ్చి ప్రతివాదికి నయిజాయిలాకా వరంగల్ గ్రామమందు
 మూడుపర్యాయములు నోటిసులు చేయించినందుకు అనోటిసులు
 కోర్టుకు రాలేదు. ప్రతివాది యొక్కడ ఉండేది తెలియదు.
 గనుక ఆంధ్రప్రదేశ్ లో యీవిషయం ప్రవరించవలెను.

ధరణికోట వెంకట శేషయ్య,

24-7-22

వాసిష్ఠదయ

చాళిత్రములో అనేక దేశములు దౌర్జన్యరక్తపాతము
లచే స్వాతంత్ర్యమును బొందినటుల నితర్జన్యములు చాల గలవు.
ఈ స్వాతంత్ర్యమును బొందుటకు యుద్ధము చేయుటవలన వాకు
లెన్నియో నాశనమందెను. వైస్సాలో నింకను అంతఃకలహ
ములు జరుగుచునే యున్నవి. విల్లాండులో భ్రాతృద్రోహ
పోరాటములు యింకను జరుగుచునే యున్నవి.
భారతదేశము మాత్రము మిత్రులయొక్క
గాని శత్రులయొక్కగాని రక్తపాతమును రహస్యముగ గాని
బహిరంగముగ గాని యుద్ధము సుల్పి గానింపకయే స్వాతంత్ర్య
సంరంభమును సుల్పించున్నది. ఇంతవఱకు భారతీయస్థములు విశు
ద్ధములై స్వాతంత్ర్యము జ్యేషఠహితమై యున్నది. భారతసంరం
భము ల్యాగజూలవలననే జరుగుచున్నది. దానికి మహద్భయం
తము మనమింజూన సుఖించుచున్న మహాత్మాగృహే.

గాంధీమహాత్ముడు మానవసత్త్వభావపూర్వకై య
పూర్వలేఖోరణి యగుటచేతనే ఆయన దేశీయులు ప్రపంచ
శారవమును బడసివారు. ఆయన నాయకత్వముక్రింద, ఆయన
జేసిన మహా తాత్కాల్య ఫలితముగ యెన్ని వత్సరములనుండి
యోమనవై మోపబడిన దాస్యమునుండి మనమానసము స్వాతంత్ర్య
త్రాంతరమును బొందినది. మిలిటరీ పైనికబలముగల బ్రిటిష్
సామ్రాజ్యము నకు విరుద్ధముగ ఆయన ధీరాత్ము
డై, సమయముడై జీవితాదర్శమును దృఢముగ నల్పి యెదు
ర్కొనెను. ఈయనమాన సంరంభమునందు నబర్హత్రయోశ్రమ
పుష్పించని నేతగాడును కావునానునా, లేక బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య
మాగత్సినదీ!

ఇందులకు రెండు ప్రత్యుత్తరము లుండవలెను. మార్చి 18న లేదీని భారతదేశీయము విజయమండెను. సురందభ మింకను ముగియలేదు కాని సారాంశము విదితమైనది. ఇప్పుడు ఫలితము యొక్కటి దేం గల్గును. ప్రభుత్వమువారు లాంగుటకు మరికొన్ని మంచి పరతులు కుదురవలెనని యింకను కొంతకాల మటుల నుండవచ్చును. కాని ఆరోజు దాటినవని వారికిని మనకునుగూడ దెలియును. అది నేరుగ నెట్లుగాగదను? ఆదర్శపూరువులగువారు ఈ పవిత్రమతులును వారిజెయిల్లు నింపి, వారియనుగ్రహమును స్వీకృతలచి, వారి చుట్టును మహావిఖ్యాత విమరులుగ దలంచి యుండుటవలన, తమ ప్రభుత్వమునకు నైతికాధారము యెప్పుడో పోయెనని బ్రటిషువారికి భాగుగ దెలియును. నిర్బంధ దండముగాని, మున్ముందు అనుగ్రహమందహాసముగాని పరిస్థితుల మార్పవలెను. ఒకటి ప్రభుత్వముయొక్క నిరాశాస్థితి డెట్లును. మరియొకటి దాని దుర్లభత్వమును, కాపట్టమును జెల్పును.

ఈ దినము సేవా దినము. గాంధీ పోరాడిన సత్యాగ్రహముల మరచినవారైనా, మామూలు సేరమనిన ఆయన నీరోజున విడత ప్రభుత్వమువారు ఖయిదులు పాపిరిని యనుకొనని వారు ను యీ దినమున 30 దినములలో కొకటిగ సాధారణముగ దలంతురు. అట్టిపురుషులుగాని స్త్రీలుగాని సింధూదేశమున బుట్టినను, భారతసంజాతులు గాజాలరు. మాతృదేశపు నిజపుత్రులకు యీ దినము అన్ని దినములకన్న పువరస్థ దినమునా. ఈ దినము సేవకును, భక్షికిని, త్యాగమునకును ప్రత్యేకంపబడినది. (స్వరాజ్య)

సంయుక్త రాష్ట్రములవారికి బ్రిటిషువారియవలెనే
యన్న ఋణములను తీర్చుటకు యేర్పాటులను చేయుటకు
గాను సౌక్యవైభవమానయగు బ్రిటిషుప్రతినిధులు వాసిండుట
నకు జనైదరని కామస్యసభయందు లాయడుజార్జి గారు తెలిపి

సిఫ్ లిస్, సెగర్ గముసు (157)

పూచీయైన శౌభదము

ఎట్టి విధ నిర్వహణ, పెరొగములచే స్వయముగా ననుభవించుచున్నను, లేక వంక పారంపర్యముగా అనుభవించుచున్నను, 7 దినములలో పూర్తిగా కుదురు. కుదురని పక్షమున రెండింతలు పెకము వాపనియ్యవలెను.

సెగరోగనివారికి వి. పి. భిర్సులో సహా బుడ్డి 1-కి రు 3-0-0
సిఫ్లన్ డౌవధము " " రు 4-8-0

ఈ తీరములు ఇంగ్లీషుభాషలో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJEE,

P. O. Kamtaul,

Darbhanga North Behar

విజ్ఞానము వర్గములు	గత 24 గంటలలో అర్జిట్లవ్వడము	గత 24 గంటలలో అర్జిట్లవ్వడము	గత 24 గంటలలో అర్జిట్లవ్వడము	పురిస్కృత 1.న పరిశీలించి పురిస్కృత	పురిస్కృత 1.న పరిశీలించి పురిస్కృత
బిల్డింగ్ కిరూ పాల్ట్రీ	80.1	72.2	2.98	48.86	...
పూర్వ పేరు	79.6	78.1	1.80	88.89	4.80
స్వీట్స్ ము బిల్డింగ్ ము
డ్రైమింగ్ ము బిల్డింగ్ ము	82.4	74.6	1.08	25.10	14.90
హౌస్ ము బిల్డింగ్ ము	88.8	81.1	0.01	25.75	5.98
గోడౌన్ ము	88.5	80.0	...	75.2	8.12
గోడౌన్ ము	8.22	67.8	2.65	14.92	2.68
గోడౌన్ ము	90.9	80.9	0.02	2.27	5.26
కాకినాడ	85.4	730	0.08	4.67	8.83
నాటికపట్నము	83.1	76.0	...	4.78	8.67
గుంటూరు	84.7	70.1	...	7.70	0.82
మైసూరు	87.7	75.8	0.09	2.06	1.18
మద్రాసు	86.5	77.5	...	8.81	0.76
కడపూరు	81.6	76.7	...	8.88	0.82
నాగపట్నము	87.9	77.4	...	8.17	0.86
చాలింగ్	91.9	78.9	...	0.08	0.87
బెంగళూరు	88.3	77.6	...	2.27	...
కొంకణి	88.8	74.1	...	12.86	0.86
కొంకణి	79.5	74.0	0.17	28.76	10.76
కొంకణి	80.0	76.5	0.29	58.78	10.48
కొంకణి	77.6	74.8	2.15	78.87	19.96
కొంకణి	79.0	72.8	8.78	78.56	11.57
కొంకణి	67.8	61.8	1.10	55.48	8.46
కొంకణి	76.9	73.7	4.66	69.49	5.66
కొంకణి	80.9	78.5	4.92	65.76	...
కొంకణి	86.1	77.4	0.85	38.85	2.06
కొంకణి	85.8	78.0	...	4.42	3.96
కొంకణి	84.6	71.5	0.07	2.83	4.06
కొంకణి	87.5	78.1	...	1.48	1.56
కొంకణి	84.8	75.0	...	0.32	2.66
కొంకణి	87.5	74.8	...	1.16	5.16
కొంకణి	93.6	75.0	0.09	3.71	1.66
కొంకణి	75.2	65.7	0.01	2.76	4.46
కొంకణి	77.8	65.0	0.15	4.85	0.96
కొంకణి	61.8	52.8	0.08	6.87	0.86
కొంకణి	59.2	58.1	0.84	75.4	2.86
కొంకణి	80.5	70.8	0.21	2.58	0.06
కొంకణి	85.2	75.0	...	9.60	4.86
కొంకణి	86.9	72.0	0.68	6.91	1.66
కొంకణి	92.1	76.2	...	0.61	1.46
కొంకణి	8.99	77.0	...	2.15	1.46
కొంకణి	92.2	77.8	...	2.84	0.26
కొంకణి	0.25	0.66

సర్కారులు పెంట్రిలు, ప్రాధరాబాదు బొంబాయి దక్షిణములందు మట్టు లొకమాదిరిగా నున్నవి. మిగిలిన ప్రదేశములందు ధృతియుగ నున్నవి. దక్షిణమునందు ద్వార్యత సాధారణముగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు ధృతియుగ నుండెను. దక్షిణమునందు వేడిమియుందు మార్పులు లేవు. పశ్చిమతీరమున వేడిమి పాచ్చును. మిగిలిన ప్రదేశములందుగ నెను. కర్ణాటక అధికముగానవును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాఫూరు.

పాఠావరణ కార్యనిర్వాహక.

సమకాలికాభిప్రాయములు

పాలిటికల్ థైరీ లెండరు?

ఒక్క-రెండు గాన రాజధానిలోనే ఒక్క-మూడు మానవులలోను 5,242 వంశ శిక్షణ బాటలై నది యెంగాలు గవర్న మెంటు... ఇది మొత్తము మీద ఖయిదీల సంఖ్య 3,815 వంటి తెలుగు వలదని ఎవరు నమ్మెదరు? ఇండియా గవర్న మెంటు వారు అన్ని రాజధానులలోను మానవారికి లెక్కలను వైర్యముతో బ్రకటింప నిండు! అంత వలకు ఖయిదీల సంఖ్య 20,000 కాదని నమ్ముటకు గారణము కనపడదు. లెక్కలలో గాడిదినీ చూపిన మోసపోవువా రెవరు లేరు. కాంగ్రెసు వారైనను అన్ని కమిటీల నుండియు లెక్కలను దెప్పించి ప్రకటించెదరు గా!—కృష్ణాపత్రక.

కప్పపు భారము

తమ విన్నపములను ఇండియా గవర్న మెంటు వారేమి, పార్లమెంటు సభాసభ వారేమి, ఆమోదించినయెడల, చేయవలసిన దేమున్నది? ఒక్క-మే మార్గమున్నది. అది వెనుక అనుష్ఠింపబడినది. అలవాటి గవర్నరులలో అపారమైన ప్రజానరాగము పడనిచేయడం ఒక్క-మే, వచ్చుబడి విధింప బోరబడినందుకు, అతేషించినందుకు, వారు ఉద్యోగము చాలించుకొనకలసిన పనిమేయము కలిగెను. ఇప్పుడు విధించబడుకాదు; చెల్లించుట. ఈ విధింపును పూర్తిగా కాకున్నను, ముప్పాతిక భాగముయినను, లేదా సుగభాగమైనను తగ్గింప నీకొననివో, శ్రీ గవర్నరుగారే గాక, మంత్రులు, ఆ నెరబిలు సభ్యులదిగా గలవారు సత్యమైనమా సలహాలు గరబతేయబడని అధికార గారము లెందుకని “యేకద...” పదవుటకు తిలోదకమిడుట అవిధము నిరాకరణము కానేరదని తలంచెదము. విత్తే ఆట్టి సాహసము కలుగునా యను అనుమానము కలుగుచున్నది. కలుగక ప్రాయశః పోవచ్చును గాని యీ అపరదండుగ కప్పము చెల్లించు భారము తగ్గించబడునంత వరకు తగదు, తగదు, తగదను, ఇండియా దేశము గావించుచు నేయుండవలెను.—ఆంధ్రప్రకాశిక

తుర్కీ సమస్య

ఇంగ్లీషువారు శత్రు కాన్స్టాంటినోపులును నదలిపెట్టి వెళ్ళినను, గ్రీకులు తూర్పుత్రేసును పెంటనే కదలిపెట్టి వెళ్ళుచురు. రాష్ట్రప్రభుత్వ ప్రాయమును (ముస్లిము, క్రైస్తవ) కనుగొనినను తుర్కీ వంటలములు తూర్పుత్రేసులోనే యుగక కల్పితమేమి మానీవోనియాలగు డా వెల్లి సె... తాను మరల యాక్రమించురు. అందరకును ఆవిధానము సంతోషము గలిగించును. ప్రజలందఱును నేడు తుర్కీ సామ్రాజ్యమునే గోరుచున్నారు. క్రైస్తవుల నమ్మసంఖ్యలను మహమ్మదీయ పరిపాలనమునుండి వీడిన గ్రీకుల పరిపాలనము క్రిందనుంచిన, సుప్రభుత్వ యధోమగును. అధిక సంఖ్యలను మహమ్మదీయులవై గ్రీకుపరిపాలనమును ఒడవేచినను ఉపయోగము లేదు. తుర్కీ సామ్రాజ్యస్వాతంత్ర్యము నిరాధారముగ సాగుచుండవచ్చును ప్రతిష్ఠ గావించిన నే తుర్కీ సమస్య పరిష్కార మగుటకు వీలుండును. తమ యాటలు సాగవనియ, యూరోపుకక చూచిన లాభము లేదనియు, సమాప్తపాద్యదేశములలోని క్రైస్తవుల లభ్యభాగముగ కనుగొనవలయును. ఇట్లు జరిగినయెడల, ప్రాచ్యదేశముల యందు, శాంతి నెలకొనును. ప్రాచ్యవాసులలోని క్రైస్తవులు సయిత మియూండమునందు పాల్గొనెదరు—బొంబయిక్రానికీలు.

సింధుకిలాఫతు సమావేశము.

గతవారమున సుత్తురునందు సింధురాష్ట్రీయ కిలాఫతు సమావేశము చాలముఖ్యమైనది ఇంగ్లాండు తుర్కీ కలలగతేనన శరాభములను స్ఫురించుకొని ప్రేక్షకు డొక్కడైనను కన్పించునట్లెను. ఇదివర కనేకమారులు మోసగించియుండిన ఇంగ్లీషువారు తమకు స్నేహితులేకదాయని యుద్ధము ప్రారంభించువరకు తుర్కీ వారు తలంచుచుండినారు. అట్టి తుర్కీ కి. సంభవించిన దుర్దశకు, సభకు ప్రతినిధులుగాక, ప్రభుత్వము వారి సంగతులను గనేతెంచిన పోలీసు ఉద్యోగస్థులు సయితము దుఃఖము చెందరిన మాకు తెలిసినది. అధ్యక్షుడు తుర్కీ పరిస్థితులెప్పటికైనను మానవత్వవనియు, నిరత్యాశాపడవలదనియు పలికెను. మహాసభ అన్ని విధముల జయప్రదముగ జరిగెను. సభకే తెంచినవారందఱును ఉత్సాహభరితులై యుండిరి. వారియత్నము మా మహలు కానందము గలిగించెను. కాదిబట్టల ననేకులు యెగిరించుచున్నారు. ప్రజలు విశ్వాసముగలిగి పనిచేయువారు. వారికింకను లిగిరితీయమనోసగి బాగుగ నడువగలవారు డొకడుండేనని, అచిరకాలములోనే సింధురాష్ట్రము జాతీయోద్యమాభివృద్ధియందు చిత్తస్థానము నలంకరింపగలదు—బొంబాయిక్రానికీలు.

డాక్టరు సప్రమాగురు:— రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక

మాకసభ్యులలో నొకరగు డాక్టరు సప్రమాగురు తమయధికారమును త్వరలో కృతజ్ఞతనున్నరని ప్రకటించబడెను. కారణము మామూలుప్రకారము—అసాధారణమే! నిమ్న వాతావరణము తనకు సరిపడదని కనుగొనుటకు డాక్టరుగారికి రెండుసంతకములు రావలసివచ్చెను. ఏ కారణమైనను, మనకేప్పుడు ఆదివయస్సు మిమాంస యక్క-అలేదు. డాక్టరుగారి యుద్యోగ కాలమున జరిగిన యంతములనుగూర్చి పలువురు పలువిధములుగ త్వరలో విశ్లేషించుట. కానీవీ కాలమున, న్యాయరాష్ట్రమునకు విపరీతార్థముల గల్పించినంత నరయేవరి కాలమునను గల్పించబడియుండలేదు. ఇండియాలో పేరికోడులో మూలములల జడియుండిన కేక్ నలను బయటలలాగి, వానిని ప్రచారమునకు దెప్పించినది డాక్టరు సప్రమాగురి మేధయే యని అందరకును తెలియును. ఈ భారతన్యాయవాదికి 9ల శాత్రుజ్ఞానమే ఆ సుప్రసిద్ధమగు 144 వ కేక్ నునకు కావ్యతముగ జీవము నొసగుటకు తోడ్పడెను. ఈ కేక్ నుక్రిందకు రానికార్యమే ప్రపంచమునకు దుండకు. న్యాయ నిర్వహణమునందు, డాక్టరు సప్రమాగురి యుద్యోగ కాలమున అనేక లోపములు, అక్రమములు జరిగెనని మేము దృఢముగ బలకుచున్నాము. ఇందలికేయోక్తి యందుకేయలేదు కనుక వీరినర్హిన ప్రశంసనీయుచు కార్యములకు త్వరగా కేదైన కొకగవర్నరు పదవి నిచ్చి సంతోషపెట్టినను అత్యర్హము గలగుడు.—డెక్కాకాటు.

భారతదేశమును గూర్చినచర్చ:—పార్లమెంటు

లోని యితరసభ్యులకన్న బెన్సూరుగారును కర్నూలు వెజ్వాడ్ గారును భారతపరిస్థితులను బాగుగ తెలిసియుండి తమసానుభూతిని కనబరిచిరి. నిరాకరణావలంబు లేది ద్వేషించునదియు, దేనిని ద్వేషించినదియు నిరాకరణోద్యమమునందే ముఖ్యమోవిది ముఖ్యమైనది కాదో, వారికైనను బోధపడింది కాదు. వీరికి భారతదేశాభ్యుదయమునందును న్యాయపరిపాలనమునందును నిశ్చలమగు దృష్టి గలదనిమాత్రము దృఢముగ బలకలెను. హిందూదేశ సహాయ రాజ్యాంగ కార్యదర్శి యగు వింటర్లేసు ప్రభు వాసగిన యుపన్యాసము కేవలగీతయ్యుట, జహ్ను రాసుగార్వంటి వాగ్వివాద సంచలనము గలిగినట్టి విధముగ నుండెను. వింటర్లేసు ప్రభువు ఉపన్యాససారాంశమును రాయెటకు ఈ దేశమునకు తెలుపగానే, వీరియవురును తమమితి నాడవర్గమునుండి తప్పించుకొని యెగురుచునని బెదరించిరి. కాని యామితవాదుల బెదరింపునకు కారణము మాత్రము కేమాత్రమును గోచరించినది కాదు. కర్నూలు వెజ్వాడ్ బెన్సూరు గార్లయుపన్యాసములు ముఖ్యముగ బెన్సూరు గారియుపన్యాసము సానభూతితో గూడుకొని యుండినను, మాకు మాత్రము వీరి యుపన్యాసముల పదనానే, నిగ్గురానందము గలిగింది కాదు. మేము పరకళులము కాలేదు. వారు చాలవరకు భారతోద్యమమును గ్రహించి దాని విత్వమును ప్రశంసించిరి. వారిసానుభూతియైనను సూక్ష్మముగ నుండునదియే. వారును నిరాకరణోద్యమము చావలెననియే కోరుదురు. అయితే స్వంభవిధానము పలనగాక, పెంటనే రెండుపేటిలు సమావేశము నొనగూర్చి అన్ని విషయములను చర్చించి, నిరాకరణావలంబులను నెమ్మదిగ నూతన కాగనసభలో ప్రవేశపెట్టుటలను నిరాకరణోద్యమ మగునని వీరు సూచించిరి. మాకు మాత్ర మియితర విశ్వాసమునందుగాని, చికిత్సాద్యేయమునందు పాల్గొనుట కవకాశము కన్పించు తున్నది.—సర్వెంటు.

యువరాజు ప్రసంగము

భారత దర్శమును గూర్చియు, హిందవులను గూర్చియు నధికారులు. మామూలుగా చేయు మంజుమాగధ వైతాళిక ప్రశంసా ప్రసంగములే శ్రీ యువరాజుగారి ప్రకటనోపన్యాసమునకు దధికముగా బొందుపరుపబడియున్నది. హిందూదేశ మొక దేశము కాదనియు నది యొక పెద్దఖండచునియు నీదేశమును గూర్చి దీర్ఘముగా చికిత్సించవలసిన యావశ్యకత యున్నదనియు, మన యువరాజుగారు చేసిన యీ యుపన్యాసముయొక్క ముఖ్యసారాంశము. చిన్నతనమునందు వీధిమలలో జరుపుకొను విద్యార్థులకు తనచు బోధింపబడు పద్ధత ప్రసవ కథనల యువరాజు ప్రసంగ వర్ణనపాతములగు గంభీరత్వలతో నిండియుండెనని యొక అతివాదు లవహాసించెదరన్నను సంభాష్యబడుట యేల? హిందూ దేశమునకు పలుకాటల వారన్నాదనియూ, ననేకమత సాంప్రదాయముల వారిచ్చుట వశించుచున్నారనియు పలుభావములు వివిధ వేష వాలునిచ్చుట వాస్తవిక యుండుండెననియు యువరాజు చేర్చిన నక్కరలేకనే భారతీయులగూర్చి ప్రపంచమంతయు గ్రహించియున్నది. రాజకుటుంబమువారు రాజీయ విషయములకు దూరముగ నుండురని జనుల సాధారణాభిప్రాయము. రాజప్రతినిధి ఘనతహింసాశ్రీ రీతిని ప్రభువుగారునుండ హిందూదేశము నందలి యే రాజకీయకటలయొక్క బలము నధికము చేయుటకు యువరాజువచ్చుచుండలేదని యభయము నొసంగియుండెను. వివసనైటువోలు లోని ఆంగ్లో యుడియనుల సంస్థి ప్రేమరుతుల కీ ప్రసంగములలోని కొంతభాగ ముద్దేశింపబడినది యనుమానించుటకు తగిన పాతవులు లేకపోలేదు. శ్రీ యువరాజుగారు డ్రిటీషు పబ్లిక్ సర్వీసు వారిని గూర్చి పొగడుటచే వారిదేశముయొక్క పురోవృద్ధి నడ్డగించుట కిక్కడను ఖండాంకిరముల యందును చేయుప్రయత్నమును ప్రోత్సహ మేష్పడుచున్నది. నిరంకుశత్వము నింకను యినునుడింపజేయుట కీ యువరాజుగారు ముద్దేశింపబడినదా యని యిప్పుడు పలువురు ననుమానించుచున్నారు.... ప్రధానామాత్యుని సంభాషణవలన నాంగ్లై నికులతో ప్రసంగించుటకును, నివిలు సర్వీసువారిని ప్రోత్సహము చేయుటకును యువరాజు వచ్చినట్లు ధృవించు చుండుటచే యువరాజు సత్కారమువలన బ్రిటిషుప్రభుత్వ ప్రాయము సుముఖమగునని తలంచిన వారికిగూడ నాకాభంగమే యేర్పడుచున్నది. కోట్ల ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టినను భారతదేశమున కీ యువరాజు సందర్శనము కలన నిప్పటి కెట్టి లాభమును కలుగలేదని ప్రజలు గోల యెత్తుచున్నారు. ప్రస్తుతము కారాగారముల యందు బంధించబడియున్న రాజకీయపరాధులైన విడిచివుచ్చి శ్రీరాజప్రతినిధిగారు తం విశేషాధికారముచే యువరాజు సత్కార సన్నాహమున కమిత ద్రవ్యమును వెచ్చించిన ప్రజాహృదయమున కొక్కింత తృప్తి గలిగించవలెనని మేము సలహా నొసంగుచున్నాము—నాగ్నాచరిక.

“విస్తృతకవులు”

కొన్ని ప్రతులుమాత్రమే కలవు	
కుమారసంభవము:— సన్నెచోడ దేవప్రణీతము	
పూర్వభాగము	1-0-0
ఉత్తరభాగము	1-0-0
శ్రీరంగ మహాత్మ్యము	
భైరవకవి రచితము	0-12-0
అవిహారకము	
భాసనాటకమునకుఁ దెనుగు	0-8-0
త్రిపురాంత జోదాహరణము	
రానిపాటి త్రిపురాంతకకృతము	0-14-0
పై గ్రంథములు చెన్నపట్టణము టంకనాటవీధి 868 నెంబి రింటిలో మా. దొరసాయయ్యపేరట వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.	

తామర, డోబీసు లీట

మొదలగు వాటికి శాస్త్రోక్తముగా నూతన పద్ధతి ననుసరించి కనిపెట్టబడినవి.

ప్రోటల్ ద్రావకము

ప్రోటల్ ఆయింటుమెంటు

ప్రోటల్ సోపు

గుడ్డలకు తగిన మృతపడదు. దీర్ఘ కాలమునుండి ఉన్నవి కూడత్వరలో మాయమైపోవును.

మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం. 1208, మదరాసు.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణ గురించిన రిపోర్టు

(రాజమండ్రి స్వకీయ విలేఖరుని నుండి)

మహారాజశ్రీ, శ్రీ గోదావరి జిల్లా కౌన్సిల సంఘ కార్యదర్శిగారికి.

ఆర్యా,

మీ సంఘ కార్యనిర్వాహక సభవారు ది 28-6-22 తేది సమావేశములో ఈ క్రింది విధముగా తీర్మానించినారు. ఈ దిశ్చీనకు నెల ఆఖరులోగా నిమ్మజాత్యుద్ధరణ కొరకు రెండు వేల రూపాయలు (2000 రూ) ఖర్చుపడ తగిన విధానమును ఈ క్రింది ఉపసంఘమువారు తయారుచేసి 8 వ జూలై తేది లోగా కార్యదర్శులకు పంపకొరడమైనది. ఆ విధానములో పంచములకు ప్రత్యేకముగా నేత నేర్పుటకు ఒకపాతకాల కూడా యుండేలాగు ఏర్పాటుచేయవలెను. ఈ తీర్మానము ప్రకారముగా సదరు ఉపసంఘమువారు 9-10, జూలై 1922 తేదిలను రాజమండ్రిలోని పంచములలో మహారాజశ్రీ పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారి భవనములో సమావేశమై ఈ క్రింది విధముగా తీర్మానించినారు.

జిల్లాసంఘమువారి తీర్మానములో ఈ దిగువ చెప్పబడిన విషయములు ముఖ్యములని మేము గమనించితిమి.

(అ) అస్పృశ్యులను తొలగింప వెంటట (ఆ) పంచముల లో ఖద్దరు ప్రచారము. ఇందులకుగాను గోదావరి జిల్లా కౌన్సిల కార్యనిర్వాహక సభవారి 28-6-22 తేది తీర్మానము ప్రకారము ఇంకా విడుదలైన మాసముల కాలమున్ను, రెండు వేల రూపాయలను కలవు.

ప్రస్తుతపరిస్థితులను బట్టియు జిల్లా కౌన్సిల కార్య నిర్వాహకసంఘమువారు కలుగజేసిన అవకాశములు స్వల్పమై నందునను ఎక్కువ ఫలితములు చూపించుటకు సదుపాయము లేదని నమ్ముచున్నాము. ఉన్నంతలో పంచములకు ఒక నేత పాతకాల కూడా ఉంచవలసిన విధికలదు. ఈ సందర్భమును ఆలోచించి ఈ దిగువ విధానమును మీ కందఱేమ సూచించు చున్నాము.

ఏదో ఒక ప్రత్యేకస్థలమున గోదావరి జిల్లా కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి తీర్మానములో ఆమర్చబడిన ఉద్దేశము అటు లానికి తెచ్చుటకు సరియగు ప్రతిష్ఠాపనము ఒకదానిని 1-4-22 నెల కొల్పవలెను.

(1) అందు మూడు మగ్గుములు 10 రాట్నములు ప్రతి దినము నాలుగుంటలకు తక్కినవగాటండా పని చేయవలెను.

(2) ప్రతిగింజలు విడతీయుట. ఏటలు తయారు చేయు ట పీటికి కూడా అవకాశము ఉండవలెను.

(3) పంచముల ప్రస్తుతస్థితులగురించియు, వారి దురవస్థ ను పారదోలుటకు చేయవలసిన యత్నముల గూర్చియు బోధ మిక్కిలి అవసరము. దీనితోడు దేశచరిత్రను ప్రపంచ స్థితిని కూడా కొంత తెలుపవలెను. ఇందులకుగాను ఒక పాతకాల ఏర్పాటు చేయవలెను.

(4) తాలూకాకు ఇద్దరు పంచము యువకులు చొప్పున జిల్లా మొత్తమున పదహారుగురుకు ప్రతిక్షణము ది 20-12-22 సం॥ లోగా పూర్తికావలెను అట్టి యువకుల వయస్సు సాధ్యమైనంతవరకు 14-20 సం. మధ్యను యుండవలెను. అట్టి యువకులు ప్రాథమిక విద్యయైనా అభ్యసించవలెను. యువకుల నెంచిపంపుభారము ఆయా తాలూకా కౌన్సిల సంఘముల వారిపై యుండవలెను.

(5) ఈపదియారు విద్యార్థులకు భోజనసదులు వీలుగా నుండునటుల ఒకవసతి గృహము ఏర్పాటు చేయవలెను. వీలైన వో అదిపాతకాల ఆవరణలో యుండవలెను.

(6) ఈ పాతకాలను వసతిగృహమును నడుపుటకు ఒక నూపరెండెంటు ఉండవలెను. ఆయన సాధ్యమైనవో పంచము దైన బాగుండును. వారికి నెలకు 25-30 రూపాయలు గౌరవ వేతనముగా ఇయ్యవలెను.

నూపరెండెంటుగారు సాధారణవిద్యార్థులకులుగానై వా విశాలవృద్ధులుగాను యుండవలసియున్నది. వారు సదాపాత కాలను, వసతి గృహమును కనిపెట్టుకొని యుండవలెను.

(7) పాతకాలలోని విద్యార్థులకు స్వసాంఘిక, జేత, ప్రాపంచక వ్యవహారములలో విద్యగలపురుషులకును, వసతి గృహమును నడపుటలో నూపరెండెంటు గారికి అవసరమగు సహాయము చేయుట, వీలగునట్లుకు విద్యార్థులతో కలసి

మెలసి యుండుటకు ఒక ఉపాధ్యాయుడు కావలసి యున్నా డు. ఈయనకుపాదా 25-30 రూపాయలు నెలకు గౌరవవేత నము ఇయ్యవలెను. అస్పృశ్యతానివారణ దృఢపాదవారమై ఈ ఉపాధ్యాయుడు పంచమేతరులలోని వారై యుండుట అవసరము.

(8) నేత నేర్పుటకు నెలకు 20 రూపాయలు చొప్పున ఒక ఉపాధ్యాయుని ఏర్పాటు చేయవలెను.

(9) నెలకు 20 రూ లేక 30 రూపాయలు అద్దెకు మించని గృహమును ఒక దానిని అద్దెకు తీసికొనవలసి యున్నది.

(10) విద్యార్థికి ఒక్కొక్కనికి భోజన సదుపాయముల కొరకును అత్యంత అవసరములని తోచినప్పుడు బట్టలకును, ప్ర యాణపు ఖర్చులకును మొత్తమున నెలకు 15 రూపాయలకు మించుకుండా ఖర్చు పెట్టవలెను.

Table with 2 columns: Item description and Amount. Rows include: మూడుమగ్గుములు, పదిరాట్నములు, రెండు పత్తి రాట్నములు, ప్రతిపాలు వగయిరాలు.

మొత్తము 205-0-0

పాతకాల వసతిగృహము

Table with 2 columns: Item description and Amount. Rows include: ఉపాధ్యాయుల వేతనములు, 80 x 5, 16 బాలురకు నెల, పుస్తకములు.

మొత్తము రూ 2000-0-0

ప్రదేశము

కీర్తిశేషులైన శ్రీ కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులు గారి యొక్కయు, బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీ నరసింహ ముగారి యొక్కయు గాఢ ప్రయత్నముల వలనను ఇదివరలో రాజమండ్రి తాలూకాసంఘము చేసిన ప్రచారమువలనను, రాజ మహేంద్రవర ప్రాంతమునను, ఆ పట్టణమున ముఖ్యముగాను నిమ్మజాతుల గురించి పని ఎక్కువగా జరిగెను. మేము విశదీ కరించు విధానమును సరిగా జరుపుటకు పంచములలో నుండియు తదితరులలోనుండియు ఉపాధ్యాయులుగా యుండ దగినవారు నుశువుగాకూడా లభ్యురగుదురు. కావున ప్రస్తు తము ఈ ప్రతిష్ఠాపనమును రాజమహేంద్రవరములో యుం చుట మంచిదని మాకు తోచుచున్నది.

ఈ మా నివేదిక చూచినవారికి వసతిగృహమునకై ఎక్కుడు మొత్తము ఖర్చు అగుచున్నట్లు స్పష్టమగును. నిమ్మ జాత్యుద్ధరణమునకు ప్రచారకులను తయారుచేయవలెనన్న వారి లోని వారిలోనే తీసుకొనుట మంచిది. అట్లయినవో ఖర్చు మా నదు. వసతిగృహము చూతన అనుభవములనిచ్చి వారి ప్రస్తుత స్థితియందు అసహ్యత వారిలో కలుగజేయవలెను. ఈ మాట్టలు నిమ్మజాతుల ఆభివృద్ధికి మూలకారణ మగును. ఇట్లు తయారైన నిమ్మజాతులకు చెందిన యువకులు వారి భవనములను భారబోసి వారి దుస్థితిని తొలగించ, సంస్కరియందురు. ఈ 5 నెలలలోను ఇంతకన్న ఎక్కుడుపని, మొత్తము జిల్లాపై కాళ్ళతమగు ఫలితార్థముకల మరియొకటి చేయవలసిన నమ్మి చున్నాము. 5 నెలలకాలము ఇంత గొప్పప్రయత్నమునకు చాలునని మే మనుకొనుటలేదు. కాని ఏదియో కొంతకరకు మంచిలాభము. ఈ విధానమువలన రాక మాదని మా దృఢ నమ్మకము.

ఇటుకంటి ప్రతిష్ఠాపనమును, జయప్రదముగా నడిపించు టకుగాను స్థాయి కార్యనిర్వాహక ఉపసంఘము నిర్మింపబడ వలెను.

ఇందలి సభ్యులు తమ శ్రద్ధాధర్మంతో తమబాధ్యతను గమనించి నెలవేర్చుకొనువారుగా యుండవలెను. జిల్లా కౌన్సిల సంఘము తరపున ఈ ఉపసంఘమువారే ఈ వ్యాపారము యావత్తునకు బాధ్యులు. భవము వ్యయపెట్టి, ఉపాధ్యాయుల నియమించి లెక్కలను సరియగు రీతిని జిల్లాసంఘము వారికి అప్పజెప్పవారు వారే. ఈ ఉపసంఘమునకు ముగ్గురు గాని అయిదురుగాని సభ్యులున్న చాలును.

పాలకోడేటి గురుమూర్తి (రాజమండ్రి) గుమ్మడిదల- వెంటకనుబ్బారావు (అమలాపురము) తల్లాపగడ ప్రకాశరాయుడు (రాజమండ్రి) భమిడిపాటి సత్యనారాయణు (రాజమండ్రి)

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకచక్రము (మండలి) యొక్క నక్షత్రముగాని (2) పుట్టిన తేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్కజన్మ నామము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాకు ఉత్తరము వ్రాయుటకు యముగాని, ఈముటిలో నేదియో యొకటి మాకు పంపినయె డల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాధిగమ్యము, భవసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళాత్ర సాఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు దా ఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పం పెదము. ఈ వ్రాసినసంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు, జయగబోవు ప్రతిసంగతి ఫలములు, అనగా, మహాదళ, అంతర్దశాఫలములు గల పూరా జాతకము, రాశ్త్రసమృత్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అద్యున్న ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరువరకు తయారుచేసి తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జయగబోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు విత రముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్పాండము

వైదవ భాగము. ఇది 800 చేజీలు.

ఇందు లగ్న స్థుటము, గ్రహస్థుటము, భావస్థుటము, వడ్డల ములు, బాడేశకర్మ, అష్టకకర్మ, తాత్పర్యసూత్రముగా నుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదళ అంతర్దశాఫలములను, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి నుభవశైలిని అత్యద్భుతముగా వ్రాయ బడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపసు చేయుచుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు ధరఖాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల సోస్టుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0 లు

అలస్యమైనవో ప్రతులు దొరకవు.

(3512) ఆ కెళ్ళ వెంకట శాస్త్రి. గోపాలపురం, కొత్తపేట సోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

(3081) "కత్తికట్టలు"

పెద్దకత్తి గల్లి గజము పొడుగు ౪౭వి. సాగవైసది. 1-కి రూ 4-8-0. దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చునకేతే వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అద్యున్న పంపవలెను. బి. మొకటేశ్వర్లు అండ్ కో. కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc. పెద్దాపురం (గోదావరిజిల్లా) తెలిగ్రాఫిక్ ఆడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

మలయచందనము

గనేరియా అను నెగరోగమునకు కుశారము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎటువు, తెలుపు, పచ్చ, అను మాడు విధముల నె గ రో గ ము ను మాడు పూటలలో మానును. శ్రీల కనుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజవధము. (1251) డబ్బీ 1 కి కెల 2-4-0

గంధర్వ పార్వసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2113-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యోగ దృష్టి నాస్తలానువము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీటాపేక తిమా పాలు విచిత్రవిద్యవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పోత్తము తెలుగుభాషలో అతి నుభవమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనినెల రూ 4-0-0. త్వరపడు. పి. ఆర్. జనార్దనంనాయ్కు, డంగల్, గుంటూరుజిల్లా

13 వ నిఖిలభారత వన్దీ యాయు ర్యేద వైద్యనమ్మేళనము వస్తుప్రదర్శనము

రాజమహేంద్రవరము.

ఈ తేదీవరకు సమ్మేళనముకు వసూలయిన యాదిగువ నుదహరించిన చందాలు క్రిందికి ఆయన నేను వందనములతో ఆంధ్రుకొన్నాను.

స్వామి ను బృహద్రావు పంతులు రు 100-0-0
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి 250-0-0 కొండుమహంతి వేమ
సుందరం 50-0-0 సోమంచి శ్యామలావు 25-0-0 వెలి
వెల అచ్యుతలింగం 25-0-0 పదాల పామిరెడ్డి 20-0-0 చల్ల
పిల్లి రంగయ్యపంతులు నాగవంతు బుల్లి అబ్బాయి గ్రంథి వెంక
ట్రాజు బ్రదర్స్ చావలి రామయ్య క వి తా వా ను జే వ
య్య సాగి వెంకటసుబ్బాస్వామి బెజవాడ వెంకటస్వామి
నాయుడు వంగలేటి లక్ష్మీస్వామి అంగర రంగాచార్యులు
ద్విభాష్యం వెంకటేశ్వర్లు కొమ్మశివలి వరాహస్వామి
యేమూరి వెంకటచలపతి రవుతుల బాపయ్య రవుతుల కొండ
లావు చాగంటి పేరయ్యలింగం మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్య
అంగర పట్టాభిరామాచార్యులు చెన్నుభట్ల చిన్న సత్యనారా
యణమూర్తి వింజరపు వెంకటాచార్యులు తేమూరి సీతారామ
రాజు సుదర్శనం జోగచార్యులు గండికోట దుర్వాసకాశ్రీ
కొర్రపాటి వీరాస్వామినాయుడు బి. శ్యామసుందరరావు ఆను
కు యిచ్చన్న పొన్నాడ పేరయ్య కోట వెంకటరామావధాను
లు తల్లివరహి చలపతిరావు మొక్కపాటి సీతారామకాశ్రీ
రాజా పరీక్షానా వెంకటరామస్వామి జమీందారు బి. వి.
కృష్ణకాశ్రీగారు (కాశీపండిట్) వైద్యరత్న పి. వి. రాజు
హాకిం మొహిద్దీన్ బాదుషా నందగిరి శ్రీరంగరావు కవిరాజు
వఘనూదనకర్క దివి సీతారామాచార్యులు గూనప్పలీ సీతన్న
సగరం జనార్దనరావు కల్వపూడి రంగాచార్యులు
మురుగుట్ట పురుషోత్తమ కాశ్రీ చేబ్రోలు
వెంకటరత్నం బి. బసవలింగ దేవర వడ్లమ
న్నాటి కుశాల రామయ్య పొన్న మండల తహశీల్దార్
దివి రంగాచార్యులు రాజవైద్య విజయ సారథి గార్లు
10-0-0 ర్వులు చొప్పునను, మాకల లక్ష్మీనారాయణ వాజి
పేయాజులఅప్పయ్య కాశ్రీ జొన్నలగడ్డ మల్లపరాజు
మిర్ తై రా తల్లి సాహెబు గోకవరపు జగ్గన్న
రాయపూడి యోగానందం అద్దేపల్లి శేషయ్య జగన్నాథ
యన్నీలూ తాతా కామేశ్వరకర్క నల్లకచక్రవర్తుల అప్పలా
చార్యులు అంగర నారాయణాచార్యులు అనపర్తి అన్నయ్య
వింజరపు వృషిహాచార్యులు ఆశపు బసన్న యాగంటి
ఆదినారాయణ ధారా చినరాజలింగం యక. సుబ్బారావు
పంతులు; కవిరాజ వైద్యనాథకర్క శ్రీవైశ్యరాజు సూరయ్య
రాజు శ్రీవైశ్యరాజు వెంకట రత్నం రాజుగారు వైద్యభాష
మూర్తి మిశ్ర వైద్యరాజు నీలమణి సంతోషిరాయి
గారు వైద్యరాజు నరసింహసంతోషిరాయిగార్లు ర్వు 5 చొనను
రహిమాజ్ ఖాన్ సాహెబు రు 4 ను, టికాల రంగన్న శేక
పిల్లి వర్ధులు దువ్వూరి రామకృష్ణ రావు నందూరి
వెంకట్రాజు గారు అల్లాడవెంకటరెడ్డినాయుడు దంతులూరి
వెంకట సూర్యనారాయణ రాజు నిట్టల వెంకట్రాజు పరిక్ష్
అబ్దుల్ కరీంసాహెబు మాచిరాజు వెంకటరత్నంగార్లు 3-0-
చొనను పంతుల నరసింహం వంకాయలశ్రీరాములు 2-0-0 ర్వులు
చొన గోరస శ్రీరాములగారు. 1-0-0.

కాకినాడ

(స్వకీయ విలేఖకుని నుండి)

జూలై 17. — రాజమహేంద్రవరమున ఆగష్టు నెలలో
జరుగబోవు పదమూడవ అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభా
ప్రయత్నముల సంకల్పమున కాకినాడ మైదా వెంకటచలపతి
పురమందిరమున శివ శ్రీ శాసనసభ్యుడును గోవావరి జిల్లా
బోర్డు ప్రెసిడెంటును అగు దివాన్ బహద్దరు దురిశేటి శేషగిరి
శావుపంతులుగారి యాజమాన్యమున నిన్న సాయంత్ర మూడు
గంటలకు ఒక పౌరసభ జరిగెను. చెన్నపురివాను లగు కాక్టరు
ఆచంట లక్ష్మీపతిగారును, రాజమహేంద్రవర వాస్తవ్యులగు
డాక్టరు గొల్లకోట శ్రీనివాసరావుగారు కాకినాడపౌరులలో
కొండలు ముఖ్యులును దయచేసిరి.

సభాభ్యుత్థుడైన దివాన్ బహద్దరు శేషగిరి రావుగారు
తమ ప్రారంభోపన్యాసమునందు డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారిని గురిం
చి ప్రశంసచేసి వారు ఆయుర్వేదమహాసభ విషయమై వచ్చి
నట్లు చెప్పిరి.

మఱియు తమకు ఆయుర్వేద మనన ఒహుయ్యమనియు
ఇంగ్లీషుమందు అతడుగా నుపయోగించి యుండుననియు,
ఈ దేశమునకు ఆయుర్వేదపద్ధతియే తగినదనియు, యీసంగతి
ఆయుర్వేదమనన అయిష్టము లేనివాడు ఒప్పుకొనుదురనియు,
ఈరోజులలో ఆంగ్లేయ ఔషధమునకై పోవుట గొప్పగా
నెంచుచున్నారనియు, అట్టిగొప్పకై వెల్లి పానులైన వారికి
తా నేమియు జెప్ప నక్కరలేదనియు నుడిచిరి.

పిమ్మట డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు ఆయుర్వేద ప్రాము
ఖ్యతనుగూర్చి చెప్పక పూర్వము స్వనియమును చెప్పిరి. తమ్ము
నుగురించి యేమియో పెద్దపరీక్షలలో ఉత్తీర్ణుడై ఇప్పుడీ
ఆయుర్వేదము నుద్ధరింప జూనితినని అభ్యుత్థులు నెలవచ్చిరి.
కాని యిందుకు కారణము యీ జిల్లావారీయొక్క అనగా
ఈ జిల్లా బోర్డు యొక్క థన సహాయ మనియు
ఇది అభ్యుత్థులు మఱచిపోయినారేమోగాని తాము మరువమని
యు, తమకు నెల 1 కి రూ 20 లు బోర్డువారు డాక్టరుపరీక్ష
చదువుకొనుటకు యిచ్చిరనియు చెప్పి తమ కృతజ్ఞతను వెల్లడిం
చిరి.

పిమ్మట మాజీ లాంటర్క్ సహాయమున నుమాత 30
బామ్మలు చూపి ఆయుర్వేదకాశ్రయమునకు, మందులఉపయో
గమును, ఘనల యజ్ఞిపాయములను స్పష్టపరచిరి. ఉమ్మైతె
ట్టు, తెగడ, తిప్పతిగ, ఆకుజెముడు, అడ్డనము, నేలవేము
వీనిని చూపి వీనియొక్క గుణములను ప్రశంసించిరి.

పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి పటము, ఆయన ప్రశ్నివా
క్యములు, 20 ఎం. విశ్వేశ్వరయ్యగారి 1920 సం॥పు వాక్యము
లు మొదలగునవి మాత్రము, కణికలు, చూర్ణములు, రసములు,
వగైరా చేయు యంత్రములను ప్రదర్శించిరి.

ఆయుర్వేదమహాసభకై యొక్కడ వేసినచందాలు యి
ప్పటికి రూ 200 లు అంజనవి. ఇంక 300 లుకు పూర్తి కావ
చ్చును. శ్రీయంత్ర వైదానాధ్యనారాయణమూర్తిగారు (ఆయు
ర్వేదమునందు గొప్పఅభిమాని). రూ 100 లును, బి. బి. శేషగిరి
రావుగారు రూ 20 లును, చందాలుచేసిరి.

ఈరోజున తునిలో డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు సభచేయు
దురు. పిమ్మట విశాఖపట్టణం గోపాంజిల్లాలు ప్రయాణముచేసి
తిరుగ రాజమహేంద్రవరము వచ్చెదరు.

Are you in the Full Glory OF Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

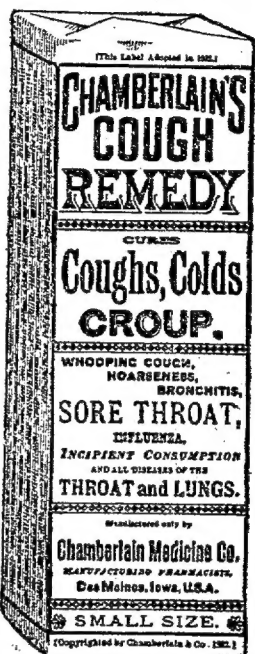
Prepared on the basis of Makaradhwaj
Gold, Musk, Etc., in assimilable form.

It Guarantees Results.

It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPERB-MANHOOD.

Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.

THE
Kalpataru Ayurvedic Works
94 Grey Street, CALCUTTA.

చేంబర్లెన్ గారి
దగ్గు నివారిణి
దగ్గు, జలుబు, కాక వా
యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్ముపడి
సెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి పటా పంచ
లై పోవును, అన్నిజాగా
లలో విక్రయించ బడు
చున్నది. (2) 33

అతంకని గ్రహ ఔషధాలయం

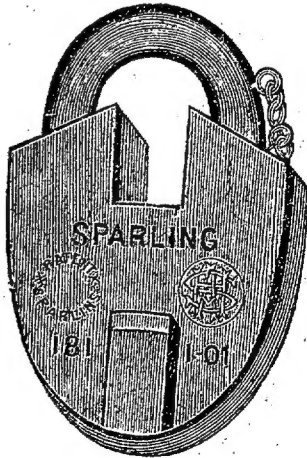
స్థాపితము 1881 సం॥

ఈ ఔషధాలయపు ప్రసిద్ధి జెందిన
ఆతంకని గ్రహ మాత్రలు

వీటిని నేపించి మేలుపొందిన అనేకులు పలుమారు
విడవక కోరుచున్నారు. గాన ప్రతిఫలము మీరు
కూడను పొందవలెను అనుట చూడక - ప్రయత్నం
తపాలు ఖర్చులు కూడను కోరక పంపబడు
మాయొక్క బాబితాలకు గాను దయచేసివాయుడు.

అతంగని గ్రహ ఔషధాలయం
(219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసి.

“స్పార్లింగ్” వేటుంటు
బీగపు ముద్రను ఉపయోగింపుడు

భారత
రూ 2-5 రు. 3-0, రు. 4-0, రు. 4-10
6 నెలల బీగపు ముద్రలకు కావలసిన బీగపు
చెవుల భార రు. 8-2-0

స్పార్లింగ్
రూ 2 అం. 2 1/2 అం. 3 అం. 3 1/2 అం.
రూ 5-12-6, 6-12-0, 11-9-0, 18-8-0

బీగపు చెవులు మార్పుకొననప్పడు చార్జీ ప్రత్యేకముగా
ఇయ్య నవసరములేదు. ముఖ్యగమనింపు:—
ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
The "Sparling" Patent Lockworks,
P. O. Aligarh, U. P.

పాండురోగము

నెత్తావలొ

టానిక్ వైన్

బలహీనత

జ్వరములు

నిస్త్రాణ

డబ్ల్యూ స్మిత్ అండుకో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్డు, మదరాసు
W. E. Smith & Co., Ltd, Mount Road Madras.

భారత జాతీయత

—: ౦:౦:౦—

మహామృత్యుని రాకతో భరతఖండమున నూతన విజ్ఞానము నూతన ఆచారములును ప్రవేశ పెట్టబడినవి. కాని మహామృత్యుని మత సాంప్రదాయములను, విజ్ఞానమును కూడ ప్రాచీనములవలెనే ఉభయుల దృష్టిపథము నొకటేటయి బాహ్య వేషములు సేగువేరుగా నుండియున్నను భావమునందు మాత్రము ఒకటిగనే యుండునని వచ్చినది. ఉభయులునుగూడ ప్రాపంచిక భోగములను కాలానుసారముగ ననుభవించుచున్నను వానియందే జీవితసాఫల్యమున్నదని తలపక, ఆధ్యాత్మ విషయముల కెక్కువప్రాముఖ్యము నిచ్చుచు వచ్చియుండిరి. హిందూ సన్యాసుల వలెనే మహామృత్యుని ఫలితమును సంసారములను విడిచి మానవసేవ కొరకును యీశ్వరసేవకొరకును జీవితముల నిర్మించుచుండిరి. ఉభయులును యాత్యాగ లక్షణములను నేటికీ భవించుటచే నొకరి యెడల నొకరికి స్వభావసిద్ధమైన ముదయించుచుండెడిది.

ఇక మహామృత్యుని పరిపాలకులన్నీ తమ మతాభివృద్ధి కొరకై యెక్కువ వట్టుదల గలిగి యనేకమందిని బలవంతముగా కలుపుకొనుచుండినను హిందూమహామృత్యుని ను సమముగా చూచుచు నేవిధములైన భేదములను పాటించక ఉభయులకును అర్హతలనుల వొసగుచుండెడివారు. బ్రాహ్మణులకును, యితరహిందువులకును గూడ అగ్రహారములను మొఖాసాలను యిచ్చుచుండెడివారు. చాలమంది నవాబులకడ హిందువులే ప్రధాన మంత్రులుగ నుండిరి. మహామృత్యుని లీ దేశమునే నివాసస్థలముగా నేర్చుచుకొని గొప్పగొప్ప మందిరములను, ఉద్యానవనములను నిర్మించుచు తమ సంపాదన ధనమునంతయు నీదేశముననే వెచ్చించుచుండిరి. ఇట్లుభయులును సమాన కొరవలను పొందుటచేతను దేశమునందలి సామ్య పరదేశములకు గొని పోవక పోవుట చేతను యేవిధమైన రాజకీయ, ఆర్థిక దుస్థితులను కలిగెడిది కావు. ఉభయు నాగరికములును సమర సభా కములతో పెరుగుచు కొంతవరకు సమ్మేళనము కాజొచ్చినవి.

కాని నేడు ఆంగ్ల నాగరికత, విజ్ఞానము, ఆచారసాంప్రదాయములు దేశమున ప్రవేశించినతోడనే నూతనమస్య లుదయించినవి. వీరినాగరికతకును దేశములో నిదివరకుండిన హిందూమహామృత్యులనాగరికతలకును విశేష భేదము కలదు. వీరిద్వయి పథము సంపూర్ణముగ వేరు. వీరినాగరికము అధునికము. వీరు మతమును, దేవుని జీవితవ్యాపారములనుండి తీసి దూరముగా పెట్టుదురు. వీరిభక్తి, మతము దేవాలయములలోను పురోహితులలోను నెక్కువగ కనుపించునెగాని సామాన్యసామాన్యులలో కనుపించదు. వీరెంతసేపును కన్నులయెదుట కనుపించు భౌతికప్రపంచమును స్వాధీనపరచుకొని, నిరంకుశాధికారమును నెరవేరుటకు ప్రయత్నించుచును చేయుచుందురు. క్రొత్తవిధానములను నిర్మించి విశేషముగా ధనార్జనచేయుటయే వీరిద్వయి ఇట్లుచేయుటలో న్యాయమునకుగాని నీతికిగాని, యేవైతికాద్యమునకుగాని ప్రాముఖ్యమునీయక, యివిధంగ నడిపియున్నను లెక్క పెట్టక అధికార సంపాదనచేయుటాకును ఉత్తమస్వభావులైన భక్తవర్ణములు కవిశ్రేష్ఠులు వీరిలో లేకపోలేదుగాని యట్టివారు క్రగ్ధానులు మాత్రము దేశముననీయరు. భారతదేశములో నట్టివారు రాజాధిరాజులైన పూజనీయుల, కారికంపై నెక్కువగా చూడబడిరి. ఈనాగరికత లేవలము ఆధునికమున, భౌతికమనటచేతను, ఆధ్యాత్మికవిషయములకెక్కువ ప్రాముఖ్యమునిచ్చు భారతజాతి వృద్ధులకును స్థానమును బడయుటకపోయినది.

రాజకీయమునందైనను సామర్యము కరువునేమియని చూచిన అధియును లేకపోయెను. ఆంగ్లేయులు లేవలము ధనసంపాదనయే జీవితసూత్రముగా పెట్టుకొని యీదేశమును, దేశవాసులను పరాయివారుగను తమకంటె తక్కువవారినిగను చూచుచు తాము సంపాదించి ధనమునంతయు తమస్వదేశములో వెచ్చించుటకు గొనిపోవుదురు. తమయనుభవములను తమవిజ్ఞానమును ఆంగ్ల దేశమునకే తెలుపుచునునునివారైపోయిన నక్కడకే పోవుదురు. తుదకు గర్వి జి త్రిలు సహితము విడ్డూలను కనుటకుకూడ నక్కడకే పోవలయును. ఇక రంగుభేదమును విశేషముగ పాటించుచు తాము ఉత్తమవంక సంభావులమని తలచుచు భారతీయులను చులకన చేయుచుందురు. భారతీయుల ఉదారభావమును, ధర్మతత్పరతను, నిరాడంబరజీవితమును చేతకానితనముగా పరిగణింతురు. ఈ అసాంభావముతో వీరు భారతీయులను నీచముగా చూడ మొదలిడినతోడనే భారతీయులను తమ పూర్వపు బ్రాహ్మణ్యమును యీపాశ్వాత్మ

జాతుల ప్రాపంచికబుద్ధిని తలంపునకు తెచ్చుకొని ఆత్మస్థితిని గుర్తించుకొన ప్రారంభించిరి. ఈగుర్తింపే భారతజాతీయతకు హృదయమైపోయినది.

కన్నులు విచ్చిచూచుకొనుటతోడనే రత్నగర్భ యని ప్రఖ్యాతిగాంచిన భారతభూమి తన సంతానమునుబాడ పోషించుకొనకాలక అన్నమో రామచంద్రాయని దేశదేశములు పట్టుకొని తిరిగి ఆందరివలనను తిరస్కరింపబడుచున్నార గదా యనియు దీనికి కారణము ఆంగ్ల ప్రభుత్వమే ననియు తెలిసికొన నారంభించినది. ఈఆభిప్రాయము ప్రజాస్వామ్యమున బాగుగ వ్యాపించి తమగౌరవమును నిలుపుకొనవలెననియు, తమవీరసాధిదరులు తమదేశమునందు పట్టెడన్నమును తిని నుఖముగ జీవింపవలెననెడు కోర్కెను కలిగించినది. తాము జన్మించినదేశమునం జే తాము పరాయివారుగా చూడ బడుచున్నారనియు, దేశస్థులకు నోరుతెరిచి మాట్లాడుటకైనను స్వాతంత్ర్యములేకపోయెనే యనియు ప్రజలుమిక్కిలిదుఃఖించుచున్నారని పరదేశీయులచే నింతనా రంకవారిని పొగడబడి దైవసములుగా చూడబడుచుండు మహాపురుషులు సహితము నీచులుగను దొంగలుగను పరిగణింపబడినప్పుడును, అన్యదేశమున మేమును మనుష్యులమని చెప్పుకొనిన నేరమునకై కారాగారముల నడిమగుచుండు చూచినప్పుడును ప్రజాస్వామ్యము విస్తారముగా కుండుచున్నది. ఈ దుఃఖము నందు బాతికభావము విశేషముగా పెరుగజొచ్చినది. ఈభావమునకు ఆంగ్లవిద్యాధికులు పాశ్వాత్య రాజకీయ ప్రతిష్టాపనములను గూర్చి విశేషముగా తెలిసికొనవారిచే బాగుగ పోషింపబడి ప్రవారము గావించబడినది. ఈ ఆంగ్లవిద్యాధికులు అల్పసంఖ్యాకులే యైనను వీరిమాటలు కోషిల్లియుండిన హృదయమున కెంతయు కాంతివోసంగినవి. వారై పత్రికలును, యితరసంఘములు నుకూడ నెంతయు తోడ్పడినవి. ఏకారణమునలన నేమి భారత హృదయమున్నది సంఘలనము కలిగి విశేషమైన వికవత్సభావము గలిగినది.

మేకస్వగను దయవలన భారతేశ్వరూపము వికతమయి పరులను హింసించు జాతీయతగను, అసాంభావమును గనపరచుకొను జాతీయతగను మారిపోకుండ ఉదారశిలురు, సర్వమానస సమానత్వమును పాటించువారు, సత్యము ఆహింస, త్యాగము మొదలగు నైతికధర్మములకు ప్రాముఖ్యము నిచ్చుగాంధీ మహాత్మునివంటివారు రాజకీయరంగమున ప్రవేశించి దేశమును యజ్ఞభూమిగా చేసివైరి. శ్రీనివాస కాశ్రి ప్రభృతులు పాశ్వాత్యభావ వ్యామోహితులై గాంధీమహాత్మునివంటి సాధుపురుషులు రాజకీయరంగమున ప్రవేశించగూడదని గగ్గోలుపెట్టినను భారతీయులహృదయము నాకర్షింపబడి నూతనజాతీయభావముదయించినది. తాత్కాలికముగ ఉద్యమము నిలుపబడినను, పశుబలమునందే విశ్వాసముగల ప్రభుత్వము దీనిని త్రొక్కిపెట్టవచ్చినను ధర్మాన్ని ప్రజ్వరిల్లి భారతజాతీయత ప్రపంచాదర్యచు యుత్తిరును.

తల్లాప్రగడ నరసింహశర్మ

ముఖ్య గవనింపు (2942)

హోగ్యతాపత్రములు

నేను పేగుల సంబంధమైన వ్యాధికి 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. దెనాచెన్ సిటీ దుర్గా మెడికల్ హాస్పిటల్ కి జాతీకా అనెడి స్పెషల్ ఔషధమును నేనించిన తరువాత స్వస్థమాయెను.

ఉజ్జయిని 28-9-18 } ఎల్. సి. కపూర్, తేజ్ ప్రాసాద్.

ఆయుర్వేద వందరత్నములు

- 1. చిరలు ఆసన: సర్వవ్యధలకు తత్వక బరిహారు దివ్య ఔషధము. సీసా రు 2. రు 1-4-0.
2. మధుమేహ త్రోబంజని: సమస్త మేహము, బహుమూత్రము, మత్స్యవర్ణము, కుసుమకోగముల నిర్మూలము చేయు సంజీవిని సుధ తులం రు 15.
3. సిద్ధ ముకరధ్వజ: అకాల జరావ మృత్యుభయముల లొలగించు అమృతకల్పము 15 పొ. రు 4.
4. శంకర తైల: కుషు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు అశలాత్రము రు 1.
5. మంత్ర కవచమ్: మహా ఋషిప్రాక్త వ్యవస్థితివారికి మంత్రవధుసాయనిక ప్రక్రియ. రానేష 8 అశాసు.

ఈ కటలాగు ఉచితము. చూచితీరవలెను. ఆయుర్వేదరత్న బి. కెవనారాయణ, మేనేజింగ్ ప్రాక్రయిటరు. మెస్సర్లు, బి. యన్. రావు బ్రదర్సు వారి ఆయుర్వేదవాషధాలయము, బరంపురం. (182)

వెల సులభము. ఫల మధికము. ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

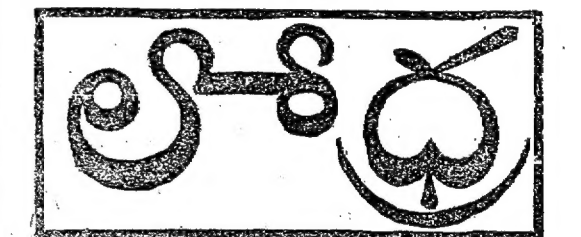
అదృశ్యులారా! కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మునిసిపలు నెం 148 రు కలిగినటువంటిన్ని రెండంతస్తులు గలిగిన నామేడను అద్దాల బీరువాల ఫిట్టింగున్న, స్థలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తియగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీ పత్రికలలో ప్రచురపరచి యేలూరుపట్టణములో భురానా మనుష్యుల యెదుట లాటరు చేయుదును. గనుక ప్రతివారును వారి వారి యదృష్టముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచితరుణము. త్వరపడు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్ణస్థాయిని కలిగియున్న, వివరములున్న కోరువారు మా యెంట్లవల్లగాని నేడగా నాకు వాసిగాని తెలుసుకోవలయును. ఈ చీట్లవల్ల వసూలు అయి సామ్య కృష్ణాజిల్లా యేలూరు నెంట్లలో కో ఆవరేటివు వ్యాంకిలో నుంచబడును.

2 ప్రతిగామమునందును మంచి యెంట్లు కావలయును. మంచి కమిషను ఇవ్వబడును. వివరములు కోరువారు యీక్రింద సంతకముచేసినవారికి వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చిగాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

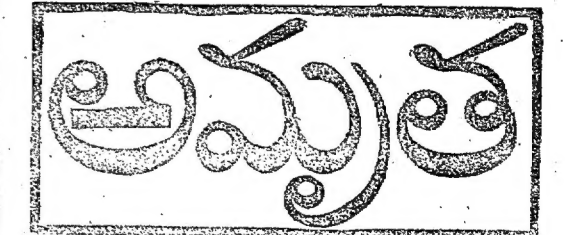
“చీట్లు కావలసినవారు, తమ అడ్రస్సును స్పష్టముగ వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 లు చొప్పున క్రిమణి అద్దరు చేసిన యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించబడును”

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం, కృష్ణాజిల్లా. } మేడ వాక్కుచారుడు. 1-7-1922 }

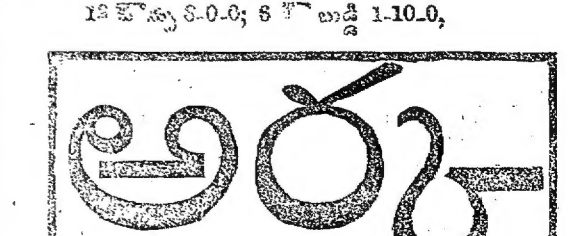
కే న రి కు టీ ర య ము

గర్భాశయకోగ నివారిణి:—త్రిలవ గలగు ఋతుహాస బహిష్టికాశంకుట, అకాలబహిష్టి, మైలబానిగాను తక్కువ కాను పోవుట, మేను మహిగము, సంకాపహిగ, రక్తహింస, మలబద్ధకము, నూనకాశానిము, కిర్లహింస, అరకాశు, అలనేసుకానుట మొదలగు త్రిల వర్త వ్యాధిలను తగు న్యును. 12 పొ. రు 8-0-0; 6 పొ. రు 1-10-0

రక్తబద్ధి ప్రావరణము:—ఇది రక్తహింస, మలబద్ధకము, మర్మ, కిర్లహింస, మేనుకాశానిము, కడుపులో చురకలు, నూనకాశానిము, కిర్లహింస, అరకాశు, అలనేసుకానుట మొదలగు త్రిల వర్త వ్యాధిలను తగు న్యును. 12 పొ. రు 8-0-0; 6 పొ. రు 1-10-0.

సర్వజ్వరనివారిణి దీనిని 6 పొ. రు 8-0-0; 3 పొ. రు 1-9-0; 1 పొ. రు 0-2-0 కే న రి కు టీ ర య ఆయుర్వేద అపునధశాల, (186) 28 పోలీసు కమిషను ఆఫీసుకోడ్లు, ఎలంబూరు మౌదాన్

వేమన

సంపూర్ణ జీవితచరిత్రను
బోధనలు; చిత్రపటములు

ప్రొ. కంగూరి సుబ్బారావు.

(హార్డు కవర్ న్యాయస్థానాధిపతి ఆనందబుల్ల
న్యాయమూర్తి శ్రీ వేమన రామేశ్వరముగారు
పీఠిక వ్రాసిరి.)

కవ్వపడి సంపాదించి, ధన వ్యయము చేసి
ముద్రించిన చిత్రపటములు వేమన్న వికలపు.
వేమన్న స్థలము, కాలము, కలము, రీతియం
బము, భావ, కవనము, కీర్తనలు, రసవాదము
మొదలగు 18 శీర్షికలుగల 280 పుటల గ్రం
థము. విపులమైన పీఠిక, యిందెక్కువ సమస్త
వివరములు నున్నవి.

శ్రీమహాపాధ్యాయ వేదం వేంకటరాయ

శాస్త్రి గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:

నల్లూరు, 22-6-22.

“మీ రచనలన్నిటిని పూర్వార్థముగా వ్రాసిన వేమనచరిత్రము నందొకటిని యందుల
విషయముం బరిశీలించిరి. ఆంధ్రకారదకు దొడ్డుబులుసులూరి శ్రీకృష్ణ మన భాషలో
అమలైన విషయమున ఆనందబుల్లమయిన పరిశ్రమను వహించితిరి. ఉపలబ్ధము ఇందు
కము ఉపామెండును ఆగు నట్టి విషయములలో కేవల సిద్ధాంతంబే గోచరించుట
పుణ్యనకము. అట్టివో మీగు ఓపికతో అరసియరసి నిరూపించిన వృత్తాంతములు
మనోహరముగా నున్నవి. మనదేశపు జ్ఞానలలో నెల్ల వేమన పండిత పామర భేద
నుక్కలు లేక సకల జనులకు తన మాటి మాటలచేత ప్రత్యక్షగురుప్రాయుడు.
ఇతని మాటలను కొన్నిటిని యెఱుంగని యాంధ్రుల దుండయె. అట్టివాని చరిత్ర
నుగుటచే ఈ గ్రంథము ఆంధ్రుల కత్యంతప్రియ మని చెప్పవలయునా?”

(24) వేదం వేంకటరాయ శాస్త్రి.

ఇంత వఱ కిట్టి సంపూర్ణ జీవితచరిత్రము
కాని ఇంత సర్వాంగ సుందరముగ గాని
వేమనచరిత్ర ప్రకటన మొందలేదు.

శాస్త్రితో బయిండు ప్రతు లైపోయినవి.
కొందఱు వెల యధిక మని వ్రాసినందున
సీక్రిందిటి వెలులు తగ్గించితిమి. రు.అ.వె.
అంతకొకటియు ఈ త్రువనది. 1-8-0

సాధారణ ,, (నివ్వార్థపుపతి) 1-4-0

ఏది కావలసినవా రది వ్రాయవచ్చును.
విషయము రెండు నొకవిధముగ నే యుండును.
ఇతర లైదు ప్రతు లిప్పుడు దొరకవు.
ప్రతి ఎలిమంటి పాఠ కాల కు లైబ్రరీ
పుస్తకముగా కొన్ని తాలూకా బోర్డుల వారు
వెటుచున్నారు.

క మ ల కు టీ ర ము

మైలాపూరు - మదరాసు

డిప్టోమార్ పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలను, చెన్నపురి S. K. P. D. ఆసుపత్రియందు
ప్రధాన డాక్టరును, నిజులభారత ఆయుర్వేద విద్యా పీఠ విద్యార్థిరీక్ష కీలుగుగాను నుండు
(8497) ఆయుర్వేద భాషణం

పండిత యం.దొరైస్వామి అయ్యంగార్, A. K. A. C. వారి

ఆయుష్ష్య రసాయనమ్ బలవర్ధకమగు దివ్యోపధము

ఆయుష్ష్యము, రక్తకోశము, ఓజస్యము, వృద్ధ్యము, బల్యము, వృష్యము, మేధ్యము, ప్రసవము, ఉద్దీపనము మొద
లైన విశేషగుణములు ఈ ఒక “ఆయుష్ష్య రసాయనమునకు” కలదు గనుక పాండురోగము, చలిజ్వరము మొదలైన
వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాదము, హృదయరోగములు, తుయరోగము, ధాతునష్టము, ఉన్మా
దము, నలబంధము, అజీర్ణము ఈ వ్యాధిలు నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. శ్రీలు గర్భము ధరించియుండునపుడు
ఆయుష్ష్య రసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ నేవించిన తల్లికిని గర్భమునకున్న చాల బలము కలుగును. ధాతువుల్లి
కలిగించును. బలహీనమైన బాలలకు అహారములతో ఇచ్చుటకు మిక్కిలి యుపయోగమైనది. ఆయుర్వేదము. చర్మ
రోగములను హరించును. నెవ్యాధులకు ఇదే ప్రత్యేక ఔషధము మేహరోగులకు ముఖ్యరసాయనము. పీ. 1-3 2-0-0

ఆర్యఔషధశాల, 7, ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

మహామారి (ప్లేగు) నుండి ఎంతమాత్రము భయములేదు (1045 4)
శ్రీ గద్వాల మహారాణి సాహెబుగారి మెప్పుచే బంగారుపతకమును బొందిన
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

వేగు ఔషధములు

కడచిన యిరువదియైదు నల్లవలకలముగ ఇండియాలో కలుభాగములందును, బర్మా మున్నగు పలుప్రదేశము
లందును ఉపయోగించబడిన ఆ నేకులను కష్టించినవి

జ్వరమునకు హైమాది పానకమును, గడ్డలకు శతధౌతస్థుతమును, ఉపయోగింపదగినవి
ఇవి ప్లేగును గుణపరచుటయే గాక, రాకుండ చేయుటకును చాలినవి. ప్లేగుల ప్రదేశములందు పానకమును సీము
చెప్పియుండు ప్రకారము నేవించుచుండిన, ప్లేగుబాధ ఎంతమాత్రమును సోకదు. ఈ మందులకు పిన్నలు, పెద్దలు, గర్భిణి
శ్రీలుకూడ ఉపయోగించవచ్చును. ప్యాకింగు పోస్టేభిగ్గులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము
హైమాదిపానకము 6 అవున్సుల సీసా రు 1-4 లు } శతధౌతస్థుతము 1 అవున్సు సీసారు 0-14-0 లు
3 ” ” 0-12 } ½ ” ” 0-10-0

తంబివిలాసము:—“పండిట్” మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్ప వీధి, మదరాసు.

ఇ సా న థ లె
మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక
ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయంకాలములందు పూటకు ఒకమాత్ర చొప్పున తీసుకొనవలెను

అ ష్టా గ్ర

తిమురువాయపు, మూత్రరోగము మూత్రకృచ్ఛరోగము మున్నగువాటి తగిన దివ్యోపధ మిది
యొక్కటియే. నమృకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్స్ గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, పోర్టు - బాంబాయి.
Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు. (25)

దిల్ ఖుష్ లేహ్యము.

మా వైద్యశాలయందు మేహముచే జనించిన వ్యాధులకు
నీ ఔషధము 262 చూలికలతో తయారుకాబడినది.

మేహ మనగా చేకూ మంతటయు నుత్పలు, నొప్పలు,
తిమ్మిర్లు, అరికాలు అరిచేతులు, దురదలు, బలహీనము, అజీర్తి,
గుండెదడ, భారము, దగ్గు, ఎగ్గవ్వ, కీళ్ళనొప్పలు, కఠిన
మంతయు లాగుట, కారీరకంపము, కుక్కనష్టము, పొందించి
కారీరము తెల్లబడుట. జీర్ణించిన నెయ్యి, సవాయి మొదలయిన
వ్యాధులుగా కఠీరమం దుండు ఏ జబ్బునైనను పూటకు పావు
తులము లగాయతు ఆరతులము మోతాదున నలబుది దినములు
నేవించిన రోగము నిర్మూలమలయి కలుచుబడి తీగినతె వెలికిజారి
యిల్లడియమును గట్టిపరచి, రోగికి యిల్లడియపుష్టి గలిగి పరి
శుభ్రమైన రక్తమును కలిగించుటయే గాక త్వక్కునకు కళ్లు
గలుగజేయును. ఏ విధమైన మేహబాధమైనను సునారాయణముగా
గ్యారంటీతో యీ లేహ్యము నేవించినవారలకు వై చికిత్స
లేకయే నివారణ మగును. 40 తులము శేరు 1-3 రు 6-0-0.

గౌరంటీ బాండు ఇచ్చాకభ్యము.
గుణమియినచో సాము వాపసు చేయబడును.
ఏ ఆయుర్వేద యనాసి వైద్యశాల, కాకినాడ.

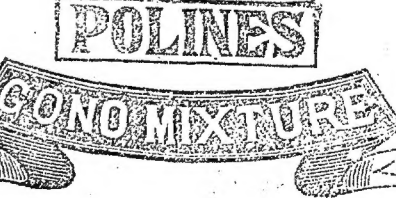
గృ హ ని ర్మాణ ము 109

కృష్ణ, గుంటూరు, పైదరాబాదు, గో
దావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల
వారికి, హెచ్చరిక.

మా గృహ నిర్మాణమునందును, తేట కలన
తెప్పించుటచే చతురగా ప్రకృతమైన, మేహములను
కమ్మలు, దూలములు, రత్నములందు చిల్లరగానున్న
వర్తకులకు తోకు భరలకున్న విక్రయించు చున్నాము.

చెన్నపట్టణం రెవెన్యూ డిప్యూటీ కలెక్టరు, రెవెన్యూ
చార్జీలు బూడా తక్కువగ నుండును, కాపిల్స్ బారు,
ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపినివారికి
తేట కలన రత్నలు, కాకినాడ.

18 సంవత్సరముల నుండి చాలప్రసిద్ధి చెందినది.

ఔషధము గోరియో మొదలగు అన్నివిధములైన
ములకు గ్యారంటీగా చెప్పబడినది. ఇది మృతసేద్యమైన
దననూలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక సా
తాడు నేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో
వ్యాధిని అపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చే
యును. ఇంతకు మించి వ్రాయబనిలేదు. ఒక సీసామందు తెప్పిం
చుకొని నేవించినపిద రోగులకే అనుభవముమీద గుణమును
తెలియగలదు. పోస్టుచార్జీతో సహా బుడి 1 కి రు 2-7-0
రెండింటికి రు 6-10-0 మూడింటికి రు 9-12-0 మాత్రమే.
[8458] ఉత్తరములు యింగ్లీషులో వ్రాయుట యుచితము

D. Polines & Co.
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lan
Calcutta.